

Елеонор Портер
Полліанна

Елеонор Портер

ПОЛІАННА

СВІТЛО НА СХОДІ
Київ
2019

УДК 821.111(73)-93=161.2
П60

Портгер Е.

П60 Полліанна / Переклад з англійської. – К. : Світло на Сході,
2019. – 240 с. з іл.

ISBN 978-617-7554-17-1

У великому обійсті Гаррінгтонів мешкає статечна міс Поллі, яка понад усе шанує стриманість і розважливість. Але все докорінно змінюється, коли до неї переїджає одинадцятирічна племінниця Полліанна, яка грає в надзвичайно захопливу гру – в усьому поганому знайти щось дійсно хороше. Незабаром гра в радість охоплює все містечко, хіба що тітонька Поллі ще опирається. Але це поки що...

Неймовірна історія життєрадісної Полліанни зацікавить читачів будь-якого віку.

УДК 821.111(73)-93=161.2

Вид. № 02.390
ISBN 978-617-7554-17-1

© 2000 «Свет на Востоке»
© 2019 «Світло на Сході»,
укр. переклад

ЗМІСТ

Розділ I	
Міс Поллі	6
Розділ II	
Старий Том і Ненсі	11
Розділ III	
Приїзд Полліанни	16
Розділ IV	
Горішня кімнатка	26
Розділ V	
Гра	35
Розділ VI	
Про обов'язок	42
Розділ VII	
Полліанна і покарання	53
Розділ VIII	
Полліанна вирушає в гості	59
Розділ IX	
Про дивного чоловіка	70
Розділ X	
Сюрприз для місіс Сноу	76
Розділ XI	
Знайомство з Джиммі	86
Розділ XII	
Зустріч із «Жіночою допомогою»	97

Розділ XIII	
У Пендлтонському лісі	102
Розділ XIV	
До питання про холодець	109
Розділ XV	
Лікар Чілтон	116
Розділ XVI	
Червона троянда й мереживний шаль	126
Розділ XVII	
«Як у книжці»	135
Розділ XVIII	
Призми	143
Розділ XIX	
Про несподіване	149
Розділ XX	
Ще більше несподіваного.....	154
Розділ XXI	
Відповідь на запитання.....	161
Розділ XXII	
Проповіді та дрова	169
Розділ XXIII	
Нещасний випадок	177
Розділ XXIV	
Джон Пендлтон.....	184
Розділ XXV	
Гра в очікування	193

Розділ XXVI	
Прочинені двері.....	199
Розділ XXVII	
Два візити.....	203
Розділ XXVIII	
Гра і гравці.....	212
Розділ XXIX	
Крізь відчинене вікно	226
Розділ XXX	
Джиммі береться до справи.....	231
Розділ XXXI	
Новий дядечко.....	234
Розділ XXXII	
Лист від Полліанни.....	236

Розділ I

Міс Поллі

Того червневого ранку міс Поллі Гаррінгтон квапливо зайшла до кухні. Міс Поллі рідко коли квапилася; вона пишалася своїми виваженими манерами. Однак сьогодні вона поспішала не на жарт.

Ненсі, яка тим часом мила посуд у мийниці, здивовано підвела очі. Вона працювала служницею в міс Поллі вже два місяці, тож добре знала, що зазвичай її господиня поспіху ніколи не виказує.

– Ненсі!

– Так, мем! – бадьоро відгукнулася дівчина, продовжуючи мити глечик.

– Ненсі, – міс Поллі заговорила суворо, – коли я до тебе звертаюся, то хочу, щоб ти відкладала роботу і слухала, що я кажу!

Ненсі зашарілася. Вона рвучко поставила глечик на стіл, навіть не знявши з нього ганчірку. Глечик хитнувся, і дівчина ще більше знітилася.

– Звісно, мем, так і робитиму, – пробурмотіла Ненсі, поправляючи глечик і хутко обертаючись. – Я хотіла швидше домити посуд, бо цього ранку ви самі наказали мені поквапитися.

Господиня насупила чоло.

– Облиш, Ненсі. Я не потребую твоїх пояснень – лише уваги.

– Авжеж, мем, – Ненсі придушила зітхання. Цікаво, чи зможе вона хоч колись догодити цій жінці? Ненсі раніше ніколи не доводилося працювати поза домом. Та

коли її батько помер, а хвора мати залишилася з чотирма дітьми, з яких Ненсі була найстаршою, дівчина мусила знайти спосіб допомагати сім'ї грошима, тож дуже зраділа, отримавши місце на кухні в обійсті на пагорбі. Ненсі виросла в «Кутах», за шість миль звідси, і знала про міс Поллі Гаррінгтон лише те, що вона є власницею старого обійстя Гаррінгтонів і чи не найзаможнішою людиною в їхньому містечку. Дівчина почала працювати два місяці тому й за цей час устигла дізнатися більше: а саме, що міс Поллі – сувора жінка, яка щоразу супилась, якщо ніж із брязкотом падав на підлогу чи грюкали двері, але ніколи не всміхалася, навіть коли ножі та двері не видавали зайвих звуків.

– Ненсі, коли ти закінчиш тут, – продовжила міс Поллі, – прибери горішню кімнатку біля сходів. Застели там ліжку, підмети і протри підлогу, звісно, після того як винесеш звідти валізи та коробки.

– Так, мем. Перепрошую, а куди їх поставити?

– На горище, – міс Поллі на мить завагалася. – Певно, Ненсі, вже час тобі повідомити. До мене переїжджає моя племінниця, міс Полліанна Віттієр. Їй одинадцять років, і та кімнатка буде її спальнею.

– Тут житиме маленька дівчинка, міс Гаррінгтон? Як чудово! – вигукнула Ненсі, згадуючи своїх менших сестер, які були для неї наче сонячні промінчики.

– Чудово? Я б так не сказала, – сухо зауважила міс Поллі. – Втім, роблю, що можу. Адже маю добре серце. Крім того, це мій обов'язок.

Ненсі почервоніла як рак.

– Звісно, мем. Я лише подумала, що вам буде веселіше, якщо... якщо тут житиме дитина, – затнулася вона.

– Дякую, – відрубала пані. – Але не можу сказати, що потребую веселощів.

– Так, зрозуміло, вам хочеться допомогти доньці своєї сестри, – наважилася підтакнути Ненсі, дедалі чіткіше відчуюючи, що просто зобов'язана привітно зустріти цю самотню маленьку незнайомку.

Міс Поллі гордовито задерла підборіддя.

– Бачиш, Ненсі, моя сестра була доволі дурненькою, щоб вийти заміж і привести у світ дітей – нібито світ і так уже не перенаселений! Але це ще не привід для того, щоб я хотіла про них піклуватися. Втім, як уже казала, я знаю свій обов'язок. Добре повимивай усі закутки, – міс Поллі стрімко полишила кухню.

– Так, мем, – зітхнула Ненсі, беручи майже висохлий глечик, який тепер треба мити наново.

У своїй кімнаті міс Поллі знов узяла лист, який позавчора надійшов із далекого західного містечка і який так неприємно здивував. У конверті, адресованому «міс Поллі Гаррінгтон, м. Белдінгсвіль, штат Вермонт», лежав аркуш паперу з такими словами:

«Шановна пані! З прикрістю повідомляю, що преподобний Джон Віттієр помер два тижні тому, залишивши по собі одну дитину – дівчинку одинадцяти років. Майна він практично не лишив, окрім кількох книг; адже, як Вам, напевно, відомо, він служив пастором нашої маленької місіонерської церкви й одержував дуже скромну платню.

Якщо не помиляюся, він був чоловіком Вашої покійної сестри, хоча й натякав, що між Вами не найкращі стосунки. Утім, він сподівався, що заради сестриної пам'яті Ви погодитеся забрати дитину на виховання. Власне тому Вам і пишу.

На той час, коли Ви отримаєте цей лист, дівчинка вже буде готова вирушати в дорогу. Якщо Ви її приймете, будь ласка, відпишіть мені якомога швидше. Один із наших містян разом із дружиною незабаром вирушає на Схід, тому подружжя зможе довести дівчинку до Бостона, а там посадити на потяг до Белдінгсвілля. Звісно, Вас повідомлять, якого дня та яким потягом прибуде Полліанна.

Сподіваюся на швидку та ствердну відповідь.

З повагою Єремія Вайт».

Насупившись, міс Поллі згорнула лист і поклала назад у конверт. Вона вже відповіла на це послання напередодні і, звісно, погодилася прийняти дитину. Хоч би яке небажане було прибуття дівчинки, але вона знала свій обов'язок.

Жінка сиділа з листом у руках і згадувала свою сестру Дженні, матір цієї дитини. Коли міс Дженні було лише двадцять, вона одружилася з молодим священиком, переступивши волю родини. Адже був іще й інший претендент на її руку, заможний чоловік, тож родина віддавала перевагу йому, а не священику. Однак Дженні вчинила по-своєму. Багатій, окрім грошей, ще мав чимало років, а священик – тільки жвавий розум, сповнений юнацьких ідеалів і прагнень, а ще серце, сповнене любові. Дженні обрала саме це – напевно, її можна зрозуміти. Вона побралася зі священиком, який вирушав місіонером на американський Південь, і поїхала разом із ним.

Тоді й стався розрив. Міс Поллі добре це пам'ятала, хоча на той період їй, наймолодшій у сім'ї, було лише п'ятнадцять. Родина не схотіла знатися з дружиною місіонера. Якийсь час Дженні ще надсилала листи. Свою наймолодшу дитину вона назвала Полліанною, на честь

двох своїх сестер – Поллі та Анни; її старші діточки померли зовсім маленькими. В останньому листі Дженні повідомляла про народження Полліанни; а за пару років надійшла звістка про її смерть – кілька коротких і надзвичайно сумних рядків від самого священника з невідомого містечка на Заході.

Час не стояв на місці й для мешканців будинку на пагорбі. Дивлячись із вікна на безкрайню долину, міс Поллі думала про зміни, що сталися в її житті за ці двадцять п'ять років.

Уже в сорок років жінка не мала у світі жодної рідної душі. Батько, матір, сестри – всі померли. Багато років вона була одноосібною власницею будинку й тисяч доларів, успадкованих від батька. Дехто відкрито співчував її самотньому життю й радив узяти до себе подругу або компаньйонку – але вона відкидала і співчуття, і поради. Вона не відчувається самотньо, запевняла жінка. Їй подобається жити наодинці із собою. Вона любить тишу і спокій. Але зараз...

Міс Поллі підвелася – похмура, зі стиснутими губами. Добре, що вона порядна жінка й не лише знає свій обов'язок, а має ще й сильну вдачу, щоб його виконати.

Але ж подумати – Полліанна! Яке сміховинне ім'я!

Розділ II

Старий Том і Ненсі

Ненсі енергійно замітала та драїла горішню кімнатку, приділяючи особливу увагу кутам. Варто визнати, що часом така ревна праця свідчила більше про її роздратування, ніж про бажання побороти бруд. Ненсі корилася господині, яку побоювалася, проте не була святою.

– Якби ж то – я могла – вичистити – усі закутки – її душі! – пробурмотіла вона уривчасто, переважаючи свої слова різкими рухами швабри. – Онде весь бруд! Так-так! Як можна запхнути дитину бозна-куди на верхотуру? Ще й у цю задушливу комірчину! Щоправда, взимку тут буде холоднеча, бо ж каміна немає! І це в здоровезному будинку, де є з чого обирати! Бачте, світ перенаселений! Пхе! – пирхнула Ненсі, викручуючи ганчірку так сильно, що аж пальці зсудомило. – Гадаю, не в дітях біда цього світу, аж ніяк!

Деякий час служниця працювала мовчки, а вже потім, завершивши прибирання, з огидою оглянула порожню кімнатку.

– Ну, я своє зробила... – зітхнула Ненсі. – Бруду тут немає... Та тут узагалі майже нічого немає! Бідолашна дівчинка! Яке жахливе місце для самотньої дитини, що тужить за рідною домівкою! – підсумувала вона і вийшла з кімнати, грюкнувши дверима. – Ой! – Вона прикусила губу й перевела подих. – А бодай його! Хай чує, хай!

Того ж дня Ненсі знайшла кілька хвилин, аби поговорити зі старим Томом, який із давніх-давен полов у садибі бур'яни та рівняв доріжки.

– Містере Том, – почала вона, озирнувшись, чи ніхто їх не чує. – А ви знаєте, що до міс Поллі переїжджає маленька дівчинка?

– Хто-хто? – перепитав старий, натужно розгинаючи спину.

– Маленька дівчинка. Вона мешкатиме з міс Поллі.

– Жартуєш?! – фиркнув недовірливо Том. – Скажи ще, що завтра сонце сяде на сході!

– Присягаюся! Вона сама мені сказала, – не здавалася Ненсі. – Це її племінниця, їй одинадцять років.

У старого аж очі на лоб полізли.

– Отакої – та невже... – пробурмотів він, але в пожухлому погляді блиснув вогник ніжності. – Невже це донечка міс Дженні? Мабуть, що так... Бо інші ж так і не побралися. Ненсі, так, це донька міс Дженні. Яка радість! Невже я, старий дід, її побачу?..

– Хто така міс Дженні?

– Вона була небесним янголом, – захоплено промовив садівник, – захоплено промовив садівник, – але старі пани називали її старшою дочкою. Їй було двадцять, коли вона вийшла заміж і поїхала звідси багато років тому. Я чув, що всі її дітки померли, крім молодшенької. Виходить, це вона до нас їде.

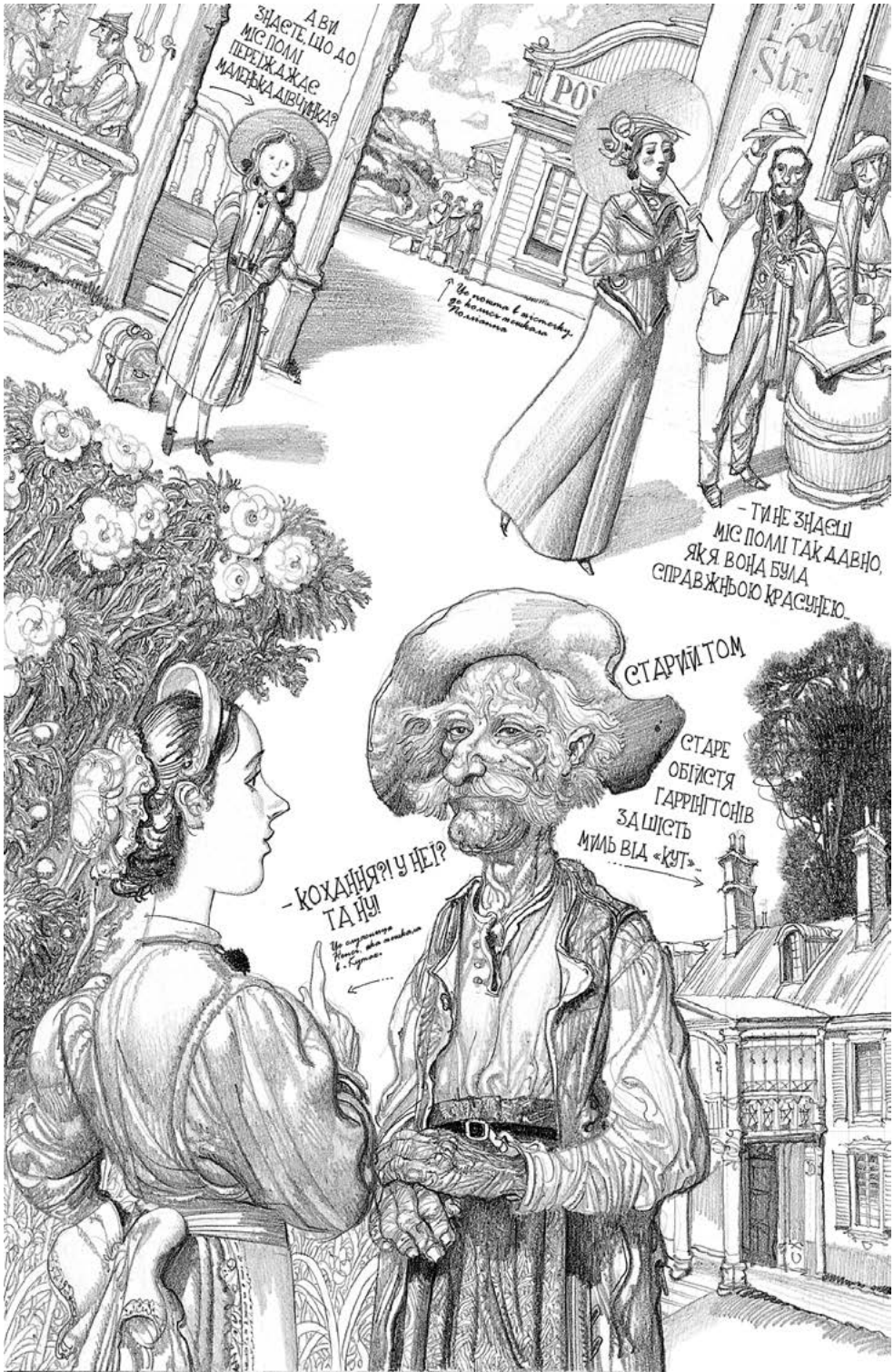
– Дівчинці одинадцять років.

– Цілком можливо, – підтвердив Том.

– А спатиме ця маленька сирітка на горищі – яка ганьба! – пожурилася Ненсі, знову через плече позираючи на будинок.

Старий Том насупився, проте наступної миті на його вустах з'явилася іронічна посмішка.

– Цікаво, як міс Поллі даватиме раду дитині? – запитав садівник.

А ВИ
ЗНАЄТЕ, ЩО ДО
МІС ПОЛІ
ПЕРЕГІДАЄ
МАТЕРЬКА ДІВЧИНА?

Це романс і містерія,
до якого не можна
Показати

- ТИ НЕ ЗНАЄШ
МІС ПОЛІ ТАК ДАВНО,
ЯКЯ ВОЇА БУЛА
СПРАВЖНЬОЮ КРАСИЦЮ.

СТАРІЙ ТОМ

СТАРЕ
ОБІГІСТА
ГАРРІНГТОНІВ
ЗАШІСТЬ
МУЛЬ ВІД «КУТ»

- КОХАННЯ ЧУ НЕ?
ТА НІ!

Це справжнє
Місце, яке можна
виступити

– Ха! Мене більше цікавить, як дитина даватиме раду міс Поллі! – відказала Ненсі.

Старий розсміявся.

– Схоже, ти не дуже любиш міс Поллі.

– А хто її любить? – скептично мовила Ненсі.

Том якось дивно усміхнувся і знову став до роботи.

– Напевно, ти нічого не знаєш про кохання міс Поллі, – промовив він поволі.

– Кохання?! У неї? Та ну! Вперше чую.

– Саме так, – кивнув старий. – І той чоловік досі живе в нашому містечку.

– І хто ж це?

– Не скажу. Так не годиться, – садівник знову випростався. Чоловік дивився на будинок, а його тьмяні блакитні очі світилися вірністю і щирою гордістю за родину, якій він із любов'ю служив багато років.

– Не можу повірити! Міс Поллі – й кохання! – не вгавала Ненсі.

Старий Том похитав головою.

– Ти ж не знаєш міс Поллі так давно, як я, – відказав він. – Тоді вона була справжньою красунею – та й зараз була б, якби собі дозволила.

– Красунею? Міс Поллі?!

– Так. Якби вона розпустила свою тугу гульку, щоб волосся розвівалося за вітром, як колись, і носила б уквітчані капелюшки та білі сукні з мереживом – ти б побачила, яка вона гарна. Адже міс Поллі ще не стара, Ненсі.

– Хіба ні? Тоді вона дуже добре вдає із себе стару!

– Знаю. Це все з того часу, як у неї не склалося з коханням, – кивнув Том. – Наче відтоді вона їсть лише колючки й полин, стала такою похмурою та гострою на язик.

– Це точно, – обурено підхопила Ненсі. – Ніяк їй не догодиш, хоч лусни! Я б тут не лишалася, якби не гроші – адже повинна допомагати родині. Та, боюсь, одного дня не втримаю язик за зубами, і тоді все, прощавай, Ненсі!

Старий похитав головою.

– Розумію. Іноді й мені хотілося піти. Це природно, та це не вихід, дитино... не вихід. Просто повір мені. – І він знову схилився до роботи.

– Ненсі! – почувся різкий оклик.

– Т-так, мем! – налякано затнулася Ненсі й поквапилася до будинку.

Розділ III

Приїзд Полліанни

Незабаром надійшла телеграма з повідомленням, що Полліанна прибуде до Белдінгсвілля наступного дня, двадцять п'ятого червня, о четвертій годині. Міс Поллі прочитала телеграму, насупилася, та потім піднялася сходами в горішню кімнатку. Там вона, все ще насуплена, озирнулася навкруги.

У кімнаті було охайно застелене ліжечко, два стільці з прямими спинками, умивальник, комода без дзеркала й невеличкий столик. Ані фіранок на мансардових вікнах, ані картин на стінах. З ранку до вечора сонце розжарювало похилий дах над кімнатою, і вона прогрівалася, наче грубка. Вікна були зачиненими, бо не мали захисних сіток. І все ж величезна муха зсередини билася об скло, намагаючись утекти.

Міс Поллі вбила муху, викинула її у вікно (для цього прочинивши його на шпаринку), поправила стілець, знову насупилась і вийшла з кімнати.

– Ненсі! – покликала жінка, підійшовши до дверей кухні. – У кімнаті міс Полліанни я знайшла муху. Отже, хтось відчиняв вікна. Я замовила сітки, та поки їх установлять, ти пильнуй, аби вікна були зачиненими. Моя племінниця приїздить завтра о четвертій годині. Ти повинна зустріти дівчинку на станції. Тімоті відвезе тебе в екіпажі. У телеграмі написано: «Русяве волосся, червона картата сукенка та брилик». Більше я нічого не знаю, та, вважаю, цього достатньо.

– Добре, мем, а хіба ж ви не...

Міс Поллі, зрозумівши, які слова ледве не зірвалися з язика Ненсі, насупилася і сухо відказала:

– Ні, я не поїду зустрічати. В цьому немає потреби. Це все, – й пішла собі, вочевидь вважаючи приготування до приїзду племінниці завершеними.

– «Русяве волосся, червона картата сукенка та брилик», – більше вона нічого не знає. Он як! Та якби моя єдина племінниця їхала до мене через усю країну, то я б посоромилась у цьому зізнатися.

Наступного дня, рівно за двадцять до четвертої, Тімоті й Ненсі поїхали у відкритому екіпажі зустрічати гостю. Тімоті був сином старого Тома. Якщо Том був правою рукою міс Поллі, то Тімоті – лівою, казали часом сусіди.

Це був добродушний юнак, ще й зовні гарний. Хоча Ненсі працювала в обійсті віднедавна, вони вже встигли заприятелювати. А втім, сьогодні Ненсі була надто зосередженою на своєму дорученні й не такою балакучою, як зазвичай. Майже мовчки служниця доїхала до станції, де хутко рушила на перон зустрічати потяг.

Знову та знову повторювала вона про себе: «Русяве волосся, червона картата сукенка та брилик». Знову та знову думала вона про те, що за дитина ця Полліанна.

– Хоч би дівчинка виявилася спокійною та розважливою – не кидала ножі й не грюкала дверима. Так було б краще для неї, – зітхнувши, промовила Ненсі до Тімоті, який приєднався до неї на пероні.

– Інакше всім нам буде непереливки, – усміхнувся Тімоті. – Лише уяви: галасливе дитя на додачу до міс Поллі! О! Чую свисток паротяга!

– Тімоті, але ж як вона могла відправити мене замість себе? – схвильовано торохкотіла Ненсі. Вона поспішила

зайняти місце, звідки було б добре видно всіх, хто зійде на їхній маленькій станції.

Невдовзі Ненсі її побачила – худеньку дівчинку в картатій сукенці, з лляним волоссям, зібраним у дві пухкі кіски за спиною. Голівку прикривав брилик, з-під якого визирало личко в ластовинні: дівчинка явно когось розшукувала.

Ненсі відразу її впізнала, але не відразу підійшла – заважало тремтіння в колінах. Поки служниця себе опановувала, дівчинка залишилася на пероні сама-самісінька. Ненсі зробила кілька кроків:

– Ви – міс Полліанна? – невпевнено звернулася вона. А наступної миті рученята в картатих рукавчиках ледь не задушили її в обіймах.

– О, я така рада, така рада вас бачити! – прокричав їй на вухо бадьорий голос. – Так, я Полліанна, і я дуже рада, що ви мене зустріли! Я так на це сподівалася!

– Та невже? – залопотіла Ненсі, дивуючись, звідки Полліанна її знає – ще й так радіє. – Невже? – повторила вона, поправляючи капелюшок.

– Ще й як! Я весь свій шлях намагалася вас собі уявити! – вигукнула дівчинка, танцюючи навшпиньках і оглядаючи зніжковілу Ненсі з ніг до голови. – Тепер я нарешті знаю, яка ви – і неймовірно рада, що саме така!

Підійшов Тімоті, й Ненсі відчула полегшення. Слова Полліанни її зовсім збентежили.

– Це – Тімоті. Можливо, ви маєте валізу? – пробелькотіла служниця.

– Маю! – діловито кивнула Полліанна. – Ще й новісіньку! Її подарувала мені «Жіноча допомога». Це так

люб'язно з їхнього боку, адже вони хотіли червоний килим! Навіть не уявляю, скільки метрів килима можна придбати за ціну валізи, та, напевно, чимало! Може, вистачило б на половину проходу? Як ви думаєте? Ось папірець, – здається, містер Грей назвав його «квитанцією», – який я повинна вам віддати, щоб забрати валізу. Містер Грей – це чоловік місіс Грей, а вона – двоюрідна сестра дружини диякона Карра. Чудові люди, це вони привезли мене на Схід. Ось! – увесь цей час дівчинка рилася в сумочці й нарешті витягла квитанцію.

Ненсі повільно перевела подих, інстинктивно відчувши, що після такої довжелезної промови хоч хтось має передихнути. Вона кинула погляд на Тімоті, але той навмисне відвернувся.

Усі троє нарешті вирушили; валізу Полліанни прилаштували ззаду, а сама вона зручно вмостилася між Ненсі й Тімоті. Поки рушали, дівчинка й далі сипала коментарями та запитаннями. Приголомшена Ненсі аж захекалася, щосили намагаючись не відстати від плину її думок.

– Овва! Чудово! А нам далеко їхати? Сподіваюся, що так – я обожаю їздити в екіпажі, – замріяно зітхнула Полліанна, коли екіпаж покотився дорогою. – А втім, якщо недалеко, також добре. Тоді раніше доїдемо! Яка гарна вулиця! Я знала, що тут гарно, – тато мені розповідав...

Вона різко замовкла, ніби захлинулася. Ненсі стурбовано поглянула на неї та побачила, що підборіддячко дівчинки тремтить, а оченята повні сліз. Однак за кілька секунд Полліанна бадьоро підняла голову і квапливо продовжила:

– Тато мені розповідав про це місце. Він добре його пам'ятав. До речі, маю вам дещо пояснити. Місіс Грей наказала пояснити відразу, та я геть забула... Щодо того, чому я в червоній сукні, а не чорній. Може склалася хибне враження, зауважила вона. Просто в останній місіонерській посилиці не було нічого чорного, лише велюрова блузка, яка, на думку дружини диякона Карра, мені зовсім не личила; до того ж вона була протертою на ліктях і в інших місцях. Деякі пані з «Жіночої допомоги» хотіли купити мені чорну сукню й капелюшок, однак інші заперечили, що гроші потрібні на червоний килим – ну, пам'ятаєте, той, що для церкви. Місіс Вайт сказала, що, може, воно й на краще, бо їй не подобаються діти в чорному, – тобто, діти, звісно, подобаються, але не в чорному вбранні.

Полліанна перевела подих, і Ненсі вдалося вставити кілька слів:

– Не хвилюйтеся, це дрібниці...

– Я рада, що ви теж так вважаєте, – кивнула Полліанна і знову поперхнулася словом: – Звісно, в чорному радіти було б набагато важче...

– Радіти?! – Ненсі так здивувалася, що навіть перебила Полліанну.

– Авжеж, радіти, що тато пішов на небо, до мами та інших членів родини. Він казав, що я повинна радіти. Але іноді це дуже важко, навіть у червоній сукні, адже я так хотіла, щоб він лишився зі мною. Навіть здавалося, що він мусить бути зі мною, бо мама та решта родини мають Господа і янголів, а я – нікого, лише «Жіночу допомогу». Але тепер буде легше, бо в мене є ви, тітонько Поллі! Я така рада, що в мене є ви!

— МАЮ НОВІСІНЬКУ
ВАЛІЗУ ІІ
ПОДАРУВАЛА
«ЖІНОЧІ
ДОПОМОГА»

РІСЯВІ ВОЛОСЯ ЧЕРВОНА КАРТАТА
САЖЕНКА І А ВРІМІК

Вигорівалося
Судити із
в тям і
Свісну
вд. Яким
© новістю
Ерделю

Мамові мамі!

Я РАДА, ЩО ПІТОНЬКА
ПОЛІ НЕ ПРИХАЛА МЕНЕ
ЗУСТРИТИ. ОТЖЕ,
ЗУСТРИ ІЗ НЕЮ ШЕ
ПОПЕРЕДУ, А КРІМ ТОГО,
ТЕПЕР У МЕНЕ Є ВІДНЕСІ!

ПІМОТІ АУРАЖИВІ
СІДІ СТАРОГО ТОМА

Ненсі змінилася на обличчі: співчуття до бідолашної сирітки поступилося місцем переляку.

– Ой! От ви й помилилися, моя дорогенька, – пробурмотіла вона. – Я всього лише Ненсі, й зовсім не тітонька Поллі.

– Як це – не вона? – залопотіла дівчинка, геть розгубившись.

– Я лише Ненсі. Мені й на думку не спало, що ви вважатимете мене міс Поллі. Ми анітрішечки не схожі.

Тімоті приглушено хихикнув, але Ненсі була надто збентеженою, щоб на це відреагувати.

– А хто ж ви тоді? – запитала Полліанна. – Ви зовсім не схожі на пані з «Жіночої допомоги».

Цього разу Тімоті розсміявся вголос.

– Я – Ненсі, служниця. Роблю все по господарству, крім прання та прасування білизни. Це обов'язки міс Дурджин.

– Але ж тітонька Поллі існує? – з тривогою перепитала дівчинка.

– Ще б пак! – втрутився Тімоті.

Полліанна явно заспокоїлася.

– Ну то й добре! – На мить запала тиша, але невдовзі знову пролунав її бадьорий голосок: – А знаєте що? Я рада, що вона не приїхала мене зустріти: отже, зустріч із нею ще попереду, а крім того, тепер у мене є ви!

Ненсі зашарілася, а Тімоті повернувся до неї та нашішкувато промовив:

– Який витончений комплімент! Чому ти не дякуєш юній леді?

– Я... я задумалася про міс Поллі... – спробувала виправдатися Ненсі.

Полліанна із розумінням зітхнула.

– Я теж! Так цікаво, яка вона. Розумієте, це моя єдина тітонька, а я про неї навіть не знала. Лише нещодавно мені тато розповів. Він сказав, що тітонька живе у великому й гарному будинку на пагорбі.

– Так воно і є. Звідси його вже видно, – показала Ненсі. – Той білий із зеленими віконницями.

– Який гарний! А скільки навколо дерев і трави! Здається, я ще ніколи не бачила стільки зелені водночас. А моя тітонька Поллі багата, Ненсі?

– Так, міс.

– Я така рада! Як це, певно, приємно – мати багато грошей. Я ніколи не мала заможних знайомих. Хіба що Вайти – о так, ті мають гроші! Кожна кімната їхнього будинку встелена килимами, а щонеділі вони їдять морозиво. Тітонька Поллі по неділях теж їсть морозиво?

Ненсі заперечно хитнула головою та весело зиркнула на Тімоті.

– Ні, міс. Навряд чи ваша тітонька полюбляє морозиво. Принаймні, я ніколи не бачила його на столі.

Полліанна змінилася на лиці.

– Не полюбляє? Як прикро. Не розумію, як можна не любити морозиво... Однак цьому теж можна порадіти, бо якщо не їсти морозиво, в тебе не болітиме живіт, – тобто в мене, бо в будинку місіс Вайт я їла багато-пребагато морозива. А хоч килими тітонька Поллі має?

– Так, килимів є вдосталь.

– У кожній кімнаті?

– Ну, майже в кожній, – відповіла Ненсі насупившись, бо раптом згадала ту порожню кімнату на горищі, де не було навіть маленького килимка.

– Яка ж я рада! – вигукнула Полліанна. – Обожаю килими. Ми їх не мали, хіба що дві кривенькі доріжки з місіонерської посилки, – а одна ще й чорнилом заплямована. А місіс Вайт мала картини – дуже гарні, з трояндами та маленькими дівчатками, які моляться на колінах, і з котиком, і з ягнятами, і з левом – ягнята з левом окремо. Так-так, я знаю, в Біблії написано, що колись вони лежатимуть поруч, але поки ще ні – тобто на картині місіс Вайт вони окремо. А вам подобаються картини?

– М-мм, не знаю... – ледь чутно відповіла Ненсі.

– Мені – дуже! Ми їх не мали. Їх рідко вкладають у місіонерські посилки. Хоча за весь час дві картини таки прийшли. Одна була настільки хороша, що тато її продав, аби виручити хоч трохи грошей мені на туфлі; а друга – така погана, що розвалилася на друзки, щойно її повісили. Там скло тріснуло. Я тоді довго плакала. Та зараз рада, що ми не мали тих гарних речей, бо мені ще більше сподобається в тітоньки Поллі – розумієте, адже я до них не звикла. Так було, коли я знайшла в посилці гарні стрічки для волосся, а не такі, як завжди – вигорілі та брунатні. Ого! Який гарний-прегарний будинок! – Екіпаж звернув на широку під'їзну алею, і в Полліанні перехопило подих.

Поки Тімоті знімав з екіпажа валізу, Ненсі нарешті спромоглася прошепотіти йому на вухо:

– Більше жодних розмов про звільнення, Тімоті Дурджин! Та я звідси не піду, навіть якщо заплатять!

– Звільнення? Це ж яке ще звільнення? – усміхнувся юнак. – Мене тепер звідси й силоміць не виженеш. Із цією дівчинкою тут буде веселіше, ніж у кіно!

– Веселіше, ніж у кіно?! – обурено повторила Ненсі. – Боюся, цій сіромасі не надто весело житиметься з її тітонькою. Думаю, їй не завадить рідна душа і притулок у скрутні хвилини. Тож нехай я буду для неї тим притулком. Нехай, Тімоті! – вимовила вона ї широкими сходами повела Полліанну до дверей.

Розділ IV

Горішня кімнатка

Міс Поллі Гаррінгтон не підвелася назустріч племінниці. Щоправда, вона таки відірвала погляд від книжки, коли служниця та Полліанна з'явилися у дверях вітальні, а ще простягла дівчинці руку, де на кожному пальці було викарбувано слово «обов'язок».

– Добрий день, Полліанно. Я... – вона не змогла продовжити, бо дівчинка стрілою перетнула кімнату і щосили гепнулася шокованій і обуреній тітці прямисінько на коліна.

– О, тітонько Поллі, тітонько Поллі! Я шалено, безмежно, надзвичайно рада, що дозволили до вас переїхати, – схлипувала дівчинка. – Ви навіть не уявляєте, як чудово, що відтепер у мене є ви, й Ненсі, й уся ця краса навколо! А раніше була тільки «Жіноча допомога».

– Уявляю, хоча й не мала задоволення познайомитися із «Жіночою допомогою», – сухо відказала міс Поллі, намагаючись розчепити хваткі рученята і зиркаючи на служницю, яка стояла біля дверей. – Поки все, Ненсі. Можеш іти. Полліанно, будь ласкава, стань рівненько. Я ж навіть не можу тебе як слід роздивитися.

Полліанна вмить відскочила, залившись нестримним сміхом.

– Дійсно, не можете... Але нема на що дивитися, саме ластовиння! Ой, тітонько Поллі, я ж маю пояснити, чому я в червоній картатій сукні – бо чорна велюрова блуза була протертою на ліктях. Я вже розповідала Ненсі, що тато казав...

– Досить. Байдуже, що казав твій тато, – холодно обірвала міс Поллі. – Ти маєш валізу?

– О так, тітонько Поллі! Дуже гарну валізу – подарунок від «Жіночої допомоги». Але там майже нічого немає – тобто з моїх власних речей. Останнім часом у посылки не вкладали майже нічого для маленьких дівчаток. Але тато мав багато книжок, і місіс Вайт сказала, що мені варто їх забрати. Бачте, мій тато...

– Полліанно, – знову різко обірвала її тітонька, – зятям собі раз і назавжди: я не хочу, щоб ти згадувала свого тата в розмові зі мною.

Дівчинка розгублено затамувала подих.

– Як це, тітонько Поллі?.. Тобто...

Поки вона добирала слова, міс Поллі швидко заговорила про інше:

– А зараз ми піднімемося у твою кімнату. Твоя валіза вже там – я наказала Тімоті віднести її нагору. Рушай за мною, Полліанно.

Полліанна мовчки повернулася та пішла за тіткою. Її очі блищали від сліз, але підборіддя було гордо підняте.

«Зрештою, мабуть, варто радіти, що вона не хоче нічого чути про тата, – вирішила Полліанна. – Напевно, мені буде легше, якщо я менше його згадуватиму. О! Це тому вона так і сказала!» – Полліанна переконала себе в добрих намірах тітоньки, змахнула сльози та з цікавістю озирнулася довкола.

Вони саме піднімалися сходами. Попереду шурхотіла розкішна тітчина спідниця з чорного шовку. Позаду, крізь прочинені двері, можна було побачити килими пастельних тонів та крісла в атласних чохлах. Сходи вкривала килимова доріжка, м'якесенька, неначе мох.

З усіх боків – із позолоти картинних рам, із мережива тюлі – стрибали сонячні зайчики, намагаючись заскочити Полліанні в очі.

– Ох, тітонько Поллі, тітонько Поллі, – випалила дівчинка, від захвату ледь переводячи подих, – який гарний-прегарний будинок! Напевно, ви дуже раді, що такі багаті!

– Полліанно! – вигукнула міс Поллі, різко повернувшись на останній верхній сходинці. – Твої зауваження мене шокують!

– Невже не раді, тітонько Поллі? – не приховуючи здивування, перепитала дівчинка.

– Авжеж, ні, Полліанно. Я ніколи не дозволю собі питатися жодними Господніми дарами, адже це великий гріх! – проголосила пані. – Тим більше, якщо йдеться про багатство!

Міс Поллі знову відвернулася і попрямувала коридором до дверей, за якими були ще одні сходи – на горище. Вона раділа, що виділила Полліанні саме ту горішню кімнатку. Спочатку вона керувалася тим, аби племінниця жила якомога далі від неї, а також подалі від цінних меблів, які могли б пошкодитися через дитячу необережність. Однак тепер – коли Полліанна відразу ж виказала ознаки марнославства – міс Поллі знайшла у своєму рішенні ще одну безперечну перевагу. Суворя обстановка без надмірностей – саме те, що потрібно цій дівчинці.

Тим часом Полліанна бадьоро тупотіла за тітонькою. Її великі блакитні очі розбігалися, намагаючись осягнути все й одразу – не пропустити жодної гарної чи цікавої речі в цьому чудовому будинку. Та найбільше дівчинку хвилювало питання, на яке вона от-от отримає відповідь:

за якою із цих таємничих дверей буде її кімната – люба, дорогоцінна, з фіранками, килимами та картинами, яка відтепер перебуватиме в її повній власності? Аж раптом тітонька відчинила ще одні двері й піднялася ще одними сходами.

А тут не було за що уцепитися поглядом. Голі стіни з обох боків впиралися в гострі кути, де скошений дах майже сходився з підлогою. У напівтемних закапелках громадилися незліченні валізи та коробки. До того ж тут було спекотно й задушливо. Полліанна мимохіть задержала носа – здавалося, так легше дихати. Тоді вона побачила, як тітонька відчиняє двері праворуч.

– Полліанно, ось твоя кімната. Бачу, твоя валіза вже тут. Маєш від неї ключ?

Полліанна приголомшено кивнула. В її очах світився переляк.

Тітонька насупилася.

– Коли я щось запитую, Полліанно, будь ласка, відповідай словами, а не тільки жестами.

– Гаразд, тітонько Поллі.

– Оце значно краще, дякую. Гадаю, тут є все, що тобі потрібно, – додала вона, кинувши погляд на полицку з рушниками і глечик із водою. – Зараз я пришлю Ненсі, щоб вона допомогла тобі розпакувати речі. Вечеря о шостій, – із цими словами вона вийшла з кімнати й попрямувала до сходів.

Якусь мить Полліанна стояла нерухомо, дивлячись тітці вслід. Потім вона широко розкритими очима оглянула голі стіни, голу підлогу й голі вікна. Насамкінець дівчинка подивилася на свою валізку, яка ще недавно стояла в її власній кімнатці далеко на Заході. Непевною

ходою Полліанна підійшла до неї та, сховавши обличчя у долонях, упала навколішки.

Такою дівчинку знайшла Ненсі, коли за кілька хвилин піднялася в її кімнату.

– Ну-ну, бідолашне ягнятко, – намагалася заспокоїти служниця, присідаючи на підлогу й пригортаючи дівчинку до себе. – Цього я й боялася – що знайду вас у сльозах.

Полліанна захитала головою.

– Ненсі, я така погана, страшенно погана, – схлипнула дівчинка. – Я ніяк не можу зрозуміти: невже Богу та янголам мій татко потрібніший, ніж мені?

– Авжеж, ні, – бовкнула Ненсі.

– О-о-о! Ненсі! – жах в очах Полліанни висушив сльози.

Ненсі присоромлено усміхнулась і енергійно потерла очі.

– Годі, годі, я не це мала на увазі, – бовкнула вона. – Діставайте-но ключ – відкриємо валізу й хутенько розвіси-мо всі ваші сукенки.

Полліанна простягла Ненсі ключ, а на очі знову навернулися сльози:

– Їх там... дуже мало, – зізналася вона.

– Значить, швидше розпакуємо! – проголосила Ненсі.

Полліанна раптом просяяла:

– Дійсно! А з цього вже можна порадіти, чи не так?

Ненсі витріщилася на неї, нічого не розуміючи.

– Мабуть, так... – відповіла вона дещо непевно.

Служниця жваво розпакувала книжки, латану білизну та декілька непоказних сукенок. Полліанна, тепер уже всміхнена, метушилася навколо, вішаючи сукні у шафі, складаючи книжки стосиком на столі та ховаючи білизну в шухляди комоди.

– Ця кімната... буде дуже гарненькою. Еге ж? – вичавила із себе Полліанна після хвилинного мовчання.

Відповіді не було. Вочевидь, Ненсі було ніколи – вона з головою занурилася у валізу. Полліанна, опершись на комоду, зажурено дивилася на голу стіну перед собою.

– Як добре, що тут немає дзеркала... так я не бачитиму свого ластовиння.

З уст Ненсі зірвався дивний приглушений звук, але коли Полліанна озирнулася, служниця знову сховала своє обличчя у валізі.

А за кілька хвилин Полліанна підійшла до вікна – й радісно вигукнула, плескаючи в долоні.

– Ого, Ненсі, цього раніше я не бачила! – вигукнула вона одним подихом. – Дивіться, там удалині! Які дерева! А будиночки! А цей прекрасний церковний шпиль! І річка виблискує, неначе срібло. Кому потрібні картини, якщо можна так просто милуватися цією красою?! Яка рада, що тітонька виділила мені саме цю кімнату!

Ненсі несподівано розплакалася, чим немало здивувала та збентежила Полліанну. Дівчинка підбігла до неї.

– Ненсі, Ненсі, що сталося? – занепокоїлася Полліанна. І раптом сахнулася: – Невже це була ваша кімната?

– Моя кімната? – обурено хлипнула Ненсі, ковтаючи сльози. – Ви ж моє небесне янголятко! Ще ніколи не бачила, щоб так сприймали образи... Ой, чую її дзвінок!

Не закінчивши своєї палкої промови, Ненсі підхопилася на ноги, вилетіла з кімнати й задріботіла сходами вниз.

Залишившись наодинці, Полліанна повернулася до своєї «картини», як вона подумки називала прекрасний краєвид за вікном. Поміркувавши хвилинку, дівчинка простягла руку до віконної рами. Здавалося, цю спеку

вона більше не витримає. На превелику радість, рама легко посунулася. За мить вікно було вже широко розчинене, й Полліанна перекинулася далеко за підвіконня, насолоджуючись чистим повітрям.

Потім дівчинка підбігла до іншого вікна, яке теж підкорилося вправним рученятам. Величезна муха продижчала повз її ніс, накручуючи кола кімнатою. За нею прилетіла ще одна, і ще – однак Полліанна на них не зважала. Вона зробила дивовижне відкриття: велике дерево поблизу будинку майже сягало цього вікна своїм міцним гіллям. Дівчинці воно здавалося руками, що розкривали перед нею свої обійми. Раптом дівчинка голосно розсміялася.

– Треба спробувати! – І за мить уже стояла на зовнішньому підвіконні. Звідти легко перелізла на найближчу гілку, а потім, наче мавпочка, хапаючись руками, вона застрибала з гілки на гілку, аж поки не повисла на найнижчій. Звідти лишалося тільки зіскочити на землю, та це було трохи боязно – навіть для Полліанни, яка звикла лазити по деревах. Затамувавши подих, дівчинка гойднулася на сильних рученятах – і навпочіпки приземлилася на м'яку траву. Підвівшись на ноги, вона озирнулася навкруги.

Дівчинка була позаду будинку. Перед очима простирався садок, у якому працював згорблений дідусь. А за садком через поле виляла стежка аж на верхівку крутого пагорба, на якій самотня сосна здіймалася в небо. Тієї миті Полліанна відчула, що мусить бути саме там – на тій вершині.

Полліанна пробігла через садок – повз дідуся, поміж рівнесенькими зеленими грядками – і, дещо захекавшись, вибігла на стежку. Там вона набрала повні легені повітря

й рішуче полізла нагору – хоча й не без вагань, бо вершина, яка з вікна видавалася такою близькою, насправді виявилася досить далеченько.

Промайнуло п'ятнадцять хвилин, як великий годинник у вестибюлі садиби Гаррінгтонів пробив шосту годину. Точнісінько з останнім ударом Ненсі задзеленчала дзвоником, скликаючи на вечерю.

Минула хвилина, друга, третя... Міс Поллі невдоволено застукала підбором по підлозі. Потім вона рвучко підвелася, вийшла у вестибюль і кинула нетерплячий погляд на сходи. Хвилинку вона уважно прислухалася до тиші, а потім розвернулася й рушила до їдальні.

– Ненсі, – заявила вона, щойно служниця підійшла до столу, – моя племінниця запізнюється. Ні, кликати її не треба! – рішуче заперечила господиня, побачивши, що Ненсі вже зробила крок до дверей. – Я повідомила їй час вечері, тож тепер нехай відчує наслідки своєї непунктуальності. Сподіваюся, так вона швидше виправиться. Коли з'явиться, нагодуй її на кухні хлібом із молоком.

– Так, мем, – добре, що тієї миті міс Поллі не бачила обличчя служниці.

Щойно вечеря скінчилась, як Ненсі попрямувала кухонними сходами на горище.

– Хлібом із молоком, он воно як! Напевне, бідолашне ягнятко так наплакалося, що заснуло! – бурмотіла вона собі під ніс. Та ледь чутно прочинивши двері, налякано закричала.

– Де ж ви? Де запропастилися? Куди поділися?! – белькотіла Ненсі, зазираючи у шафу, під ліжку, навіть у валізу та глечик з водою. Нікого не знайшовши, вона метнулася вниз у садок, до старого Тома.

– О, містере Том, містере Том! Це благословенне дитя кудись зникло! – голосила вона. – Напевно, повернулося на небо, звідки до нас спускалося! А мені ще наказали нагодувати її на кухні хлібом із молоком – певно, зараз вона вже вечеряє з янголами небесними!

Старий випростався.

– Повернулася на небо? – розгублено повторив він, мимоволі бігаючи очима по яскравому передзахідному небосхилу. Аж раптом його погляд за щось ухопився. Пильно придивившись, чоловік широко усміхнувся та й обернувся до служниці.

– Ну, Ненсі, крихта правди у твоїх словах є. Вона справді видерлася ближче до неба, – Том тицьнув скрюченим пальцем на чітку маленьку фігурку на тлі рожевого неба. То була худенька дівчинка: вона сиділа на верхівці скелі й гойдалась у такт своїм думкам.

– Ну, так вона на небі не опиниться, – заявила Ненсі. – Піду заберу її звідти. Якщо господиня мене шукатиме, перекажіть, що я пам'ятаю про брудний посуд, але мусила відлучитися.

Із цими словами вона поспішила до стежки, що вилася через поле.

Розділ V

Гра

– Заради всього святого, міс Полліанно, більше так не лякайте! – випалила Ненсі, підбігши до вершини, з якої Полліанна щойно неохоче зісковзнула.

– Ви злякалися? Ой, вибачте, будь ласка! Але за мене ніколи не потрібно боятися, Ненсі. Татко й пані з «Жіночої допомоги» також лякалися, поки не зрозуміли, що я завжди повертаюся живою та неушкодженою.

– Та я навіть не знала, що ви кудись пішли! – зойкнула Ненсі, беручи дівчинку за руку і квапливо спускаючись із пагорба. – Не бачила, щоб ви виходили – і, схоже, ніхто не бачив. Ви що, випурхнули крізь вікно, га?

Полліанна задоволено підстрибнула.

– Авжеж! Тільки не вгору, а вниз. Спустилася по дереву. Ненсі так і вклякла на місці.

– Що-що ви зробили?

– Спустилася по дереву, що росте перед моїм вікном.

– Ой лишенько! – захитала головою Ненсі, пришвидшуючи ходу. – І що б на це сказала ваша тітонька?

– Хочете дізнатися? То я їй розповім і почуєте! – бадьоро пообіцяла дівчинка.

– Ні-ні! – відразу заперечила Ненсі. – Не треба!

– Чому? Думаєте, вона хвилюватиметься? – здивувалася Полліанна.

– Ні... тобто, так... тобто, це неважливо. Мені не так уже й цікаво, що вона скаже... – пробурмотіла Ненсі, намагаючись уберегти дівчинку від тітчиного гніву. – Та зараз нам краще поквапитися. Мені ще посуд мити.

– Я допоможу! – відразу зголосилася дівчинка.

– О, міс Полліанно! – розчулилася Ненсі.

На кілька секунд запанувала тиша. Небо стрімко темнішало. Полліанна міцніше стисла руку своєї нової подруги.

– Напевно, я все ж трохи рада, що ви злякалися. Адже це спонукало вас прийти за мною, – прошепотіла дівчинка, тремтячи від вечірньої прохолоди.

– Бідолашненька! Ви, мабуть, голодні. Боюся, вам доведеться повечеряти зі мною на кухні хлібом із молоком. Вашій тітоньці не сподобалося, що ви не з'явилися на вечерю.

– Але ж я не могла прийти, бо була тут.

– Звісно, проте вона цього не знала, – сухо відказала Ненсі, ледве стримуючись, аби не засміятися. – Щодо хліба з молоком, співчуваю.

– Та ні, що ви! Я цьому рада!

– А чому ж тут радіти?

– Ну, я люблю хліб із молоком, а ще мені дуже приємно повечеряти з вами. Отже, є чого радіти!

– Ви завжди знаходите привід для радості, – зауважила Ненсі, із сумом пригадуючи, як відчайдушно Полліанна намагалася вподобати порожню кімнату на горищі.

Дівчинка тихенько засміялася.

– Ну, розумієте, це така гра.

– Гра?!

– Так, гра у радість!

– Не збагну, про що ви.

– Це гра, якої навчив мене тато, й вона мені дуже сподобалася, – пояснила Полліанна. – Ми почали в неї грати, коли я була ще зовсім маленькою. Потім я розповіла

про неї «Жіночій допомозі», й деякі пані також почали в неї грати.

– І як же в неї грати? Я не дуже знаюся на іграх.

Полліанна знову розсміялася, але відразу й зітхнула; в сутінках її личко видавалося змарнілим і зажуреним.

– Це почалося з милиць, які ми знайшли в місіонерській посилці.

– Милиці?!

– Так. Річ у тім, що я хотіла ляльку, і тато їм про це написав. Незабаром прийшла посилка, а з нею лист. Якесь пані писала, що ляльок їм не надійшло, але є дитячі милиці, тож вона їх і надсилає – що як знадобляться якійсь дитині. Відтоді все й почалося.

– Мушу сказати, що в цій ситуації я не бачу нічого радісного, – невдоволено проголосила Ненсі. Їй аж настрій зіпсувався.

– Так. Але в тому й полягає гра, аби знайти бодай щось таке! – із захватом продовжила Полліанна. – Тож ми почали з тих милиць.

– Охо-хо! З чого ж тут радіти, якщо дитина хотіла ляльку, а натомість отримала милиці!

Полліанна заплескала в долоні.

– А от і є з чого! – вигукнула вона і чесно додала: – Та спочатку я цього не бачила, Ненсі. Таткові довелося мені підказати.

– Ну, тоді ви підкажіть мені, – обрізала Ненсі.

– Тут усе просто! Можна порадіти, що милиці мені не потрібні! – з тріумфом заявила Полліанна. – Бачите, все дуже просто, якщо вмієш грати в цю гру!

– Якесь вона дивна, ця гра, – пробурмотіла Ненсі, з деяким острахом поглядаючи на Полліанну.

Це самотня рослина,
що росте на вершині
крутого пагорба

На Мисі
13 травня

ЯКІЙ ГАРНІЙ ПРІГАРНІЙ
БУДИНОК НАЛЕВНО, ВІ
ДУЖЕ РАДІ, ЩО ТАКІ
БАГАТІ!

- ОТАКО!
ЯКА НЕЗВИЧАЙНА
ДИТИНА...

Господиня Ріані була по-
зазвичайно стриманою особою

- ГРА!
- У ТОМУ І ПОЛЯГАЄ ГРА,
АБИ ЗНАЙТИ БОДАЙ ЩОСЬ ТАКЕ,
З ЧОГО МОЖНА РАДІТИ!

Крізь притаманні двори
любви було побачено
кілька листочків таволги,
продані в оточенні голубів,
виритих з пошарпантими
рипками, збрешаними таволги

– Та ні, не дивна, а дуже цікава, – наполягала дівчинка. – Починаючи від того дня, ми постійно в неї грали. Що складніше завдання, то цікавіше його розв'язати! Правда, часом це дуже складно – майже занадто. Наприклад, коли твій тато йде на небо, а тобі лишається тільки «Жіноча допомога»...

– Чи коли тебе поселяють у порожню комірчину під самісіньким дахом, – відгукнулася Ненсі.

Полліанна зітхнула.

– Звісно, спочатку це теж було непросто, – визнала вона. – Мені раптом зробилося дуже самотньо. Навіть грати не хотілося... Я дуже мріяла про всі ті гарні речі! А потім згадала, як сумно мені бачити в дзеркалі власне ластовиння, а ще з вікна відкрився чудовий краєвид. От і знайшлося, з чого порадіти! Розумієте, якщо вишукувати все хороше, то все інше швидко забувається – як-от лялька, яку я так хотіла.

– Ну-ну, – хмикнула Ненсі, давлячись клубком у горлі.

– Зазвичай так багато часу не потрібно, – зітхнула Полліанна. – Дуже часто я бачу причини для радості, навіть не замислюючись. Лише тому, що звикла грати в цю гру. Вона прекрасна! Тат-т... татко і я... так її любили, – вона затнулася. – Але зараз, напевно, буде важче, бо тут мені немає з ким грати. Хіба що тітонька Поллі приєднається, – останні слова дівчинка нерішуче додала після невеличкої паузи.

– Вона?! Так і бачу, як вона... – просичала Ненсі собі через плече. А вголос сказала: – Міс Полліанно, не кажу, що добре гратиму, та й узагалі, що в мене щось вийде. Та, якщо можна, я спробую з вами пограти... Авжеж, спробую!

– О, Ненсі! – захоплено вигукнула Полліанна, кидаючись на неї з обіймами. – Це буде пречудово! Нам дуже сподобається!

– Ну, побачимо... – обережно висловилася Ненсі. – Занадто на мене не розраховуйте, адже я ніколи не грала в такі ігри. Але я старатимуся. Принаймні матимете для гри одну товаришку, – підсумувала вона, переступаючи разом із Полліанною поріг кухні.

Полліанна з апетитом з'їла хліб із молоком, а потім, за порадою Ненсі, пішла до вітальні, де її тітка саме читала книжку.

Міс Поллі звела очі й холодно подивилася на дівчинку.

– Ти вже повечеряла, Полліанно?

– Так, тітонько Поллі.

– Мені дуже прикро, що я мусила відправити тебе вечеряти на кухню – і саме в день твого прибуття.

– Але я цьому дуже зраділа, тітонько Поллі! Я люблю хліб із молоком, і Ненсі теж люблю. Тому не журіться через пропущену вечерю!

Тітка Поллі аж випрямилась у кріслі.

– Хоч там як, Полліанно, тобі вже час спати. Твій день був довгим, а завтра ми складемо тобі розклад і переглянемо твій одяг, аби знати, що докупити. Зараз Ненсі дасть тобі свічку. Будь обережною з вогнем. Сніданок о сьомій тридцять, не запізнуйся. На добраніч!

Полліанна підійшла до тітоньки й лагідно її обійняла – так, нібито це було заведено.

– Мені тут так подобається!.. – задоволено видихнула вона. – Не сумніваюся, що мені у вас буде дуже добре. Я й раніше в цьому не сумнівалася. На добраніч! – І вона вибігла з кімнати.

– Отакої! – пробурмотіла міс Поллі. – Яка незвичайна дитина... – вона звела брови. – Ще й «зраділа», що я її покарала! Попросила мене «не журитися» і «не сумнівається», що їй тут буде добре! Отакої! – хитаючи головою, міс Поллі повернулася до свого читання.

А за чверть години в горішній кімнаті самотня маленька дівчинка схлипувала в подушку:

– Татку, ти на небі з янголами і бачиш, що саме зараз я ніяк не можу грати в нашу гру. Та, мабуть, ти сам би не знайшов із чого радіти, коли мусиш спати сам-один хтозна-де, в темряві. Якби ж то зі мною була Ненсі, чи тітонька Поллі, чи принаймні хтось із «Жіночої допомоги». Було б легше!

А внизу на кухні Ненсі, закінчуючи вчасно невиконану роботу, ганчіркою терла глечик і примовляла:

– Якщо ця дурненька гра – радіти милицям, коли хочеш ляльку, – допоможе мені бути для неї притулком у скрутні хвилини, то хай так, гратиму. Хай так!

Розділ VI

Про обов'язок

Наступного дня Полліанна прокинулася за декілька хвилин до сьомої. Вікна її кімнати виходили на південь і захід, тож сонця ще не було видно; проте дівчинка вдивилась у блакитну імлу світанкового неба і зрозуміла, що день буде ясным.

У кімнаті стало прохолодніше, з вікна віяло свіже й солодкувате повітря. Радісно щебетали пташки, й Полліанна підбігла до вікна привітатися з ними. Дівчинка побачила, що тітонька вже прогулюється садочком поміж трояндових кущів, і швидко вдяглася, щоби до неї приєднатися.

Полліанна прожогом злетіла зі сходів, не зачинивши за собою жодну з двох дверей. Через коридор, іще одні сходи, двері із сіткою від комах і, оббігши будинок, – до саду.

Тітка Поллі саме обговорювала щось зі згорбленим дідусем, указуючи на один із кущів, і тут, випромінюючи радість від життя, їй на шию кинулася Полліанна.

– О, тітонько Поллі, тітонько Поллі! Такого ранку відчуваєш, яке це щастя – жити на цьому світі!

– Полліанно! – суворо перебила тітка, випроставшись настільки, наскільки дозволяли сорок кілограмів Полліанниної ваги. – Ти завжди так зранку вітаєшся?

Дівчинка зістрибнула на ноги і відповіла пританцювуючи:

– Ні! Лише тоді, коли когось дуже люблю! Я побачила вас із вікна, тітонько Поллі, й подумала: яке щастя, що

ви не якась там пані із «Жіночої допомоги», а моя справжня-справжнісінька тітонька! Ви маєте такий гарний вигляд, що я не втрималася і прибігла, щоб вас обійняти!

Згорблений дідусь раптом відвернувся. Міс Поллі вдала, ніби супиться, але не надто переконливо.

– Полліанно, ти... я... Томасе, на сьогодні досить. Гадаю, ви зрозуміли мою думку щодо цих троянд, – відбиваючи кожне слово, промовила вона, потім різко повернулася й пішла геть.

– А ви завжди працюєте в садку, містере... не знаю вашого імені? – зацікавлено спитала Полліанна.

– Так, міс. Я старий Том, садівник, – відповів чоловік. Невпевнено, але так, ніби ним рухала непереборна сила, простягнув руку і з якимось трепетом погладив світле волоссячко Полліанни. – Ви дуже схожі на свою матінку, міс! Я її знав, коли вона була ще молодшою, ніж ви зараз. У той час я вже працював у цьому саду.

Полліанні перехопило подих.

– Невже це так? Ви справді знали мою матусю, коли вона була янголом іще на землі, а не на небі? Будь ласка, розкажіть про неї! – І Полліанна вмостилася просто на стежці поблизу старого садівника.

Із будинку пролунав дзвоник, а наступної миті з господарських дверей вилетіла Ненсі.

– Міс Полліанно, це дзвоник на сніданок – якщо зранку! – захекавшись, випалила вона, схопила Полліанну за руку й потягла до будинку. – Якщо іншого часу – значить, що на обід або вечерю. Як його почуєте – чимдуж біжіть додому, хоч би де ви були. Інакше... інакше нам не вистачить розуму вигадати з чого порадіти! – завершила вона, заганняючи Полліанну у двері, як курча до курника.

Перші п'ять хвилин снідали мовчки. Потім міс Поллі простежила критичним поглядом за двома мухами, що тріпотіли своїми прозорими крильцями то тут, то там, і суворо запитала:

– Ненсі, звідки взялися ці мухи?

– Не знаю, мем. У кухні жодної немає, – напередодні Ненсі була надто схвильована, щоб помітити прочинене вікно в Полліанні.

– Ой, це, напевно, мої, тітонько Поллі, – поблажливо зауважила Полліанна. – Зранку нагорі їх було чимало. Вони так весело кружляли!

Ненсі стрімко вийшла з кімнати, хоча для цього мусила вдати, ніби їй терміново треба винести щойно принесені теплі кекси.

– Твої?! – міс Поллі була шокована. – Як це? Звідки вони взялися?

– Та дуже просто, тітонько, з дверей! А залетіли до будинку через мої вікна. Я сама бачила.

– Ти їх ще й бачила? Тобто, ти відчинила вікна, на яких немає сіток?

– Звісно, – закивала головою Полліанна. – Що вдієш, як сіток немає, тітонько Поллі?

Ненсі знову зайшла до кімнати, несучи блюдо з кексами. І хоча вона мала серйозний вигляд, її щоки ще пашіли.

– Ненсі, – різко звернулася до неї господиня. – Постав кекси на стіл і негайно піди та зачини вікна в кімнаті Полліанні. Не забудь зачинити і двері. Пізніше, коли впораєшся з ранковими справами, пройди по всіх кімнатах із мухобійкою. Гляди, щоб жодної мухи в будинку не лишилося.

Далі вона повернулася до племінниці:

– Полліанно, я вже замовила сітки на твої вікна. Звичайно, я розумію, що зобов'язана це зробити. А от ти, здається, забула про свій обов'язок.

– Мій обов'язок? – Полліанна витріщила на неї свої великі очі.

– Саме так. Я знаю, що в кімнаті спекотно, проте твій обов'язок – тримати вікна зачиненими, поки не придуть сітки. Мухи, Полліанно, не лише брудні й надокучливі, а ще й небезпечні для здоров'я. Після сніданку я дам тобі почитати брошуру на цю тему.

– О, дякую, тітонько! Обожаю читати!

Міс Поллі перевела подих і демонстративно стиснула губи. Полліанна, побачивши вираз розпачу на її обличчі, спохмурніла й замислилася.

– Звісно, тітонько, мені прикро, що я забула про свій обов'язок, – несміливо вибачилася вона. – Я більше не відчинятиму вікон.

Тітонька промовчала. Вона до кінця сніданку не вимовила ні слова, а відтак підвелася, пішла до книжкової шафи у вітальні, дістала звідти невеличку брошуру та принесла Полліанні.

– Ось про що я казала, Полліанно. Зараз іди до себе в кімнату і прочитай. Я піднімуся до тебе за півгодини, і ми все обговоримо.

Полліанна, вже приклеївшись поглядом до картинки із зображенням голови мухи в багаторазовому збільшенні, радісно відгукнулася:

– Авжеж, дякую, тітонько Поллі!

І пристрибуючи вибігла з кімнати, ще й грюкнула за собою дверима.

Міс Поллі насупилася, кілька секунд повагалася, а тоді поважно пройшла до дверей і відчинила їх, аби гукнути Полліанні навздогін. Але дівчинки вже й сліду не стало – лише зі сходів чулося дрібне тупотіння.

За півгодини, коли міс Поллі – зі словом «обов'язок», що причаїлося у кожній зморшці на обличчі, – піднялася до Полліанні, дівчинка зустріла її сплеском ентузіазму.

– Ах, тітонько Поллі, я ще ніколи не читала таких цікавих оповідань! Я така рада, що ви дали цю книжечку! Я й гадки не мала, що мухи стільки всього переносять на своїй крихітних лапках, а ще...

– Досить про це, – з показною гідністю зупинила її тітка. – Полліанно, а зараз покажи мені свій одяг. Те, що тобі не підходить, віддамо Салліванам.

Полліанна з явним небажанням відклала брошуру та повернулася до шафи.

– Боюся, ви матимете про нього ще гіршу думку, ніж пані з «Жіночої допомоги» – навіть вони сказали, що це страхіття, а не вбрання, – зітхнула дівчинка. – В останніх двох-трьох посылках був переважно одяг для хлопчиків або для старших людей. Ви хоч коли отримували місіонерські посылки, тітонько Поллі?

Побачивши в тітчиному погляді здивування та навіть гнів, Полліанна поспішила виправитися:

– Звісно ж, ні, тітонько Поллі! – випалила вона зашарівшись. – Забула, що багатим людям вони не потрібні. Просто я часом забуваю, що ви багата, – наприклад, тут, у цій кімнатці.

Губи міс Поллі обурено заворушилися, проте жодного слова так і не зронили. Полліанна, навіть не припускаючи, що проявила нетактовність, базікала далі:

– Так от, я хотіла сказати, що в місіонерських посилках буває що завгодно, крім того, що сподіваєшся знайти. Варто про щось подумати, як його неодмінно не буде. Саме з посилками було найважче грати у нашу з татком гру...

Полліанна раптом згадала, що тітка заборонила їй згадувати про тата. Вона мовчки пірнула у шафу й витягла звідти оберемок жалюгідних сукенок.

– Усі вони негарні, – видавила вона із себе. – А що не чорні, то це тому, що в церкву треба було купити червоний килим. Інших я не маю.

Кінчиками пальців міс Поллі обережно перегорнула жалюгідні сукенки, пошиті на кого завгодно, але не на Полліанну. Далі вона спрямувала своє мовчазне обурення на залатану нижню білизну в шухлядах.

– Усе найкраще якраз на мені, – збентежено зізналася Полліанна. – Пані із «Жіночої допомоги» купили мені один новий повний комплект. Місіс Джонс – вона головна у «Допомозі» – сказала решті, що вважає це за необхідне, навіть якщо в церкві залишиться гола підлога. Та цього не буде, бо містера Вайта дуже дратує клацання підборів по паркету. Це тому, що в нього нерви, пояснює місіс Вайт. На щастя, він має гроші, тож усі очікували, що він багато пожертвує на килим – адже нерви треба берегти. Як на мене, йому варто радіти, що є не лише нерви, а й гроші. Еге ж?

Але схоже, що міс Поллі не слухала. Закінчивши огляд білизни, вона рішуче повернулася до дівчинки.

– Ти, звісно, ходила до школи, Полліанно?

– Так, тітонько. Крім того, татко... тобто, хотіла сказати, що інколи я вчилася вдома.

Міс Поллі насупилася.

– От і добре. Восени підеш до місцевої школи. Містер Голл – директор – визначить, в який клас тебе зарахувати. А тим часом я хотіла б чути, як ти читаєш уголос, – скажімо, щодня по півгодини.

– Я обожнюю читати! Та якщо вам не хочеться мене слухати, я залюбки читатиму про себе – чесно, тітонько Поллі. Це буде дуже радісно для всіх, бо читати про себе мені подобається найбільше, розумієте, всі ті довжелезні слова...

– Не сумніваюся, – сухо відказала міс Поллі. – А музики ти вчилася?

– Зовсім мало. Не люблю грати чи співати, але люблю, коли це роблять інші. Я трохи вчилася гри на фортепіано. Мене навчала міс Грей, яка грала в нашій церкві. Та я б краще кинула цю науку, тітонько Поллі, якщо вже ми говоримо відверто.

– Не сумніваюся, – відповіла тітка Поллі, повівши бровами. – Втім, мій обов'язок – простежити, щоб ти опанувала хоча б ази цього мистецтва. Звісно, ти вчилася шити?

– О, так... – зітхнула Полліанна. – Мене навчали пані із «Жіночої допомоги». Це було жахливо. Місіс Джонс вважала, що всі інші неправильно тримають голку, обшиваючи петлі; місіс Вайт наполягала, що спочатку слід навчитися робити строчку, а потім уже підрубувати поділ (чи навпаки, забула), а місіс Гарріман страшенно не любила шити речі з клаптиків.

– Ну, цих проблем ти не матимеш, Полліанно. Я сама навчатиму тебе шиттю. Куховарити ти, певно, не вмієш. Полліанна раптом засміялася.

– Цього мене якраз почали вчити цього літа, але далеко я не зайшла. Бо суперечок тут виникло ще більше, ніж

із шиттям. Пані хотіли почати моє навчання з випічки хліба, та всі вони пекли хліб по-різному. Якось, зібравшись для шиття, вони всю зустріч сварилися щодо мого навчання куховарства. Врешті вони домовилися, що даватимуть мені уроки всі по черзі, раз на тиждень, кожна в себе вдома. Я вивчила лише шоколадні тістечка та пиріг з інжиром, а потім мусила припинити навчання, – у дівчинки затремтів голос.

– Шоколадні тістечка та пиріг з інжиром! – жахнулася міс Поллі. – Гадаю, ми це негайно виправимо. – На хвилинку вона замислилась, а потім проголосила: – Щоранку о дев'ятій ти півгодини читатимеш мені вголос. На цей час у твоїй кімнаті має бути прибрано. По середах і суботах, з дев'ятої тридцяти і до обіду, ти допомагатимеш Ненсі на кухні й таким чином вчитимешся куховарства. Решту днів у цей час займатимешся зі мною шиттям. По обіді навчатимешся музики. Найближчим часом знайду тобі вчителя, – сповнена рішучості, вона рвучко підвелася з крісла.

Полліанну охопив розпач.

– О, тітонько Поллі, тітонько Поллі, але ж ви не лишили мені часу, щоб просто... жити!

– «Жити», дитино? Ти про що говориш? Хіба все це – не життя?

– Ну, звісно, за всіма цими заняттями я не припинятиму дихати, але життям це не назвеш, тітонько Поллі. Людина дихає, навіть коли спить, але ж не живе! Жити – це означає робити те, що хочеться: гратися на вулиці, читати (про себе, звісно), вилізати на пагорби, розмовляти з містером Томом у садку та Ненсі, й дізнаватися про все, що тільки можна, про мешканців усіх цих будиночків на тих

гарних вулицях, якими я проїжджала вчора. Це я називаю життям, тітонько Поллі. А просто дихати – замало!

Міс Поллі роздратовано мотнула головою.

– Полліанно, ти справді незвичайна дитина! Звісно, ти матимеш достатньо часу на ігри й відпочинок. Та, як на мене, якщо вже я виконую свій обов’язок і забезпечую тобі виховання й навчання, тобі варто було б виконувати власний обов’язок – не марнувати моїх зусиль і навчатися охоче та з вдячністю.

Полліанна була приголомшеною.

– О, тітонько Поллі, та хіба ж я вам не вдячна? Як ви могли таке подумати?! Вам?! Я вас так люблю! І ви ж не з «Жіночої допомоги» – ви моя справжня тітонька!

– Чудово! Тоді зважай, аби не бути невдячною у своїх учинках! – сказала міс Поллі дещо м’якше й повернулася, щоб іти.

Вона вже пройшла половину сходів, коли до неї неспіливо озвався тоненький голосок:

– Тітонько, але ж ви так і не сказали, які з моїх речей бажаєте... м-мм... віддати на доброчинність.

Зі сходів пролунало стомлене зітхання.

– Дійсно, забула. Полліанно, сьогодні ж о пів на другу Тімоті відвезе нас у місто. Жодна твоя одежина не годиться для моєї племінниці. Хіба я можу так знехтувати своїм обов’язком і дозволити тобі в цьому ходити?

Тепер зітхнула Полліанна.

– Тітонько Поллі, благаю, скажіть – чи приносить вам цей обов’язок хоча б трохи радості?

– Що?! – міс Поллі ошелешено зиркнула вгору на сходи, а потім раптово почервоніла, розвернулася і гнівно рушила далі. – Не верзи дурниць! – кинула вона на ходу.

ОУ ПЕ НАПЕВНО МОЈ МИХИ ТПОЊКО ПОМАЈ

*Це мура зразитиме сцену
Відео зразитиме
Кінозразитиме*

О, ТПОЊКО ПОМАЈ, ХИБА Ж Я ВАМ НЕ ВДЯЧНА? ЯК
ВИ МОГЛИ ТАКЕ ПОДУМАТИ? ВАМ Я Я ВАС ТАК
ЛЮБЛЮ І ВИ Ж НЕ З 'ЖИНОЧОЈ ДОПОМОГІ' - ВИ МОЯ
СПРАВЖНЯ ТПОЊКА!

*Це сценарій
Поліна Віктор*

ЧУДОВО
ТО ДІЗВАЖАЙ
АБИ НЕ БУТИ
НЕВДЯЧНОЮ У СВОИХ
УЧИТКАХ

*Да мимовільно Пелаї
об'єдналися на сцені за бач'*

У своїй задушливій комірчині Полліанна повільно опустилася на один із твердих стільців. Подальше життя уявлялося їй лише безкінечним виконанням обов'язку.

– Не розумію, чому це дурниці, – зітхнула вона. – Я лише спитала, чи може бути щось радісне в обов'язку...

Кілька хвилин дівчинка сиділа мовчки, зажурено споглядаючи купу вбрання, яке тітонька щойно забракувала. Потім неквапливо підвелася й почала складати речі назад у шафу.

– Я не бачу, з чого тут і порадіти... – промовила вона вголос. – Хоча... як виконаю обов'язок, то й порадію!

І Полліанна розсміялася.

Розділ VII

Полліанна і покарання

О пів на другу Тімоті повіз міс Поллі та її племінницю до чотирьох-п'яти крамниць одягу та промислових товарів, які розташовувалися десь за півмилі від обійстя.

Підбір нового гардеробу для Полліанни виявився цікавим і приємним для всіх. Тітка Поллі відчула суміш утоми й полегшення, ніби нарешті ступила на тверду землю після тривалого перебування на тонкому краю вулкана. Численні продавці, які допомагали з приміркою та вибором, прощалися з клієнтками розпашілі, з таким запасом кумедних історій про Полліанну, якого їм вистачить, аби веселити друзів до кінця тижня. Полліанна їхала додому всміхнена та щиро задоволена – адже, як вона сказала одному з продавців, «коли ти все життя вбиралася з місіонерських посилок і передач від «Жіночої допомоги», то розумієш, яке це щастя – зайти у крамницю й купити новий одяг, який не треба ні підшивати, ні розпускати, щоб він на тобі сів!»

Експедиція за покупками забрала всю другу половину дня; потім була вечеря та приємна розмова зі старим Томом у садку, і ще одна – з Ненсі на ганку у дворі, коли вона вже домила посуд, а тітка Поллі пішла до сусідки.

Старий Том розповів Полліанні багато цікавого про її маму, від чого дівчинку переповнило щастя; Ненсі розповіла про маленьку ферму «Кути» за шість миль звідси, де мешкала її люба матуся й не менш любі брат і сестри. Вона пообіцяла, що колись візьме Полліанну до них у гості, звісно, з дозволу тітки Поллі.

– А які імена вони мають! Вам сподобаються! – зітхнула Ненсі. – Наприклад, Елджернон, Флорабелль, Естелль... Ех, і чому я просто «Ненсі»? Ненавиджу своє ім'я!

– О, Ненсі, як прикро це чути! Чому?

– Ну, воно ж не таке гарне, як в інших. Розумієте, я старша дитина, і тоді мати ще не читала романів з усіма тими гарними іменами.

– А мені «Ненсі» дуже подобається, бо так звати вас!

– Отакої! В такому разі вам так само була б мила й Кларисса Мабелль – а от мені було б набагато приємніше. Як на мене, це найкраще у світі ім'я!

Полліанна засміялася:

– Ну, принаймні ви можете радіти, що вам не дали ім'я Хефціва.

– Хефціва?!

– Авжеж! Так звати місіс Вайт. Чоловік зве її Хеф, але їй не подобається. Вона каже, що коли він кличе: «Хеф! Хеф!» – здається, що то собаки брешуть.

Похмуре обличчя Ненсі посвітлішало від широкої усмішки.

– Ну ви й жартівниця! Знаєте що? Тепер, коли хтось кликатиме «Ненсі», я щоразу згадуватиму те «Хеф-Хеф» і сміятимуся. Так, певно, з цього варто порадіти... – аж тут вона замовкла й пильно подивилася на дівчинку. – Міс Полліанно, скажіть, це також ваша гра – підказати, щоб я раділа, що я Ненсі, а не Хефціва?

Полліанна зосереджено наморщила лоба, а потім розсміялася.

– А й справді, Ненсі! Я зараз грала в цю гру, навіть не здогадуючись. Розумієте, так часто буває, бо до цього дуже звикаєш – усюди шукати причини для радості. І зазвичай

щось таке можна знайти в будь-якій ситуації, якщо не здаватися та продовжувати пошуки.

– Ну, можливо, – погодилася Ненсі.

О пів на дев'яту Полліанна пішла спати. Сітки ще не привезли, і в тісній маленькій кімнаті було наче в печі. Полліанна із жалем подивилася на щільно зачинені вікна, та до них навіть не підійшла. Вона роздяглася, акуратно склала свій одяг, помолилася на ніч, задула свічку та й уляглася.

Як довго вона мучилася безсонням, перевертаючись із боку на бік у гарячій постелі, невідомо; їй здавалося, що минуло щонайменше кілька годин. Нарешті вона вислизнула з ліжка, навпомацки пройшла кімнату і прочинила двері.

На горищі було зовсім темно, за винятком вузької доріжки сріблястого місячного світла, що пролягла від східного вікна до середини приміщення. Старанно оминаючи увагою страхітливую темряву праворуч і ліворуч, Полліанна набрала в легені повітря і попрямувала до срібної доріжки, а далі по ній – до вікна.

Вона сподівалася, що на цьому вікні буде сітка, та марно. Втім, за вікном виднівся широченний світ, казковий у своїй красі; в ньому, наскільки розуміла Полліанна, повно свіжого повітря, що принесе насолоду її розпеченим рукам та обличчю!

Полліанна підійшла до вікна і з цікавістю визирнула назовні. І тут вона побачила ще дещо: трохи нижче від рівня вікна простягався бляшаний дах кімнати для відпочинку, збудованої над критим під'їздом до будинку. У тій кімнаті були великі вікна на всі сторони, і там тітонька Поллі зазвичай приймала сонячні ванни.

У Полліанни виникло непереборне бажання: опинитися там, за вікном! Вона з острахом озирнулася. Десь позаду була задуршлива кімнатка й розпечене ліжко; тут залягла страшенна темрява, крізь яку треба промацувати шлях тремтячими випростаними руками. Попереду ж, на даху кімнати для відпочинку, на неї чекало таке привітне місячне сяйво та прохолодне, солодке нічне повітря.

Якби ж там поспати! А люди ж, буває, сплять просто неба. Наприклад, коли Джоел Гартлі там, удома, захворів на сухоти, він був змушений спати надворі, хотілося йому чи ні.

Раптом Полліанна згадала, що раніше бачила поблизу цього вікна ряд довгих білих мішків, які висіли на цвяшках. Ненсі пояснила, що так зимовий одяг сховали на літо. Полліанна намацала ці мішки й обрала собі замість ліжка найбільш пухкий і м'якенький (у ньому була котикова шуба міс Поллі); ще один мішок, менший, вона взяла за подушку, а третій – тонкий, майже порожній, – щоб укритись як ковдрою. Зібравшись таким чином, Полліанна знову радісно почимчикувала до осяяного місяцем вікна, підняла раму, скинула свою ношу на дах і сама вислизнула вслід, щільно зачинивши за собою вікно (адже вона не забула про мух із дивовижними лапками, на яких стільки всього подорожує).

Як же ж тут було прохолодно й чудово! У захваті Полліанна заходилася танцювати, вдихаючи на повні груди свіже повітря. Бляшаний дах під її ногами так приємно потріскував, що вона кілька разів пройшла його від краю до краю – після тісної кімнатки їй подобалося відчуття простору й безмежної свіжості. До того ж дах був широким і пласким, тож упасти вона не боялася. Нарешті,

задоволено зітхнувши, вона згорнулася калачиком на постелі-шубі, вмостила під голову мішок-подушку, вкрилася мішком-ковдрою і приготувалася пірнати у сні.

– Яка ж я рада, що сіток іще немає, – бурмотіла Полліанна, примружено дивлячись на зірки. – Інакше я б не мала цієї ночівлі!

Унизу, у спальні міс Поллі, що межувала з кімнатою для відпочинку, сама господиня квапливо вдягала халат і капці. Її обличчя зблідло від страху. Хвилиною раніше вона вже зателефонувала Тімоті і тремливим голосом наказала:

– Негайно йдіть сюди разом із батьком! Візьміть ліхтарі. Хтось ходить по даху кімнати для відпочинку. Мабуть, цей зловмисник видерся туди по трояндовому трельяжу чи хтозна як. І тепер він може легко опинитися в будинку через східне вікно горища. Нижні двері з горища я замкнула, але покваптеся!

Ще за кілька хвилин Полліанну, яка вже майже заснула, ошелешили спалахи світла і три одночасні вигуки. Розплющивши очі, вона побачила на верху драбини Тімоті, а трохи далі у вікні – старого Тома, з-за плеча якого виглядала її тітонька.

– Полліанно, як це розуміти? – прокричала міс Поллі. Кліпаючи сонними очима, дівчинка всілася.

– Ой... містере Том... тітонько Поллі... – затинаючись, почала вона. – Не хвилюйтесь, я не маю сухот, як Джоел Гартлі. Просто мені було так спекотно – там, у кімнаті. Та я зачинила вікно, тітонько Поллі, щоб мухи не занесли нам тих страшних мікробів.

Тімоті швидко спустився драбиною на землю. Старий Том прудко відступив углиб будинку, передавши ліхтар

міс Поллі. Та мовчала, закусивши губу, поки чоловіки не пішли, а потім суворо мовила:

– Полліанно, негайно віддай мені ці речі та йди сюди. І де такі незвичайні діти беруться?! – останню фразу вона додала трохи згодом, коли, тримаючи в руці ліхтар, прямувала до виходу з горища разом із Полліанною.

Після прохолоди на даху повітря всередині здавалося ще більш задушливим, однак Полліанна не скаржилася – лише повільно зітхнула.

На сходах тітонька холодним тоном зауважила:

– Решту ночі, Полліанно, ти спатимеш у моєму ліжку. Завтра прибудуть сітки, а доти я вважаю за свій обов'язок стежити, щоб ти ночувала там, де я тебе не згублю.

Полліанна аж присвиснула.

– З вами? У вашому ліжку? – захоплено вигукнула дівчинка. – Ах, тітонько Поллі, тітонько Поллі, як це люб'язно з вашого боку! Я так хотіла хоча б колись поспати поруч із кимось – тобто з рідною людиною, не з пані із «Жіночої допомоги». З ними не вважається. О, яка ж я рада, що ті сітки затрималися! Хіба ж ви не раділи б на моєму місці?

Відповіді не було. Міс Поллі незворушно крокувала вперед. Правду кажучи, у глибині душі вона почувалася безпорадною. Утретє після приїзду тітонька карала Полліанну – й утретє наштовхувалася на дивовижну реакцію: покарання сприймалося як винагорода. Тож не дивно, що міс Поллі почувалася безпорадною.

Розділ VIII

Полліанна вирушає в гості

Невдовзі життя в обійсті Гаррінгтонів увійшло у свою колію, хоч і не зовсім так, як уявляла міс Поллі. Дійсно, Полліанна шила, грала на фортепіано, читала вголос та вчилася куховарити, але вона не приділяла цим справам стільки часу, скільки планувалося спочатку. Дівчинка мала більше часу, щоб – за її словами – «просто жити». Майже щодня з другої до шостої їй дозволялося робити все, що забажає (якщо саме ці заняття не були заборонені тітонькою Поллі).

Важко сказати, чому дівчинці подарували стільки вільного часу: щоб Полліанна відпочивала від справ або щоб тітонька Поллі відпочивала від неї. Безперечно, протягом перших липневих днів міс Поллі не раз мала причину безпорадно вигукнути: «Яка незвичайна дитина!» А ще також безперечно, що наприкінці уроків із читання та шиття вона часто була розгубленою та завжди неймовірно виснаженою.

На кухні Ненсі почувалася краще. Витівки Полліанни не позбавляли її рівноваги та не виснажували. Навпаки, невдовзі середа та субота стали улюбленими днями служниці.

По сусідству з обійстям Гаррінгтонів зовсім не було дітей, з якими Полліанна могла б гратися. Будинок стояв на краю містечка, і хоча з того краю були інші будинки, в них не мешкали однолітки Полліанни: ні хлопчиків, ні дівчаток не було. Втім, Полліанну це анітрішечки не засмучувало.

– Мені й так дуже добре! – запевняла вона Ненсі. – Я щаслива, що можу просто ходити вулицями, розглядати будинки та спостерігати за людьми. Я так люблю людей! Ви теж, Ненсі?

– Навряд чи... Принаймні не всіх, – лаконічно відповіла Ненсі.

За гарної погоди Полліанна завжди благала тітоньку дати якесь «доручення», аби був привід прогулятися у той чи інший бік. Під час таких прогулянок вона часто зустрічала одного загадкового пана. Подумки дівчинка звала його просто «чоловік», хоча чоловіків навколо було багато.

Чоловік зазвичай носив довге чорне пальто й шовковий циліндр – пересічні мешканці міста так не вбиралися. Обличчя було чисто поголеним і блідим, а у волоссі, що виднілося з-під циліндра, проступала сивина. Він тримав спину рівно, ходив швидко й ніколи не мав супутників, що викликало в Полліанні співчуття. Можливо, саме тому одного разу дівчинка вирішила до нього звернутися.

– Добрий день, сер! Сьогодні прекрасна погода, чи ж не так? – бадьоро промовила вона, наближаючись до незнайомця.

Чоловік нетерпляче озирнувся, потім зупинився, невпевнено переминаючись із ноги на ногу.

– Ти... щось мені сказала? – різко запитав він.

– Так, сер, – просяяла Полліанна. – Я сказала, що сьогодні прекрасна погода. Ви згодні?

– Е-е-е... Що? Гм-гм! – він ніби прокашлявся й пішов собі далі.

Полліанна засміялася. Який кумедний чоловік, подумала вона.

Наступного дня дівчинка знову його зустріла.

– Сьогодні погода не така прекрасна, та все ж непогана! – вигукнула вона.

– Е-е-е... Що? Гм-гм! – пробурмотів чоловік, як і минулого разу; Полліанна знову радісно засміялася.

Коли Полліанна втретє привітала його в такий спосіб, чоловік різко зупинився.

– Послухай, дитино, ти хто така? І чому щодня до мене звертаєшся?

– Мене звати Полліанна Вітгієр, і мені здалося, що вам самотньо. Я так рада, що ви зупинилися. Тепер ми знайомі – щоправда, ви ще не назвали свого імені.

– Та що це за... – чоловік не закінчив речення й пішов геть іще швидше, ніж зазвичай.

Полліанна дивилася йому вслід, і усмішка повільно сповзла з її вуст.

– Може, він мене не зрозумів, адже ми познайомилися тільки наполовину. Я так і не дізналася, як його звати, – пробубоніла вона собі під ніс, продовжуючи шлях.

Того дня Полліанна несла місіс Сноу холодець. Раз на тиждень міс Поллі Гаррінгтон передавала місіс Сноу якусь страву. Вона вважала це своїм обов'язком, бо місіс Сноу була бідною, немічною та належала до тієї ж церковної громади, що й міс Поллі. Звісно, обов'язок був спільний для всієї громади, тож міс Поллі взяла на себе четверги. Зазвичай передачі носила служниця, але того дня Полліанна випросила це завдання собі – Ненсі охоче погодилася, з дозволу тітоньки.

– Як я рада позбутися цього клопоту! – зізналася Ненсі, залишившись наодинці з Полліанною. – Втім, мені має бути соромно, що перекладаю це на вас, моє ягнятко!

– Та ж це для мене задоволення! – запевнила дівчинка.
– Боюся, після першого візиту задоволення не залишиться, – похмуро промовила Ненсі.

– Чому?

– Бо місіс Сноу нікому не подобається. Якби її не жаліли, то взагалі б ніхто не підходив, така вона злюща. Кого мені справді шкода, то її дочку: як-не-як, а бідолашна мусить доглядати матір.

– І що в ній такого поганого?

Ненсі знизала плечима.

– Ну, просто кажучи, в очах місіс Сноу все завжди не так. Ще ніколи не було, аби їй щось догодило. Навіть дні тижня неправильні. У понеділок скаржитесь, що сьогодні не неділя; а якщо віднести їй холодець, то обов'язково почувеш, що їй хотілося курку; а якби того дня принесли курку, вона б скигдила, чому не бульйон із баранини!

– Ой, як цікаво! – засміялася Полліанна. – Тепер мені ще більше хочеться її побачити. Адже вона така дивна й не схожа на інших! Люблю тих, хто не схожий на інших.

– Гм, це точно, що несхожа... на щастя для тих... інших! – похмуро підсумувала Ненсі.

Полліанна згадувала цю розмову, заходячи у хвіртку занедбаного будиночка. Її очі аж іскрилися від перспективи скорої зустрічі із цією «несхожою» місіс Сноу.

Вона постукала у двері, і їй відчинила молода дівчина, бліда, з утомленим виглядом.

– Добрий день! – чемно привіталася Полліанна. – Я прийшла від міс Поллі Гаррінгтон і дуже хочу побачити місіс Сноу, якщо ваша ласка.

– Здається, міс, ви перша, хто «дуже хоче» її побачити, – пробурмотіла дівчина собі під ніс, але Полліанна

Продиву, аби
доплатили їм Полі
з похулками, аби
такий дотар
був у мене восторі
про Полі...
але їм
восторі...
але восторі...
зруч до кінця тижня.

- МЕНЕ ЗВАТИ
ПОЛІАННА ВІТТЕР,
І МЕНІ ЗАДЛОСЯ,
ЩО ВАМ
САМОТНЬО.

Це збірка лого до
художньої книги "Оле"

- НЕГАЙНО ІДІТЬ СЮДИ
ВІЗЬМІТЬ ЛІХТАРІ,
ХТОСЬ ХОДИТЬ ПО ДАХУ
КІМНАТИ ДЛЯ ВІДПОЧИНКУ.

Поліанна поє
гастуєтима

ТОГО ДНЯ
ПОЛІАННА
НЕСЛА МІСІЄ
СІЧОУ ХОЛОДЕЦЬ

цього не розчула. Дівчина провела її до дверей у самому кінці коридору.

Тут була кімната хворої. Запустивши Полліанну все-редину, дівчина зачинила за нею двері. Було так темно, що Полліанна мусила покліпати очима, щоб до цього звикнути. Нарешті у глибині кімнати вона розгледіла обриси напівлежачої жіночої постаті в ліжку. Полліанна підійшла ближче.

– Добрий день, місіс Сноу! Як поживаєте? Тітонька Поллі сподівається, що у вас усе гаразд, і передає вам трохи холодцю з телячої ніжки.

– Ой-ой-ой! Холодець! – вередливо забубоніла жінка. – Дякую, звісно, але я так сподівалася, що сьогодні буде бульйон із баранини.

Полліанна наморщила лоба.

– А я думала, вам хочеться курки, коли приносять холодець.

– Га? Що? – хвора рвучко повернулася.

– Нічого-нічого, – Полліанна поквапилася заспокоїти хвору. – То пусте. Просто Ненсі казала, що вам завжди хочеться курки, коли приносять холодець, і бульйон із баранини, коли приносять курку. Та, певно, вона переплутала.

Хвора підтяглася на руках і сіла в ліжку – а це було вкрай незвичайно, хоча Полліанна цього не знала.

– І хто ж ти така, маленька міс Зухвалість? – поцікавилася вона.

Полліанна радісно розсміялася.

– Ой, місіс Сноу, в мене інше прізвище – і так радію з цього! Це було б ще гірше, ніж зватися Хефцівою. Мене звати Полліанна Віттієр, я племінниця міс Гаррінгтон, до

якої нещодавно переїхала. Ось чому я сьогодні принесла вам холодець.

Упродовж усієї промови хвора сиділа вертикально й уважно слухала; та коли Полліанна згадала холодець, знову безвольно з'їхала на свої подушки.

– Гаразд, дякую. Твоя тітонька дуже добра, та зранку зовсім не маю апетиту, до того ж мені хотілося баранячого бульйону... – тут вона раптово змінила тему. – Минулої ночі я не заснула ні на хвилиночку.

– Ох, мені б так... – зітхнула Полліанна, поставивши холодець на стілець і зручно вмощуючись у найближчому кріслі. – Адже сон забирає в нас так багато цінного часу. Ви так не вважаєте?

– Сон забирає час?! – обурилася хвора.

– Авжеж, а його ж можна було б цікаво прожити! Так шкода, що ночами не можна жити як удень!

Жінка знову підвелася на руках.

– Ну ти й дивна! – вигукнула вона. – А знаєш що? Іди до вікна й відсунь штору. Хочу на тебе подивитися.

З дещо тривожним смішком Полліанна підвелася.

– Але ж тоді ви побачите моє ластовиння, – пояснила дівчинка, прямуючи до вікна. – Я тільки-но зраділа, що в темряві його не видно. Та нехай. Тепер ви... – вона затнулася, обернувшись до ліжка. – Як добре, що ви захотіли мене побачити, бо тепер я можу вас розгледіти! І чому мені ніхто не казав, яка ви гарненька!

– Я? Гарненька? – роздратовано пхикнула місіс Сноу.

– Дуже! А хіба ви не знали? – здивувалася Полліанна.

– Ні, не знала, – сухо відказала жінка. Вона прожила на світі сорок років, і п'ятнадцять із них була надто поглинена невдоволенням, аби оцінити бодай щось хороше.

– Але ж у вас такі великі темні очі, волосся теж темне, ще й кучеряве, – завуркотала Полліанна. – Як же мені подобаються чорні кучері! Це одна з моїх мрій – і знаю, що вона здійсниться, коли опинюся на небі. А ще у вас рум'янець на щічках. Місіс Сноу, ви справді дуже гарненька! Невже ви цього не помічали, дивлячись у дзеркало?

– У дзеркало! – сердито хмикнула хвора, знову падаючи на подушки. – Знаєш, останніми днями не мала можливості крутитися перед дзеркалом – і ти б теж не мала, якби, як я, весь час лежала в ліжку.

– Звісно, – співчутливо погодилася Полліанна. – Та зачекайте, зараз я вам покажу! – вигукнула вона, кидаючись до тумбочки, де було кишенькове дзеркальце.

Повертаючись до хворої, дівчинка раптом зупинилася й оглянула її критичним поглядом.

– Знаєте, перш ніж дивитися, було б непогано поправити вам зачіску, якщо ви не проти, – зауважила маленька гостя. – Можна вас розчесати?

– Ну, можна, якщо тобі так хочеться, – неохоче дозволила місіс Сноу. – Зачіска все одно не триматиметься.

– Дякую! Я дуже люблю робити зачіски! – озвалася Полліанна із захопленням, відкладаючи дзеркальце та беручись за гребінець. – Сьогодні я нічого особливого не зроблю, бо поспішаю показати, яка ви красива. Та якось я прийду й ретельно попрацюю над вашою зачіскою! – випалила вона, торкаючись м'якими пальчиками завитків біля чола хворої.

Хвилин із п'ять Полліанна трудилася – вправно і спритно розпушувала кучері, підбирала опалі пасма, збивала подушку, щоб голові було зручніше. Тим часом хвора, хоча й насупилася, і щохвилини пхикала, мимоволі по-

чала чекати на результат із почуттям, небезпечно схожим на радість.

– Майже готово! – вигукнула Полліанна, відтак вихопила з вази гвоздику й устромила її в темні кучері на найвиднішому місці. – Тепер можна дивитися! – І триумфально простягла місіс Сноу дзеркальце.

– Гм! – музикнула хвора, уважно розглядаючи своє відображення. – Звісно, червона гвоздика пасувала б тут більше, ніж рожева; та, зрештою, яка різниця, якщо до вечора вона все одно зів'яне.

– Але ж добре, що квіти в'януть, – засміялася Полліанна, – бо це дає нам радісну нагоду обирати нові. Мені дуже подобається ваша зачіска! – задоволено кивнула вона. – А вам?

– Гм, може й нічого... Та все одно вона швидко примнеться, бо я постійно кручуся на подушках.

– Так-так, і це теж добре! – бадьоро відгукнулася Полліанна. – Адже тоді я зможу зробити вам нову зачіску. А ще можна порадіти, що ваше волосся темне – воно набагато виразніше на тлі подушок, ніж світле, як у мене.

– Можливо, але довго тут не порадієш – на темному сильніше видно сивину, – відрізала місіс Сноу. Попри незадоволений тон, вона досі тримала дзеркальце перед обличчям.

– А мені все одно дуже подобається темне волосся! Я б так раділа, якби таке мала! – зітхнула Полліанна.

Місіс Сноу нарешті відклала дзеркальце й роздратовано зиркнула на дівчинку.

– Та нічому б ти не раділа на моєму місці! Який зиск із темного волосся чи будь-чого іншого, коли мусиш лежати в ліжку з ранку до вечора?

Полліанна зосереджено звела брови.

– Ну, напевно, в такому разі це важкувато... – вона почала міркувати вголос.

– Що важкувато?

– Радіти різним речам.

– Радіти різним речам, коли лежиш прикутою до ліжка? Ще й як «важкувато»! – передражнила її хвора. – От скажи серйозно, з чого мені радіти?

На безмежний подив місіс Сноу, Полліанна скочила на ноги і плеснула в долоні.

– Нехай так! Це справді непросте завдання. Зараз я маю іти, та всю дорогу додому я про це думатиму і, сподіваюся, відповім вам наступного разу. До побачення! Мені у вас дуже сподобалося! До побачення! – повторила вона, перестрибуючи поріг.

– Ну й ну! Що вона хотіла цим сказати? – вголос промовила приголомшена місіс Сноу, дивлячись услід дивній гості. Втім, за хвилину вона перевела погляд перед себе, знову взяла до рук дзеркальце й почала уважно себе розглядати.

– А ця мала – вправна перукарка! – пробурмотіла вона. – Я й справді не здогадувалася, що можу мати такий гарний вигляд. Та навіщо це мені? – тяжко зітхнувши, вона відкинула дзеркальце на ліжку й опустила голову на подушки.

Трохи згодом, коли до кімнати місіс Сноу зайшла її дочка Міллі, дзеркальце було вже сховано у складках покривала.

– Що я бачу, мамо? У вас розсунуті штори? – вигукнула Міллі, здивовано переводячи погляд то на вікно, то на гвоздику в матеріному волоссі.

– А якщо й так? – огризнулася хвора. – Невже все життя я мушу лежати в темряві лише тому, що хвора?

– Та ні... звісно, ні... – поспішила запевнити Міллі, беручи пляшечку з ліками. – Просто... ви ж знаєте, що я неодноразово пропонувала вам впустити трохи світла в кімнату, а ви завжди відмовлялися.

Відповіді не було. Місіс Сноу перебирала пальцями мереживо на нічній сорочці. Нарешті почувся її голос – як завжди невдоволений:

– Хоч би хтось приніс мені нову нічну сорочку – наприклад, замість бульйону!

– Мамо!

Не дивно, що Міллі забракло слів: у комоді за її спиною лежали дві сорочки, одну з яких вона вже який місяць благала матір одягти.

Розділ ІХ

Про дивного чоловіка

Наступного разу, коли Полліанна зустріла того дивного чоловіка, йшов дощ. Утім, вона привітала незнайомця широкою усмішкою.

– Сьогодні погода не така гарна, – весело промовила вона. – Як добре, що дощ не завжди йде!

Цього разу чоловік навіть не закректав і не повернув голови. Полліанна вирішила, що він не почув. Тому під час їхньої наступної випадкової зустрічі (днем пізніше) вона підвищила голос. Вона ніяк не могла стриматися, бо чоловік ішов, склавши руки за спиною та втупивши погляд у землю, – така поведінка здавалася дівчинці абсурдною, коли так гарно світило сонечко, а повітря ще пашило свіжим ранковим дощем. Полліанна була дуже рада відпроситися в тітоньки на прогулянку, знайшовши якесь дріб'язкове доручення.

– Як поживаєте? – зацвірінькала дівчинка до нього. – Я така рада, що сьогодні – не вчора, еге ж?

Чоловік різко зупинився, гнівливо скривившись.

– Міс, вирішімо це питання раз і назавжди, – роздратовано почав він. – Я маю про що думати, крім погоди. Я навіть не звертаю уваги: світить сонце чи ні.

Полліанна просяяла.

– Отож-бо! Тому я й повідомляю!

– Так... тобто – га? Що? – він знову скривився, повільно усвідомлюючи слова дівчинки.

– Кажу, тому вас і сповіщаю – бо інакше ви не звернете уваги, що сонце сяє і все таке інше. А ви неодмінно цьому

зрадієте, тільки-но задумаєтеся про це. Проте з вашого вигляду й не скажеш, аби ви про це думали. Розумієте?

– Ох, що це за... – почав чоловік, невиразно махнувши рукою, та, не закінчивши, пішов далі. Втім, на третьому кроці він зупинився й озирнувся, усе ще з перекошеним обличчям.

– Слухай, а чому ти не знайдеш собі однолітків, щоб із ними спілкуватися?

– Я б із радістю, сер, але тут їх немає, каже Ненсі. Та я не журюся. Старші люди мені подобаються не менше – та навіть більше, адже я звикла до «Жіночої допомоги».

– Гм! До «Жіночої допомоги»? Ти прийняла мене за члена цієї організації? – губи чоловіка мало не розпливлися в усмішці, та крива гримаса їх не відпустила.

Полліанна весело розсміялася.

– О, ні, сер! Ви анітрішечки не схожі на представника «Жіночої допомоги»! Звісно, це не означає, що ви гірший за них, а можливо, навіть кращий, – поспішила додати вона, щоб не бути нечемною. – Я впевнена, що ви багатодобріший, ніж здається на перший погляд!

Чоловік видав дивний звук, ніби відкашлювався.

– Та що це за... – знову пробурмотів він, розвернувшись й пішов геть, як і раніше.

Наступного разу, коли вони зустрілися, чоловік несподівано подивився їй просто в очі – й одразу погарнішав, вирішила Полліанна.

– Добрий день, – привітався він дещо розгублено. – Мабуть, варто відразу сказати: я знаю, що сьогодні світить сонце.

– Та можете й не казати, – радісно кивнула Полліанна. – Я зрозуміла, що ви це знаєте, щойно вас побачила.

– Що, справді? Справді?

– Так, сер. Це видно по ваших очах, ну і з усмішки.

– Гм! – мугикнув чоловік і пішов далі.

Відтоді він завжди зупинявся привітатися з Полліанною, до того ж часто вітався першим, хоча зазвичай обмежувався фразою «Добрый день!» Навіть і це неймовірно здивувало Ненсі, якій одного разу довелося йти з Полліанною.

– Не може бути, міс Полліанно! – вражено вигукнула вона. – Цей чоловік із вами привітався?

– Як бачите! Він завжди вітається, тобто останнім часом, – усміхнулася Полліанна.

– Завжди! Отакої! А ви знаєте, хто він? – не вгавала Ненсі.

Полліанна похитала головою.

– Здається, він забув представитись. Я своє ім'я назвала, а він – ні.

Ненсі ще більше витріщилася на неї.

– Дитино, цей чоловік ось уже багато років ні з ким не розмовляє. Хіба як зовсім припече або у справах. Його звати Джон Пендлтон. Живе він сам-один у великому будинку на Пендлтонському пагорбі. Він не хоче бачити біля себе навіть кухарку, тому тричі на день ходить їсти в готель. Я знайома із Саллі Майнер, яка подає йому на стіл, то вона розповідала, що він рідко коли відкриває рота, аби щось замовити. Зазвичай їй доводиться подавати щось на власний розсуд, аби тільки дешево! Це вона вже добре затимила, тож і нагадувати не треба.

Полліанна з розумінням кивнула.

– Так-так. Бідні люди завжди обирають, що дешевше. Ми з татом часто десь обідали – й переважно замовляли

квасолю з рибними тюфтельками. Ми ще й раділи, що любимо квасолю. Особливо старанно ми з цього раділи, коли поруч подавали смажену індичку по шістдесят центів. Цікаво, містер Пендлтон любить квасолю?

– Чи любить він квасолю? Та це неважливо! Міс Полліанно, він зовсім не бідний. У нього є повно грошей, у цього Джона Пендлтона! Лишилися у спадок від батька. Ніхто в нашому місті не має стільки грошей, як він. Цей чоловік міг би харчуватися доларовими купюрами, якби захотів, – і не помітив би цього.

Полліанна хихикнула.

– Хіба можна харчуватися доларовими купюрами й не помічати, Ненсі? Мабуть, їх не так легко розжувати!

– Я про те, що він не помітив би нестачі – настільки багатий! – пояснила Ненсі. – Він просто нічого не витрачає. Все заощаджує.

– А, на служіння язичникам... – кивнула Полліанна. – Це чудово! Зректися себе й узяти свій хрест – пам'ятаю, татко мене навчав.

Ненсі розтулила рота, явно збираючись сказати щось недобре, та побачила довірливе личко Полліанни й передумала.

– Хм! – тільки і хмикнула вона.

І все ж ця тема, схоже, здавна не давала їй спокою, бо після паузи вона продовжила:

– Правду кажучи, дуже дивно, що він із вами розмовляє, міс Полліанно. Він ні з ким не спілкується і живе один у величезному та прегарному будинку, повному розкішних речей – так люди кажуть. Дехто каже, що він божевільний, а інші – що просто відлюдник. Дехто навіть вважає, що в його шафі є скелет.

– Ой, Ненсі! – здригнулася Полліанна. – Як можна тримати у шафі таку жахливу річ? Чому не викине?

Тепер Ненсі хихикнула. Вона прекрасно розуміла, що Полліанна сприйняла цей вислів буквально, та підступно не хотіла її виправляти.

– Усі кажуть, що цей чоловік дуже загадковий, – продовжила вона. – Бувають роки, коли він багато подорожує – кілька тижнів тут, а кілька у від'їзді. І це завжди країни язичників – Єгипет, Азія, пустеля Сахара.

– А, то він місіонер, – кивнула Полліанна.

Ненсі хитро розсміялася.

– Ну, цього я не казала, міс Полліанно. Коли він повертається, то пише книжки – якщо вірити людям, дивні книжки про якісь чудернацькі цяцьки, що знайшов у тих країнах. А тут він зовсім не хоче витратити гроші, принаймні собі на життя.

– Звісно ж, бо він заощаджує на служіння язичникам, – проголосила Полліанна. – Та я згідна, він кумедний і не схожий на інших. Як і місіс Сноу. Але одне на одного вони також не схожі.

– Що не схожі, то не схожі, – усміхнулася Ненсі.

– Але тепер я ще більше рада, що він зі мною розмовляє, – задоволено зітхнула Полліанна.

Це Палатин
Виталий зривався
піднявши голову
того б'ягу

Це знову місто Свєро,
але по-новому й по-старому
через літєвувальни

Видиш
на вікно
посторож

- БУЛО Б
НЕ ПОГАНЮ
ПОПРДВІТИ
ВАМ ЗАЧІСКИ,
ЯКЩО ВИ
НЕ ПРОТИ

Мікроскоп
інструменти

- Я МОЖНА ТРИМАТИ
ЩАФІ ТАКУ ЖАХЛИВУРІЧ?
ЧОМУ НЕ ВИКНЕ?

Ах, як це
Дідух
погано

Це Нора вранці
розповідає про
її містерію

ЙОГО ЗВАТИ
АЖОН ПЕНАЛОН
ЖИВЕ ВІН САМ
ОДИН У ВЕЛИКОМУ
БУДИНКУ НА
ПЕНАЛОНСЬКОМУ
ПАГОРБІ

- ДЕХТО НАВІТЬ
ВВАЖАЄ, ЩО В ЙОГО
ЩАФІ Є СКЕЛЕТ

Це містерія
про яку
Нора каже

Розділ X

Сюрприз для місіс Сноу

Наступного разу, коли Полліанна прийшла до місіс Сноу, жінка знову сиділа в напівтемряві.

– Це дівчинка від міс Поллі, мамо, – стомлено повідомила Міллі й залишила Полліанну наодинці з хворою.

– А, то це ти? – перепитав сердитий голос із подушок. – Я тебе запам'ятала. Тебе, мабуть, запам'ятає кожний, хто хоч раз зустрічав. Шкода, що ти не прийшла вчора. Я так хотіла, щоб ти прийшла вчора.

– Справді? Тоді як добре, що вам довелося почекати лише один день, а не більше, – засміялася Полліанна. Вона бадьорою ходою перетнула кімнату й поставила свій кошик на стілець. – Ох, ну тут і темно! Я вас зовсім не бачу, – вона попрямувала до вікна й без жодних вагань розсунула штори. – Хочу подивитися, чи ви зачесалися так, як я показала минулого разу... Бачу, що ні. Нічого, я навіть рада, адже це означає, що зможу знову вас зачесати! Можливо, трохи згодом. А поки подивіться, що я вам принесла!

Жінка нервово засовалася на ліжку.

– Та що там дивитися? Хіба воно від цього стане смачнішим? – пробурмотіла вона, та все ж повернулася обличчям до гостинця. – Ну і що ж то?

– А вгадайте! Чого вам хочеться? – Полліанна підстрибнула до кошика. Її обличчя світилося від задоволення. Хвора насупилася.

– Нічого мені не хочеться, – зітхнула вона. – Всі ці страви на один смак!

Полліанна засміялася.

– Та ні, вони різні! Ну, вгадайте! От уявіть, якби вам чогось хотілося, що б це було?

Жінка задумалася. Сама того не усвідомлюючи, вона настільки звикла хотіти того, чого немає, що навіть не могла усвідомити свої справжні бажання – аж допоки не бачить, що є в наявності. Однак вона мусила щось відповісти – дивна дівчинка чекала.

– Ну, хіба що бульйон із баранини...

– Він тут є! – радісно вигукнула Полліанна.

– Ні, тепер я зрозуміла, що його якраз і не хочу, – зітхнула жінка, відразу гостро відчувши справжнє бажання. – Насправді мені хотілося б курки.

– І курка теж є! – усміхнулася дівчинка.

Хвора глянула на неї з недовірою.

– І те, і друге? – перепитала вона.

– Так, і ще холодець, – тріумфально відповіла Полліанна. – Я вирішила, що ви хоч раз маєте наїстися тією стравою, яку бажаєте, тому ми з Ненсі приготували всі наші звичні страви. Звісно, я принесла лише потроху – зате потроху всього! Я дуже рада, що вам хочеться курки, – задоволено продовжила вона, виймаючи з кошика три невеличкі посудини. – Бачте, поки я сюди йшла, мені раптом спало на думку: а що як ви захочете запечених тельбухів, або смаженої цибулі, або ще чогось такого, чого я не маю? Це було б дуже сумно – після всіх моїх старань! – засміялася вона.

Відповіді не було. Здавалося, що хвора подумки шукає якусь загублену річ.

– Ну ось, лишу все тут, – оголосила Полліанна і вишикувала посудини у ряд на столі. – Можливо, завтра вам

захочеться бульйону з баранини. Як ваші справи, місіс Сноу? – згадала спитати дівчинка.

– Дуже погано, дякую, – пробурмотіла хвора, знову впадаючи у звичну апатію. – Зранку я не виспалася. Наша сусідка Неллі Гіггінс почала вчитися грі на фортепіано, і незабаром я збожеволюю від її уроків. Сьогодні вона грала цілий ранок! Ані хвилини тиші! Не знаю, що ї робити.

Полліанна співчутливо кивнула.

– Розумію. Таке колись було в місіс Вайт – однієї пані з «Жіночої допомоги». У неї до того ж був отит, тож їй було зовсім непереливки. А у вас вуха не болять?

– Ні, до чого тут вуха?

– Ну, місіс Вайт говорила, що та музикантка товчеться по її вухах.

Місіс Сноу витріщилася на дівчинку.

– Ні, вуха не болять. Лише сну немає, – відповіла вона роздратовано.

– Тоді за вуха можна порадити, правда? – зауважила Полліанна. – А от у місіс Вайт боліли. Уявіть, вуха і так болять, а по них іще й товчуться. Це нестерпно, казала місіс Вайт. Вона мені потім розповідала, що з'їхала б із глузду, якби не сестра містера Вайта.

– Сестра містера Вайта? Ти про що взагалі?

Полліанна засміялася.

– Певно, я погано пояснила, бо забула, що ви зовсім незнайомі з родиною Вайтів. Бачте, міс Вайт – сестра містера Вайта – була глухою. Геть нічого не чула. Вона саме приїхала до них, аби допомогти по господарству, поки місіс Вайт хворіє на отит. Так от, уявіть, як складно було донести до неї бодай якусь думку. Вона нічого не розуміла, бо не чула. Після того, щоразу як сусідка грала на

піаніно, місіс Вайт раділа, що може її чути. Навіть якщо це було боляче для вух – вона думала, що жахливо бути глухою, як сестра її чоловіка. Розумієте, вона теж грала у гру. Це я її навчила.

– Яку ще гру?

Полліанна плеснула в долоні.

– Ой, мало не забула! Місіс Сноу, я ж думала-думала та придумала! Я знаю, з чого ви можете радіти!

– Радіти? Тобто?

– Ну, я ж вам обіцяла подумати, хіба не пам'ятаєте? Ви попросили мене назвати бодай щось одне, чому ви можете радіти – попри те, що вам доводиться лежати тут цілий день.

– А, ось ти про що, – фиркнула жінка. – Пам'ятаю. Та я не думала, що ти серйозно.

– Ще й як серйозно, – задоволено кивнула Полліанна. – І я придумала! Хоча це справді було непросто. Та коли непросто, грати ще цікавіше! Зізнаюся чесно, якийсь час мені здавалося, що я не знайду відповіді. А потім – гоп! – і знайшла!

– Ну-ну. І що ж це? – місіс Сноу говорила підкреслено ввічливо, погано маскуючи сарказм.

Полліанна глибоко вдихнула.

– Я подумала: ви ж можете радіти, що інші люди не такі, як ви, – що їм не треба весь час лежати прикутими до ліжка, – урочисто проголосила вона.

Місіс Сноу витріщилася на неї. В очах блимнув гнів.

– Та й справді! – тільки й сказала вона не надто радісним голосом.

– А тепер розповім вам правила гри, – запропонувала Полліанна без жодних сумнівів у доречності цього. – Буде

чудово, якщо ви до неї приєднаєтеся. Адже вам непросто в неї грати, а значить, особливо цікаво! Послухайте, як, – і вона почала розповідати про місіонерські посилки та милиці замість ляльки.

Вона вже майже завершила свою оповідь, як біля дверей з'явилася Міллі.

– Тітонька на вас чекає, міс Полліанно, – промовила вона настільки безбарвним тоном, що Полліанні зробилося моторошно. – Вона зателефонувала до родини Гарлоуз, наших сусідів. Просила передати, щоб ви поквапилися: вам треба ще відпрацювати кілька фортепіанних п'єс, доки не стемніло.

Полліанна неохоче підвелася.

– Добре, – зітхнула вона, – покваплюся, – і раптом розсіялася. – Але ж можна порадіти, що в мене є ноги, аби кудись квапитись, чи не так, місіс Сноу?

Відповіді не було. Місіс Сноу лежала із заплющеними очима. Але Міллі, чиї очі збільшилися від подиву, побачила на запалих щоках сльозинки.

– До побачення, – кинула Полліанна через плече, вилітаючи у двері. – Вибачте, що не зробила вам зачіску! Я хотіла, однак не встигла. Мабуть, наступного разу вас причешу.

Липневі дні спливали один за одним. Для Полліанни це були щасливі дні. Вона часто повторювала тітоньці – наскільки вона щаслива. На це її тітонька втомлено відповідала:

– Добре, Полліанно. Я, звісно, задоволена, що твої щоденні справи роблять тебе щасливою, проте сподіваюся, вони також приносять користь. Інакше я вважатиму, що не виконую свій обов'язок.

Зазвичай дівчинка відповідала на це обіймами й поцілунком – цей звичай досі бентежив міс Поллі; та одного разу вона відповіла словами. Це сталося під час шиття.

– Тітонько Поллі, а якби було лише щастя без користі, цього було б недостатньо? – зажурено спитала вона.

– Саме так, Полліанно.

– Тобто, користь обов'язкова?

– Авжеж.

– А що ви маєте на увазі під користю?

– Як що? Ну, користь – зиск, успіх, якийсь результат прожитого часу. Полліанно, ти справді незвичайна дитина!

– Тобто, просто радіти некорисно? – спитала Полліанна з тривогою в голосі.

– Звісно, що ні.

– Охо-хо! Тоді моя гра вам не сподобається. Боюся, ви не погодитесь у неї грати, тітонько Поллі.

– Гра? Яка ще гра?

– Ну... та що тато... – Полліанна затулила рота долонею. – Н-ніяка, – затинаючись, пробурмотіла вона.

Міс Поллі насупилася.

– На сьогодні досить, Полліанно, – напружено промовила вона, завершуючи урок шиття.

Того ж дня по обіді Полліанна, спускаючись із горища, на сходах зустріла міс Поллі.

– О, тітонько Поллі, як це мило! – вигукнула вона. – Ви йдете до мене в гості? Заходьте, заходьте! Обожнюю гостей! – Вона поскакала сходами нагору й широко розчинила двері своєї кімнати.

Насправді міс Поллі зовсім не збиралася навідуватися до племінниці, а йшла по білу вовняну накидку, що

зберігалася на горищі, в комоді біля східного вікна. Та, собі на подив, невдовзі опинилася не перед комодою, а на одному з твердих стільців у комірчині Полліанни. Відколи дівчинка переїхала до неї, таке траплялося раз у раз: міс Поллі ловила себе на тому, що робить щось дивне й неочікуване – зовсім не те, що збиралася.

– Обожнюю гостей! – повторила Полліанна, пурхаючи навколо, мов господиня балу у великому палаці. – Особливо тут, де я маю власну кімнату. Звісно, я й раніше мала кімнату, але в найманій квартирі, а наймане – це зовсім не те, що власне, еге ж? А ця кімната – моя власна, правда, тітонько?

– Ну, т-так, Полліанно, – пробурмотіла тітонька, досі не розуміючи, чому вона відразу не підвелася й не пішла шукати ту накидку.

– І, звісно, тепер я вже встигла полюбити цю кімнату, хоч тут і немає килимів, фіранок, картин, які мені так подо... – Полліанна замовкла й густо зашарілася. Вона хотіла було зовсім змінити тему, але тітонька не дала.

– Ти про що, Полліанно?

– Та ні про що, тітонько Поллі. Чесно, я не збиралася про це казати.

– Вірю, – прохолодно вимовила міс Поллі. – Та якщо вже почала, то кажи все до кінця.

– Та нема що казати... Просто я розраховувала, що тут будуть гарні килими, мереживні фіранки й усяке таке. Але, звичайно...

– Розраховувала?! – різко обірвала її міс Поллі.

Полліанна ще більше зашарілася.

– Знаю, не варто було на це розраховувати, тітонько Поллі, – вибачилася вона. – Це лише тому, що я завжди

про них мріяла, а їх не було. Щоправда, в посилках якось прийшли два килимки, але дуже маленькі, й один був у чорних плямах, а інший – із дірочками. І картини було лише дві: хороша, яку тат... яку ми продали, і погана, яка відразу поламалася. Якби не це, я б так їх не хотіла – тобто гарних речей – і не стала б сподіватися, розглядаючи ті прекрасні картини у вашому коридорі, що в мене тут теж будуть прекрасні картини, і... і... Тітонько Поллі, я лише одну хвилинку – тобто кілька хвилин – була не рада тому, що на моєму столику немає дзеркала, а потім зрозуміла, що так тільки краще, бо не видно ластовиння. А у вікні – найкраща картина, яка тільки може бути. Ви така добра до мене, тітонько, що я...

Міс Поллі раптово підвелася. Її обличчя було червоним як полум'я.

– Досить, Полліанно, – стримано промовила вона. – Гадаю, ти сказала достатньо.

Наступної миті вона вже спускалася сходами – й лише на першому поверсі згадала, що йшла на горище по білу вовняну накидку з комоди біля східного вікна.

Не минуло й доби, як міс Поллі вже видавала вказівки служниці:

– Ненсі, сьогодні ж уранці знеси речі міс Полліанни з горища в кімнату, що прямо під її теперішньою кімнатою. Я вирішила, що тепер моя племінниця спатиме там.

– Так, мем, – сказала Ненсі вголос, а про себе подумала: «Слава Богу!»

Хвилиною пізніше служниця вже радісно гукала до дівчинки:

– Тільки послухайте, міс Полліанно! Ви тепер спатимете внизу – в кімнаті, що просто під цією. Чиста правда!

Полліанна аж сполотніла.

– Тобто, Ненсі? Не може бути... невже... невже це правда? Невже?

– Гадаю, зараз ви повірите, що це правда, – урочисто проголосила Ненсі, вигрібаючи з шафи оберемок сукенок. – Мені наказали знести ваші речі, і я зроблю це негайно, щоб вона не мала жодних шансів передумати!

Але Полліанна її навіть не дослухала. Ризикуючи злетіти зі сходів униз головою, вона вже бігла, перестрибуючи по кілька сходинок за раз.

Грюкнули одні двері, потім інші, потім іще й перечеплений стілець, поки Полліанна досягла своєї мети – тітоньки Поллі.

– О, тітонько Поллі, тітонько Поллі! Невже це правда? У тій кімнаті є все – килим, фіранки і цілих три картини – на додачу до тієї, що за вікном, звісно, бо вікно виходить у той самий бік. О, тітонько Поллі!

– Дуже добре, Полліанно. Я задоволена, що ця новина тебе потішила. Якщо ці речі для тебе настільки важливі, то, сподіваюся, ти про них добре дбатимеш. Наразі все. І ще, будь ласкава, підними стілець; і ти примудрилася грюкнути двома дверима впродовж тридцяти секунд, – міс Поллі напустила на себе максимально суворий тон, бо з якоїсь невідомої причини на її очі наверталися сльози, а вона до такого не звикла.

Полліанна підняла стілець.

– Авжеж, мем, ще й як грюкнула! – радісно зізналася вона. – Розумієте, я щойно дізналася про власну нову кімнату. Ви б теж грюкали дверима, якби... – Полліанна затнулась і з цікавістю глянула на тітку. – Тітонько Поллі, а ви хоч колись грюкали дверима?

– Сподіваюся, що ні, Полліанно! – в голосі міс Поллі відбився шок від зухвалого припущення.

– Ох, тітонько Поллі, як прикро! – на обличчі Полліанни проступило щире співчуття.

– Прикро? – тільки й спромоглася повторити жінка.

– Так. Розумієте, якби вам колись хотілося грюкнути дверима, ви б, безперечно, ними грюкнули; а оскільки не грюкали, значить, ви ніколи нічому так сильно не раділи. Інакше б ви не стримувалися, бо часом не грюкнути дверима просто неможливо! Тож мені прикро, що ви ніколи не відчували такої сильної радості.

– Полліанно... – пані так і завмерла з розкритим ротом, бо дівчинка вже побігла далі й замість відповіді лише грюкнула дверима на горищі. Полліанна помчала допомагати Ненсі зносити речі.

Міс Поллі відчувала незрозуміле хвилювання. Полліанна всього не знає – були часи, коли й вона раділа!

Розділ XI

Знайомство з Джиммі

Настав серпень. Місяць приніс із собою кілька несподіванок і змін – утім, Ненсі цьому не надто й здивувалася. З появою дівчинки змін і несподіванок сталося багато. По-перше, кошенья.

Воно жалісно нявкало на узбіччі, коли Полліанна його знайшла. Вона старанно розпитала всіх сусідів, та ніхто не визнав пухнастика за свого. Тоді Полліанна, наче так і треба, без зайвих сумнівів принесла кошенья додому.

– Правду кажучи, я зраділа, що власників не знайшлося, – довірливо зізналася вона тітоньці, – адже так хотіла забрати його собі. Обожнюю котиків! Я переконана, що ви охоче дозволите йому тут жити.

Міс Поллі глянула на нещасний брудно-сірий клубочок в обіймах Полліанни і здригнулася. Вона взагалі не любила котів, навіть гарних, чистих і здорових.

– Бррр! Полліанно! Що це за бридка істота? Не сумніваюся, що воно хворе, шолудиве та ще й із блохами.

– Так і є. Бідолашечко! – лагідно прошепотіла Полліанна, зазираючи в очі наляканій тваринці. – Дрижить, боягузик, бо ще не знає, що ми візьмемо його до себе.

– Це ще нікому невідомо! – наголосила жінка.

– Ні, всі вже знають! – заспокоїла тітоньку Полліанна, зрозумівши її слова по-своєму. – Я відразу сказала сусідам, що ми залишимо кошенья собі, якщо не знайдемо господарів. Я знала, що ви зрадієте... О, бідолашне!

Міс Поллі розтулила рота, збираючись щось сказати, але не змогла. Нею знов оволоділа дивна безпорадність,

яка так часто нападала після переїзду до її будинка невгамовної Полліанни.

– Я так і знала! – продовжила дівчинка з вдячністю в голосі. – Невже викинете беззахисне самотнє кошенятко на вулицю, якщо перед тим прийняли мене? Я так і сказала місіс Форд, коли вона поцікавилася, чи дозволите ви його залишити. Я принаймні мала «Жіночу допомогу», а кошенятко – нікого! Не сумнівалася, що ви це зрозумієте! – вигукнула вона, вибігаючи з кімнати.

– Але ж, Полліанно! Полліанно! – запротестувала міс Поллі. – Не знаю, чи... – та Полліанна була вже на півдорозі до кухні, гукаючи до служниці:

– Ненсі, ходіть подивіться на миле кошеня, якого тітонька Поллі тепер виховуватиме разом зі мною!

Тим часом у вітальні тітонька Поллі – відома ненависниця котів – розгублено плюхнулась у крісло, безсила щось заперечити.

Наступного дня це був песик – можливо, ще брудніший і занедбаніший, ніж кошеня. І знову міс Поллі ніби проковтнула язика, опинившись у ролі доброї захисниці та янгола милосердя. Цю роль Полліанна виділила їй так невимушено й переконливо, що бідолашна жінка – яка ненавиділа собак іще більше, ніж котів, якщо таке взагалі можливо, – знову, як і напередодні, не знайшла що заперечити.

Та це ще не все. Не минуло й тижня, як Полліанна привела додому маленького обідраного хлопчика – і так само впевнено попросила для нього притулку. Втім, цього разу міс Поллі таки знайшла що сказати. Ось як усе сталося.

Це був ранок четверга, світило сонечко, й Полліанна знову понесла холодець місіс Сноу. Тепер місіс Сноу та

Полліанна тепер були найкращими подругами. Дружба почалася з третього візиту Полліанни – наступного за тим, як вона розповіла місіс Сноу про свою гру. Хвора теж погодилася грати, звісно, з допомогою Полліанни. Виходило не дуже добре – вона так довго лише жалілася, що тепер було нелегко бодай чомусь радіти. Але Полліанна невтомно її підбадьорювала – хоча й сміялася, коли спроби були невдалими, – і жінка виправлялася. Того четверга, на втіху Полліанні, місіс Сноу зраділа холодцю і сказала, що саме його й хотіла. Вона не знала, що Міллі, відчиняючи двері, зізналася дівчинці, що того дня дружина пастора вже передала їм велику миску такого ж холодцю.

Повертаючись додому, Полліанна саме це обмірковувала, коли раптом побачила хлопчика.

Він понуро сидів край дороги та в'яло стругав патичок.

– Добрий день! – привіталася Полліанна з дружньою усмішкою.

Хлопчик на мить підвів очі, але швидко опустив.

– Кому добрий, а кому й не дуже, – мугикнув він.

Полліанна засміялася.

– Судячи з твого вигляду, тебе й холодець би не порадував, – пожартувала вона, зупинившись перед ним.

Хлопчик нервово смикнувся, з подивом зиркнув на Полліанну та знову заходився стругати патичок тупим ножиком із надламаним лезом.

Полліанна трішки повагалася, але потім зручненько вместилася на травиці біля хлопчика. Попри свою сміливу заяву, що вона звикла до «Жіночої допомоги» і не журиться, часом їй усе-таки не вистачало спілкування з однолітками. Тому вона вирішила сповна скористатися з цієї нагоди.

– Я – Полліанна Віттієр, – дружелюбно розпочала вона. – А тебе як звати?

Хлопчик знову смикнувся і мало не підвівся, щоб іти, та все ж умостився назад.

– Джиммі Бін, – буркнув він з удаваною байдужістю.

– От і чудово! Тепер ми знайомі! Рада, що ти назвався, бо дехто так і не каже свого імені. Я живу в садибі міс Поллі Гаррінгтон, а ти де?

– Ніде!

– Ніде? Так не буває. Усі десь живуть, – запевнила його Полліанна.

– А я – ні! Принаймні зараз. Саме шукаю, де жити.

– О! І де ж?

Хлопець презирливо поглянув на дівчинку.

– От дурненька! Якби я знав, то не шукав.

Полліанна підвела голову. Хлопчик поводився нечемно. Кому приємно, коли тебе називають «дурненькою». І все ж... Це був її одноліток, а не старша людина.

– А де ти жив досі? – спитала вона.

– Ти мені допит прийшла чинити? – роздратовано спитав хлопчик.

– А що мені лишається? – спокійно відказала Полліанна. – Інакше я нічого про тебе не дізнаюся. Говори більше – тоді я більше мовчатиму.

Хлопчик хихикнув. Смішок видався здавлений і вимушений, та коли він заговорив, то дивився на Полліанну вже трохи привітніше.

– Гаразд, говоритиму. Мене звати Джиммі Бін. Мені десять років, невдовзі буде одинадцять. Минулого року я приїхав жити в місцевий сирітський притулок, та тут так багато дітей, що для мене нема місця, і ніхто мене

тут не чекав, і взагалі... Коротше, я звідти пішов. Жити-му деінде – ще не знайшов де саме. Добре було б мати справжній дім, ну, знаєш, із мамою, а не директоркою. Але дім мають ті, в кого є батьки, а в мене після татової смерті нікого не лишилося. Тож я й шукаю, хто мене візьме. Обійшов уже чотири будинки, але ніде не взяли – хоч я казав, що відпрацюю. Отак! Дізналася, що хотіла? – на останніх словах голос Джиммі трохи задривав.

– Як прикро! – пожаліла його Полліанна. – І ніхто тебе не взяв. Лишенько! Я тебе дуже розумію. Після того як... як мій тато теж помер, у мене лишилася тільки «Жіноча допомога». А тітонька Поллі сказала, що візьме... – Полліанна раптом зупинилася. Її осяяла ідея.

– Я знаю, куди тобі треба! – вигукнула вона. – Тебе візьме тітонька Поллі, це точно! Мене ж вона взяла! А також і Флаффі, і Баффі, коли вони не мали ні рідної душі, ні домівки. А це ж лише котик і собачка, тож тебе тітонька Поллі візьме й поготів! Ти навіть не уявляєш, яка вона добра та мила!

Худеньке личко Джиммі Біна прояснішало.

– Що, чесно? Гадаєш, візьме? Я працюватиму, я дуже сильний! – він закотив рукав і показав щуплий біцепс.

– Звичайно, візьме! Моя тітонька Поллі – найдобріша людина на світі... Ну, відколи мама стала янголом на небі. І кімнат у нас удосталь – більше, ніж треба, – торохкотіла вона, підхопившись на ноги й тягнучи Джиммі за рукав. – Будинок у тітоньки величезний. Хоча знаєш що? – додала вона дещо схвильовано, коли вони крокували до садиби Гаррінгтонів. – Можливо, тобі доведеться спати в горішній кімнатці, як мені спочатку. Але там уже є сітки, тож спеки там не буде, ну й мухи не пролізуть і не

Мені не подобається
на світанку

Дивитися Бін і Поліана
впереднього миттєвого
Молю

- МЕНЕ ЗВАТИ А ЖИММІ БІН
МЕНИ ДЕСЯТЬ РОКІВ, НЕВАОВСІ
БУВАЄ ОДНІАЦЯТЬ
ЛЮДИНОГО РОКИ Я ПРИХАВ
ЖИТИ В МІЩЕВІЙ
СВІТІСЬКІЙ ПРИТЛОК.

- Я ТАКІ ЗНАЛА, ШО ВИ НЕ ВІКНАТЕ
БЕЗЗАХІСНЕ САМОТНЕ КОШЕНЯТКО НА
ВУЛИЦЮ, ЯКЩО ПЕРЕД ТІМ ПРИЙНЯЛИ МЕНЕ?

НАСТУПНОГО
АНІ ШЕ БУВ ПЕСИК-
МОЖАВО ШЕ
БРИАНІНІЙ
І ЗАБІЛІНІНІЙ
НІХ КОШЕЯ

занесуть на лапках мікробів. Ти знаєш про мікробів? Це так цікаво! Може, тітонька дасть тобі почитати ту книжку, якщо будеш добре... тобто погано поводитися. І в тебе теж ластовиння, – вона кинула на хлопчика критичний погляд, – тож радітимеш, що дзеркала в тій комірчині немає. Зате з вікна там іще краща картинка, аніж ті, що чіпляють на стіни. Коротше, тобі там сподобається, точно! – Полліанна задихалась і мусила зробити паузу.

– Отакої! – вигукнув Джиммі Бін, який мало що зрозумів, але був глибоко вражений. А тоді додав: – Ти так базикаєш, навіть на бігу, що могла б уже й запитань не ставити! Розмовляла б сама із собою!

Полліанна розсміялася.

– Ну, тобі це тільки на радість, – відповіла вона, – бо коли я говорю, ти можеш не говорити!

Добігши до будинку, Полліанна без вагань провела свого нового приятеля просто до тітоньки, спантеличивши її таким розвитком подій.

– О, тітонько Поллі! – урочисто проголосила вона. – Лишень погляньте! Я привела вам на виховання когось кращого, ніж Флаффі та Баффі. Це ж справжній живий хлопчик! Він згідний попервах спати на горищі й каже, що працюватиме. Але більшість часу він буде потрібен мені для гри.

Міс Поллі спочатку побіліла, потім побагровіла. Вона до кінця не зрозуміла, що відбувається, але вирішила, що зрозуміла достатньо.

– Полліанно, що це означає? Хто цей маленький замазура? Де ти його знайшла? – різко запитала вона.

«Маленький замазура» зробив крок назад і зиркнув на двері, Полліанна ж весело розсміялася.

– Ой, я забула назвати його ім'я! Як той чоловік у циліндрі! І він справді замазура. Тобто, хлопчик – замазура, не чоловік. Флаффі й Баффі теж такими були, коли взяли їх у дім. Впевнена, що купання йому допоможе, як і нашим звіряткам, до того ж... Ой, знову забула, – пирснула вона сміхом. – Це Джиммі Бін, тітонько Поллі.

– І що він тут робить?

– Я ж вам щойно пояснила, тітонько Поллі, – дівчинка глянула на неї очима, широкими від здивування. – Тепер він ваш. Я привела його додому, щоб він тут жив. Йому потрібні дім і сім'я. Я розповіла, які ви добрі до мене, й до Флаффі з Баффі, й до нього теж будете. Адже він кращий за котика та собачку!

Міс Поллі впала у крісло й піднесла тремтячу руку до горла. На неї знову наповзала вже добре знайома безпорадність, однак вона таки спромоглася вирівняти спину, хоча й з видимим зусиллям.

– Досить, Полліанно! Це найабсурдніша з усіх твоїх витівок. Хіба мало мені бродячих котів і шолудивих собак, щоб ти ще приводила додому обідраних жебраків із вулиці, які...

Джиммі раптом наче відтанув. Його очі заблищали, а підборіддя задерлося вгору. Впевненими кроками він підійшов до міс Поллі й безстрашно заговорив:

– Я не жебрак, мем, і мені від вас нічого не треба. Я шукав лише роботу – в обмін на їжу та проживання. Я й не припхався б до вашого будинку, якби оце дівчисько мене не заманило – набрехало, яка ви добра та мила, і ніби ви аж помираєте, так хочете взяти мене до себе. От і все! – він різко розвернувся й рушив із кімнати так поважно, що це було б кумедно, якби не було так прикро.

– О, тітонько Поллі, – здавленим голосом зашепотіла Полліанна. – Я думала, ви зрадієте, що я його привела. Чесно, я була впевнена, що ви зрадієте...

Міс Поллі перервала її категоричним жестом. Її нерви нарешті не витримали. У вухах досі дзвеніли слова хлопчика «добра та мила», і безпорадність майже захопила її в полон. Та все ж, шаленим зусиллям останніх атомів волі, вона оволоділа собою.

– Полліанно! – Міс Поллі різко підвищила голос. – Щоб я більше не чула нічого про радість! З ранку до вечора – «краще порадіємо», «я така рада», радість-радість-радість! Я скоро збожеволю!

У Полліанни щелепа впала від подиву.

– Тітонько Поллі, – здивовано залопотіла вона. – Я думала, ви радієте, коли я ра... Ой, знову! – дівчинка затнулася, прикрила рот рукою та на знесилених ногах кинулася з кімнати.

Джиммі ще не вийшов за ворота, коли Полліанна його наздогнала.

– Хлопчику! Хлопчику! Джиммі Бін! Я дуже хочу... перед тобою вибачитися... – захекано проговорила вона, хапаючи його за руку.

– Залиш свої вибачення собі! Я тебе не звинувачую, – насулено відповів Джиммі. – Та я не жебрак! – додав він із несподіваною впертістю.

– Звісно ж ні! Але не звинувачуй і тітоньку, – заступилася за тітку Полліанна. – Напевно, я погано тебе представила – занадто мало розповіла про те, хто ти і який. Вона справді добра й мила – і завжди такою була. Це я їй неправильно все пояснила. Та мені дуже прикро, що не знайшла, де тобі жити!

Хлопчик знизав плечима й хотів розвернутися, щоб іти далі.

– Ну й нехай. Сам щось знайду. Я ж не жебрак.

Полліанна напружено думала. Раптом її обличчя просяяло.

– О! Знаю, що я зроблю. Сьогодні по обіді буде засідання «Жіночої допомоги». Я чула, як тітонька Поллі про це казала. Я там викладу твою справу. Так завжди робив тато, коли виникали якість потреби – освіта для язичників, новий килим тощо.

Хлопчик знову розвернувся, не приховуючи злості.

– Але ж я не язичник і не килим! Та й узагалі, що то таке – «Жіноча допомога»?

Полліанна глянула на нього з недовірою.

– Отакої! Джиммі Бін, хто тебе виховував, якщо ти не знаєш про «Жіночу допомогу»?

– Не кажеш – ну то й не треба! – пробурчав Джиммі й байдуже пішов собі далі.

Полліанна підскочила до нього.

– Це... це... ну, це коли жінки зустрічаються і разом шиють, і збирають на щось гроші, і балакають; ось що таке «Жіноча допомога». Вони дуже добрі, ну, принаймні більшість із них удома, на Заході, були добрими. Тутешніх я ще не бачила, але гадаю, що всі вони добрі. Так от, сьогодні розповім їм про тебе.

Джиммі знову розлютився.

– Навіть не думай! Гадаєш, я стоятиму та слухатиму, як мене обзиватиме жебраком ціла купа бабів, замість однієї твоєї тітки? Не дочекаєшся!

– Не хвилюйся, тебе там не буде, – поквапилася заспокоїти Полліанна. – Я піду туди сама й усе їм розповім.

– Що, справді підеш?

– Так, і цього разу я спробую пояснити все краще, – то-рохкотіла Полліанна, щоб устигнути, поки Джиммі начебто зацікавився. – Там точно буде хтось, хто з радістю візьме тебе до себе.

– Я працюватиму – не забудь про це сказати, – нагадав хлопчик.

– Не забуду, – радісно пообіцяла Полліанна, переконана, що в неї все вийде. – То я тобі завтра повідомлю.

– Як?

– Зустрінемося біля дороги, де й сьогодні, – біля будинку місіс Сноу.

– Гаразд. Прийду, – хлопчик трохи помовчав, а тоді задумливо додав: – Мабуть, таки переночую у притулку. Більше мені нікуди податися... Та й утік я лишень цього ранку. Просто вислизнув непомітно. Я нікому не говорив, що йду назавжди – інакше вони б сказали, що тільки на це й чекають... Та й зараз ніхто не хвилюється, повернусь я чи ні. Це ж не батьки, їм байдуже!

– Розумію, – кивнула Полліанна. – Та я впевнена, що, коли ми побачимося завтра, на тебе вже чекатимуть небайдужі люди в теплому домі. Бувай! – бадьоро попрощалася вона й попрямувала назад до будинку.

Тим часом міс Поллі, яка спостерігала за дітьми з вікна вітальні, провела хлопчика очима, поки він не зник за рогом. Вона зітхнула, розвернулася й утомлено, ледве переставляючи ноги, піднялася сходами нагору, а це нетипово, бо міс Поллі зазвичай була сповнена енергії. У вухах досі лунали гіркі слова хлопчика, який на мить повірив, ніби вона «добра та мила». Серце ж охопило дивне відчуття порожнечі – ніби щось утратила.

Розділ XII

Зустріч із «Жіночою допомогою»

У день засідання «Жіночої допомоги» обід, який в обійсті Гаррінгтонів подавали опівдні, минав майже в цілковитій тиші. Полліанна, ясна річ, намагалася говорити, та в неї нічого не виходило – передусім тому, що вона чотири рази, червоніючи, запнулася на слові «рада». На п'ятий раз міс Поллі втомлено хитнула головою.

– То кажи вже, дитино, якщо інакше ніяк, – зітхнула вона. – Краще так, ніж ти постійно думатимеш про те, як уникнути цього слова.

Нахнюплене личко Полліанни просвітліло.

– О, дякую! Боюся, це було б для мене занадто складно – ніколи його не казати. Я так довго грала в цю гру!

– Що-що ти робила? – перепитала міс Поллі.

– Грала у гру – ну, ту саму, що тато... – Полліанна замовкла та густо зашарілася: вона надто швидко знову опинилася на забороненій території.

Тітонька Поллі насупилася, але нічого не сказала. Далі обідали мовчки.

По обіді Полліанна почула телефонну розмову тітоньки Поллі з дружиною пастора: тітонька повідомила, що через головний біль на зустріч «Жіночої допомоги» не прийде. Правду кажучи, Полліанну це нітрохи не засмутило. Коли тітонька замкнулася в кімнаті, Полліанна намагалася посумувати через її погане самопочуття, та все ж не могла стримати радість, що міс Поллі не буде в залі, коли вона викладатиме «Жіночій допомозі» справу Джиммі Біна. У неї не йшло з голови, як тітонька Поллі

- ПІСЬОЖО ПРАВИ
ЩЕ СІРАВ ЖИТИ
ЖУЧІЙ ЖИЛИЩІ
АЛЯ ТЕБІ

- ХІБА МАЛО МЕНІ
БРОДЯЧИМ КОТІВ
І ШОМАЦЬНИХ СОБАК
ЩОБ ТИЩЕ ПЕРВОДІДА
ДОДОМУ ОБІРАТИХ ЖІВІВІДІВ
БІ ВІДІДІ ЯКІ

- ДОБРИЙ ДЕНЬ,
ЛЮБІ ПАНІ
МЕНЕ ЗВАТИ
ПОЛІЦЯНКА ВІТТЕР.

Я ПРІЙШЛА,
ЩОБ ВІКЛАСТИ ВАМ
ОДНУ СПРАВУ.

*Християнські
показування ігумен
на святках
в Києві*

обізвала Джиммі жебраком, і не хотілося, щоб вона знову це повторила перед усіма поважними пані.

Полліанна знала, що «Жіноча допомога» збирається о другій у капличці біля церкви – десять хвилин пішки від будинку міс Поллі. Вона вирішила вийти так, аби прибути невдовзі перед третьою.

«Нехай уже всі зберуться, – думала вона, – а раптом спізниться саме та пані, яка захоче взяти Джиммі до себе. І, звісно ж, «о другій» насправді означає «о третій», принаймні для «Жіночої допомоги»».

Безшумно, але впевнено дівчинка піднялася сходами капличці, штовхнула великі двері та зайшла у вестибюль. Із зали лунали приглушені жіночі голоси та сміх. На хвилиночку завагавшись, Полліанна відчинила двері до зали.

Балаканина поступилася місцем здивованій тиші. Полліанна боязко пройшла всередину. Тепер, коли вирішальна година настала, вона несподівано розгубилася. Зрештою, вона мало кого тут знала – це була не її рідна «Жіноча допомога».

– Добрий день, любі пані, – несміливо звернулася вона. – Мене звати Полліанна Віттієр. Можливо, дехто з вас мене знає, а може й ні; принаймні я декого знаю. Тільки всіх разом іще не бачила.

Запала мертва тиша. Дехто з жінок і справді знав цю незвичайну племінницю своєї приятельки – й майже всі про неї чули. Але тієї миті всі ніби язики проковтнули.

– Я... я прийшла, щоб викласти вам одну справу... – залопотіла Полліанна після паузи, підсвідомо повторюючи фрази, які часто вживав її батько.

Жінки між собою перезирнулися, зашурхотіли спідницями.

– Тебе прислала твоя тітонька, люба? – запитала місіс Форд, дружина пастора.

Полліанна зашарілася.

– Ні, я сама прийшла. Розумієте, я добре знайома з «Жіночою допомогою». Вона мене виховала – разом із татом.

Хтось нервово розсміявся, а дружина пастора насупилася.

– Зрозуміло, люба. І що тобі треба?

– Дім для Джиммі Біна, – випалила Полліанна. – Він не має дому, лише сирітський притулок – але й там немає місця, і він нікому не потрібен. Тож хлопчик шукає собі дім – звичайний, із мамою замість директорки, з людьми, які про нього дбатимуть. Йому десять років, скоро буде одинадцять. Я подумала, може, хтось із вас узяв би його до себе.

– Отакої! – проказав якийсь голос, перериваючи паузу, яка настала після слів Полліанни.

Дівчинка обвела присутніх поглядом, сповненим тривоги.

– Ой, мало не забула! Він готовий працювати, – додала вона.

Тиша розвіялася не відразу, але за кілька хвилин жінки почали холодно її допитувати. З'ясувавши сутність справи, вони перейшли до обговорення – жвавого, але не надто прихильного.

Слухаючи їх, Полліанна хвилювалася дедалі більше. Вона не все розуміла, але поступово збагнула, що ніхто не зголошувався взяти Джиммі до себе; водночас усі вважали, що його може взяти хтось інший із присутніх, адже декілька жінок не мали власних маленьких хлопчиків. Та ніхто на це не погоджувався. І тоді дружина пастора

несміливо запропонувала, щоб вони, як громада, виділили кошти на його утримання та освіту, замість того щоб надсилати всю кругленьку суму незнайомим хлопчикам у далекій Індії.

Після того захотіли висловитися всі – ще голосніше й менш доброзичливо, ніж раніше. Схоже, їхня громада славилася жертвами на місіонерську роботу серед індійців, і дехто навіть сказав, що помре від приниження, якщо цього року сума буде меншою. Дещо з почутого Полліанна знову не зрозуміла: було схоже, що їм майже однаково, на що підуть гроші, якщо тільки в якомусь «звіті» сума їхньої жертви буде «на першому місці» – але це не могло бути так! Загалом обговорення вийшло досить туманним і аж ніяк не приємним, тому Полліанна справді зраділа, опинившись на вулиці, на чистому повітрі. Втім, вона зажурилася, бо розуміла, що переказати Джиммі Біну відповідь цих жінок буде нелегко та дуже сумно. Доведеться пояснити, що вони вирішили надіслати всі свої гроші маленьким індійцям, і не відкладати навіть декількох доларів на виховання одного хлопчика з власного міста, за якого «їм не подякують у жодному звіті» (словами високої пані в окулярах).

«Не те, щоб це було погано – жертвувати на служіння язичникам... Не те, що я хотіла, аби вони надіслали туди менше грошей, – зітхала Полліанна про себе. – Та вони поводитися так, нібито місцеві хлопчики нічого не варті – лише ті, які живуть десь далеко».

Розділ XIII

У Пендлтонському лісі

Вийшовши з каплички, Полліанна пішла не додому, а в напрямку Пендлтонського пагорба. День видався важким, а до того ж вона мала «вихідний» (так вона називала ті нечисленні дні без уроків шиття або кулінарії). Тож Полліанна вирішила, що свіжість і тиша зеленого лісу подіють на неї заспокійливо. Попри те, що їй у спину припікало сонце, вона досить жваво вилізла на пагорб.

«Усе одно мені не обов'язково бути вдома раніше, ніж о пів на шосту, – казала вона собі. – А прогулятися лісом набагато приємніше, навіть якщо доведеться витратити трохи сил на підйом».

У Пендлтонському лісі завжди було чудово, як вона знала з попередніх прогулянок. Та сьогодні ліс видавався ще прекраснішим, ніж зазвичай, попри сумні новини, які вона мала повідомити Джиммі Біну наступного дня.

«Ох, якби вони побували тут – усі ці пані, які так гучно кричали, – зітхнула Полліанна, підводячи очі до клаптиків яскравої блакиті поміж зелених верхівок дерев. – Гадаю, тоді вони б передумали й обов'язково взяли Джиммі до себе!» – вона була в цьому переконана, хоча й сама б не пояснила чому.

Раптом Полліанна схилила голову, прислухаючись. Десь недалеко загавкав собака – а ще за декілька секунд він виринув з-поміж дерев і, так само гавкаючи, помчав прямісінько до Полліанни.

– Привіт, цуцику! Привіт! – Полліанна клацнула пальцями, вдивляючись у стежку.

Дівчинка вже бачила цього собаку раніше – разом із чоловіком, тобто, містером Джоном Пендлтоном. Тож тепер вона очікувала побачити й господаря. Та минуло кілька хвилин, а той усе не з'являвся. Тоді вона звернула увагу на собаку.

Пес поводився дивно – це було очевидно навіть мало знайомій із ним Полліанні. Він досі гавкав – різко й уривчасто, ніби здіймаючи тривогу. То забігаючи вперед, то вертаючись назад, він явно намагався показати Полліанні шлях. Незабаром вони прийшли до вузької бічної стежки – пес так і ринувся вперед, лише раз озирнувшись на дівчинку й заходячись гавкотом.

– Хо-хо! Але ж мені не сюди! – усміхнулася Полліанна, тримаючись основної стежки.

Тоді пес наче сказився. Він метався туди-сюди між Полліанною та бічною стежкою, скиглив, дрижав усім тілом. У кожному русі його рудого тільця, в кожному погляді карих оченят читалося благання – настільки явне, що Полліанна нарешті його зрозуміла, розвернулася й пішла слідом.

Тепер собака чимдуж мчав уперед, і дуже скоро Полліанна побачила причину: біля підніжжя великого навислого каменя, за кілька метрів осторонь стежки нерухомо лежав чоловік.

Під ногою Полліанни хруснула гілка, й чоловік повернув голову. Перелякано зойкнувши, Полліанна підбігла до нього.

– Містере Пендлтон! Ви впали?

– Упав? Та ні, просто захотів відпочити на сонечку! – огризнувся чоловік. – Ти хоч щось узагалі тяміш? Що з тебе візьмеш? Мізки маєш?

Не чекавши такого словесного наступу, Полліанна перевела подих, а далі почала відповідати на запитання одне за одним – у буквальному сенсі, як мала за звичку.

– Містере Пендлтон, тямлю я небагато, і взяти з мене нічого, та всі в «Жіночій допомозі» – крім місіс Ровсон – казали, що я кмітлива. Я це випадково почула – вони того не знали.

Чоловік похмуро всміхнувся.

– Ну, добре, дитино, перепрошую. Це все через мою зламану ногу. Послухай, – він перервався, не без зусилля просунув руку до кишені штанів, дістав звідти зв'язку ключів й намацав серед них один потрібний. – Якщо йти цією стежкою прямо, десь за п'ять хвилин буде мій будинок. Це ключ від бокових дверей, де критий під'їзд для карет. Уявляєш, який вигляд він має?

– Так, сер. У тітоньки над ним кімната для відпочинку. На її даху я й спала – точніше, не спала, бо мене відразу й знайшли.

– Га? Що? Словом, як зайдеш у будинок, іди прямо через вестибюль і коридором до кінця. Там будуть двері до кімнати, зайдеш. У центрі побачиш великий стіл, а на ньому – телефон. Умієш користуватися телефоном?

– О так, сер! Одного разу тітонька Поллі...

– Мені зараз не до твоєї тітоньки, – перервав її чоловік і відразу застогнав, спробувавши трохи посунутися.

– Набереш номер лікаря Томаса Чілтона – він буде на картці з номерами десь у кімнаті. Картка мала б бути на гачку біля телефону, та, боюся, що там її немає. Пошукай – гадаю, ти її впізнаєш, коли побачиш.

– Ще б пак, сер! Обожнюю розглядати тітоньчину картку з номерами. Там стільки цікавих імен і...

– Скажеш лікарю Чілтону, що Джон Пендлтон лежить під Орлиною кручею в Пендлтонському лісі зі зламанною ногою. Нехай візьме двох людей і ноші та негайно вирушає сюди. Решту він і сам знатиме. Нехай іде стежкою від мого будинку.

– Ви зламали ногу? Який жах, містере Пендлтон! – здригнулася Полліанна. – Та я так рада, що якраз тут проходила! Чи можу я вам якимось...

– Так, можеш, але чомусь не поспішаєш! Досить балаканини – йди вже та зроби те, про що я попросив, – простогнав чоловік.

Схлипнувши, Полліанна кивнула й пішла.

Тепер дівчинка вже не розглядала клаптики яскравої блакиті поміж зелених верхівок. Вона дивилася під ноги, щоб у поспіху не перечепитися через якусь гілку чи камінь.

Невдовзі її очам відкрився будинок. Вона вже бачила його раніше, але не так близько. Зараз її майже налякала масивність цієї величної споруди із сірого каменю, з колонами навколо веранд і монументальним парадним входом. Утім, вона зупинилася лише на мить, а потім іще швидше рушила через занедбаний газон в обхід будинку, шукаючи очима під'їзд для карет і бічний вхід. Пальці заніміли від того, що міцно стискали вказаний ключ, і тому замок підкорився не відразу; та врешті-решт важкі різьблені двері повільно прочинилися.

Полліанна віддихалася. Хоча вона й поспішала, проте зробила паузу та боязко глянула через вестибюль у широкий і темний коридор, на мить потонувши у вирі думок. Це будинок Джона Пендлтона – будинок таємниць, куди не ступала нічия нога, крім господаря; будинок, що десь

у своїх нетрях ховав скелет. А вона, Полліанна, мусила зайти в цю моторошну оселю й по телефону повідомити лікаря, що господар лежить під кручею...

Полліанна скрикнула й, не дивлячись ні ліворуч, ні праворуч, хутко побігла коридором і влетіла в останні двері.

Вона опинилась у великій кімнаті, також похмурій, з обшивкою з темного дерева та з темними гобеленами. Втім, із західного вікна пробивалася смужка сонця; з підлоги вона переповзала на латунну підставку для дров біля каміна й торкалася телефону на великому столі посеред кімнати. До цього столу й попрямувала Полліанна.

На гачку картки не виявилось, але Полліанна швидко знайшла її на підлозі. Непевними пальцями вона пробіглася за алфавітним списком прізвищ аж до «Ч», де й знайшла лікаря Чілтона. За хвилину на тому кінці дроту її вже слухав лікар власною персоною, а вона схвильовано передавала йому слова містера Пендлтона й відповідала на його прямі й лаконічні запитання. Зробивши це, вона поклала слухавку на місце та полегшено зітхнула.

Вона ще раз квапливо озирнулася, відтак – усе ще уявляючи темно-червоні завіси, стіни у книжкових полицях, засмічену підлогу, неохайний стіл, численні замкнені двері (за будь-якою з них міг бути прихований скелет!) і пил-пил-пил усюди – вона побігла коридором назад до важких різьблених дверей, прочинених на шпаринку, як вона й залишила.

Невдовзі дівчинка була вже біля потерпілого – навіть йому здалося, що вона повернулася дуже швидко.

– Що сталося? Тобі не вдалося зайти? – суворо запитав містер Пендлтон.

Полліанна здивовано подивилася на чоловіка.

– Звісно ж, вдалося. Адже я тут! – відповіла вона. – Хіба я повернулася б, не зробивши справи? Лікар прийде якомога швидше з ношами, помічниками й усім необхідним. Він сказав, що знає, де вас шукати, тому я не стала чекати. Краще побуду з вами.

– Хіба зі мною краще? – похмуро посміхнувся чоловік. – Не можу сказати, що схвалюю твій смак. Гадаю, ти могла б підшукати приємнішу компанію.

– Це тому, що ви такий... сердитий?

– Дякую за відвертість. Саме так.

Полліанна тихо засміялася.

– Але ж ви сердитий тільки зовні! Усередині ви ніскі-лечки не сердитий!

– Твоя правда. Але звідки ти знаєш? – запитав чоловік, намагаючись зручніше вмотити голову й не зрушити травмовану ногу.

– Це ж видно! Наприклад, із того, як ви поводитесь зі своїм собакою. – Полліанна вказала на довгу та худу руку чоловіка, яка спочивала на голові пса. – Цікаво, що собаки й коти бачать людську сутність краще, ніж інші люди, еге ж? Дозвольте мені потримати вашу голову, – запропонувала дівчинка.

Чоловік кілька разів скривився й зойкнув, поки мостили його голову, та врешті визнав, що на колінах Полліанни їй набагато зручніше, ніж у заглибині між камінням, де вона лежала раніше.

– Ну... так справді краще, – тихо пробурмотів він.

Якийсь час чоловік мовчав. Полліанна уважно розглядала його обличчя, намагаючись зрозуміти, спить він чи ні. Вирішила, що ні. Його вуста були міцно стуленими –

схоже, він стримував стогін. Полліанна мало не плакала, дивлячись на цього сильного, але наразі безпорадного чоловіка. Одна його рука зі зціпленими пальцями була відкинутаю вбік. Друга лежала розкритою долонею на голові собаки. Пес теж не рухався й не зводив із господаря сумних очей, сповнених відданості та любові.

Спливала хвилина за хвилиною. Сонце вже пішло на захід, і тіні під деревами довшали. Полліанна завмерла і, здавалося, навіть не дихала. Біля її руки присіла пташка, а білка, стрибаючи по найближчому дереву, мало не зачіпала дівчинку пухнастим хвостом – утім, білка не забувала пильнувати собаку, хоч і нерухомого.

Нарешті пес нашорошив вуха й заскавчав, а відтак різко гавкнув. Наступної миті Полліанна почула голоси, й незабаром побачила їхніх власників: трьох чоловіків, які несли ноші та інші речі, потрібні для першої допомоги.

У найвищому з прибулих – чоловікові з чисто виголеним обличчям і добрими очима – Полліанна відразу впізнала лікаря Чілтона. Той зробив крок до неї:

– Що, панянку, граєте в медсестру?

– Ні, сер, – усміхнулася Полліанна. – Я лише потримала йому голову, але жодних ліків не давала. Та я рада, що саме тут проходила.

– Я теж радий, – кивнув лікар, зосереджуючись на потерпілому.

Розділ XIV

До питання про холодець

Того вечора, коли з Джоном Пендлтоном стався нещасний випадок, Полліанна трохи спізнилася на вечерю. Утім, цього разу обійшлося без догани.

Біля дверей її зустріла Ненсі.

– Ох, і раді мої очі, що нарешті вас побачили, – зітхнула служниця з явним полегшенням. – Вже пів на сьому!

– Знаю, – схвильовано визнала Полліанна, – та я не винна. Гадаю, навіть тітонька Поллі з цим погодиться.

– Не зможе, – задоволено відповіла Ненсі. – Вона поїхала з міста.

– Поїхала? – охнула Полліанна. – Невже через мене? – В її уяві пронеслися прикрі спогади про вранішні події: як привела непроханого хлопчика, на додачу до котика й собачки, а потім раз у раз забувала про заборону на слова «рада» і «тато». – Ненсі, тітонька поїхала через мою погану поведінку?

– Звісно ж ні, – пхикнула Ненсі. – Раптово помер її кузен у Бостоні, тож вона мусила їхати. Поки вас не було, прийшла телеграма. Повернеться не раніше, ніж за три дні. Чим не привід радіти? Увесь цей час ми будемо вдома самі, тільки я і ви! Отак-от!

Полліанна була вражена.

– Радіти? Тітонька поїхала на похорон!

– Але ж я радію не похорону, міс Полліанно. Я радію... – Ненсі затнулася. В її очах блимнула хитра іскорка. – Міс Полліанно! А хіба не ви навчили мене цієї гри? – докорила вона дівчинці.

Полліанна зосереджено наморщила лоба.

– Щось тут не так, Ненсі, – хитнула вона головою за кілька секунд. – Напевно, бувають ситуації, коли ця гра недоречна – й похорон саме з таких. На похороні нема з чого радіти.

Ненсі стримано усміхнулася:

– Можна радіти, що ховають не нас?

Та Полліанна її вже не чула. Вона почала розповідати про нещасний випадок, і за мить Ненсі вже слухала, роззявивши рота.

Наступного дня у домовлений час Полліанна зустрілася з Джиммі Біном. Як можна було очікувати, Джиммі був украй розчарований тим, що «Жіноча допомога» надала перевагу якомусь індійському хлопчику, а не йому.

– Що ж, і так буває, – зітхнув він. – Те, чого не знаєш, завжди видається кращим. Наприклад, картопля на чужій тарілці завжди здається більшою, ніж твоя. Добре було б, аби й на мене хтось так подивився. Може, комусь в Індії знадобиться хлопчик з Америки?

Полліанна заплескала в долоні.

– Точно! Прекрасна ідея, Джиммі! Я напишу про тебе своїй рідній «Жіночій допомозі»! Щоправда, вона не в Індії, а лише на Заході, але це теж дуже далеко. Якби ти їхав сюди стільки, скільки я, ти б зрозумів.

Обличчя хлопчика просяяло.

– Гадаєш, вони мене візьмуть? – запитав він.

– Авжеж! Беруть же люди маленьких індіанців! То хай пограються, нібито ти – маленький індіанець. Думаю, ти достатньо далеко, аби включити тебе у звіт. Тож зачекай, я їм напишу. Адресую листа місіс Вайт. Ні, краще місіс Джонс. У місіс Вайт більше грошей, проте місіс Джонс

робить більші пожертви – це досить смішно, якщо подумати. Хоч би як, хтось тебе візьме!

– Ну, добре! Та не забудь написати, що я працюватиму – відроблятиму свій хліб і дах над головою, – нагадав Джиммі. – Я не жебрак, і угода є угода, навіть із «Жіночою допомогою». – Він трохи повагався і додав: – Напевно, мені краще залишатися в тому притулку, поки тобі не відпишуть.

– Авжеж, – кивнула Полліанна. – Тоді я точно знатиму, де тебе знайти. Не переймайся, вони тебе візьмуть, адже ти достатньо далеко. Взяла ж мене тітонька Поллі... До речі! – раптом вигукнула вона. – Як гадаєш, я для неї маленька індіанка?

– Ну ти й дивна! – усміхнувся Джиммі, збираючись іти.

Одного ранку, десь за тиждень після випадку в Пендлтонському лісі, Полліанна сказала тітоньці:

– Тітонько Поллі, ви не проти, якщо цього тижня я занесу холодець місіс Сноу іншій людині? Місіс Сноу точно не заперечуватиме, лише цього разу.

– Ох, Полліанно, що це ти надумала? – зітхнула тітка. – Ти таки справді незвичайна дитина.

Полліанна дещо насторожилася.

– Тітонько Поллі, ви весь час повторюєте, що я незвичайна. Це ж краще, ніж звичайна, правда?

– Гадаю, краще.

– Тоді добре! Я рада, що незвичайна, – Полліанна зітхнула з полегшенням. – Мені здається, про людину кажуть «звичайна», коли хочуть її образити. Місіс Вайт завжди повторювала, що місіс Ровсон «звичайна» і навіть «звичайнісінька», а вона її терпіти не могла. Ці дві пані сварилися, як ніхто інший у «Жіночій допомозі», і татко...

Тобто ми musiли докладати неймовірних зусиль, аби їх мирити, – домоворилася Полліанна, трохи заплутавшись у тому, як розповісти про церковні сварки, не згадуючи тата.

– Ясно, – нетерпляче сказала тітонька Поллі. – Полліанно, тебе трохи заносить у твоїх розповідях, а ще ти завжди згадуєш «Жіночу допомогу», хоч про що б ішлося.

– Звісно, – радісно всміхнулася дівчинка. – Так і є. Розумієте, вони ж мене виховали, і...

– Досить, Полліанно, – цього разу тітонька не дочекалася кінця речення. – Що з холодцем?

– Нічого такого, що би вам не сподобалося, тітонько Поллі. Ви завжди передаєте холодець місіс Сноу, тож я подумала, що одного разу можна передати його іншій людині. Розумієте, зламана нога – це ж не довічна хвороба, тож довго це не триватиме, і місіс Сноу знову матиме свій холодець за тиждень-другий.

– Іншій людині? Зламана нога? Ти про що, Полліанно?

Полліанна затнулася, передихнула й почала спочатку.

– Вибачте, я забула, що ви нічого не знаєте. Це сталося, поки вас тут не було. Того ж дня, коли ви поїхали, я знайшла в лісі того чоловіка. Він дав мені ключ, і я пішла до його будинку, щоб зателефонувати лікарю, а потім тримала його голову й таке інше... Далі я пішла додому й більше не бачила. Та коли Ненсі зробила холодець для місіс Сноу, мені спало на думку: чому б цього разу не віднести холодець йому? Можна, тітонько Поллі?

– Добре-добре, чому би й ні, – дещо втомлено погодилася міс Поллі. – Тільки скажи чітко про кого мова?

– Про чоловіка, на ім'я Джон Пендлтон.

Місіс Поллі мало не впала з крісла.

САЖЕШ ЛІКАРО ЧИ ТОМУ,
ЩО ДУХ ПЕНДЛТОН НЕ ЖИТЬ
ПІД ОРЛІНОЮ ГРАБІНОЮ
В ПЕНДЛТОНСЬКОМУ ЛІСІ
СИ СЛАМЯНОЮ ДОТГОЮ.

- Я НЕ ХОЧУ
ПЕРЕДАВАТИ
ХОЛОДЕЦЬ
МІСТЕРУ
ПЕНДЛТОНУ.

ЗА ХВИЛИ НА ТОМУ
КИЦІ АРТУ І ВЖЕ
САНДВІЧ АКАД
ВЛАСНОЮ ПЕРСОНОЮ.

– Джон Пендлтон?!

– Так. Ненсі сказала мені його ім'я. Мабуть, ви його знаєте.

– І ти його знаєш?

Полліанна кивнула.

– Так. Він завжди говорить зі мною й усміхається, тобто останнім часом. Це лише зовні він сердитий. Піду за холодцем. Коли я заходила на кухню, Ненсі сказала, що він майже готовий, – мовила Полліанна, вже прямуючи до дверей.

– Полліанно, стій! – голос міс Поллі раптом посуворішав. – Я передумала. Віднесеш холодець місіс Сноу, як завжди. Все, тепер іди.

Полліанна миттєво посмутніла.

– Але ж, тітонько Поллі, їй холодець іще перепаде! Вона завжди хворітиме й отримуватиме передачі. А він лише ногу зламав, а зламані ноги швидко заживають. Уже й так цілий тиждень минув...

– Так, знаю. Я чула, що з містером Джоном Пендлтоном стався прикрий випадок, – сухо відказала міс Поллі. – Та я не хочу передавати холодець, Полліанно, от і все.

– Розумію, бо він сердитий, – кивнула зажурена Полліанна. – Це лише зовні, але, мабуть, він вам не подобається. А що як я не зізнаюся, що це ви передали? Скажу, що від мене. Мені він подобається. Я з радістю його пригощу.

Міс Поллі знову захитала головою і спитала незвично тихим голосом:

– А він знає, хто ти, Полліанно?

Дівчинка зітхнула.

– Певно, ні. Я казала йому, як мене звати, та він ніколи не називає мене на ім'я.

- Чи знає він, де ти живеш?
- Точно ні. Я йому не казала.
- Значить, він не знає, що ти – моя племінниця?
- Гадаю, ні.

На хвилинку запала тиша. Міс Поллі дивилася на Полліанну невидючими очима. Дівчина нетерпляче переминалася з ноги на ногу й зітхала. Незабаром міс Поллі стрепенулася.

– Добре, Полліанно, – нарешті сказала вона тим самим тихим голосом, зовсім не схожим на її звичайний. – Дозволяю тобі віднести холодець містеру Пендлтону. Але від свого імені, запам'ятай: я йому нічого не передавала. Подбай, щоб він у жодному разі так не подумав!

– Авжеж, мем. Ні, мем. Дякую, тітонько Поллі! – зраділа Полліанна й випурхнула з дверей.

Розділ XV

Лікар Чілтон

Коли Полліанна вдруте прибула до величного сірого будинку – оселі містера Джона Пендлтона, – то побачила зовсім іншу картину. Вікна були розчиненими, надворі літня жінка розвішувала білизну, а біля критого під'їзду стояв екіпаж лікаря.

Як і тоді, Полліанна підійшла до бічних дверей, але цього разу подзвонила у дзвоник – її пальці вже не німіли від стискання ключа.

Знайомий пес підбіг її привітати, а трохи згодом жінка, яка перед тим розвішувала білизну, відчинила двері.

– Будьте люб'язні, передайте містеру Пендлтону цей холодець, – усміхнулася Полліанна.

– Дякую, – промовила жінка, простягаючи руку до миски Полліанни. – Холодець, кажете? Як доповісти, від кого ця страва?

На цих словах у коридорі з'явився лікар. Побачивши на обличчі Полліанни розчарування, що її не запрошують, він швидко приєднався до розмови.

– О! Холодець! – вигукнув чоловік. – Чудово! Мабуть, ви хотіли б побачити нашого пацієнта?

– Авжеж, сер! – просяяла Полліанна.

Служниця, побачивши схвальний жест лікаря, мовчки повела її коридором, хоча в очах читалося здивування.

Услід за лікарем вийшов молодий чоловік (фельдшер із сусіднього міста) і спробував заперечити:

– Але ж, лікарю, містер Пендлтон наказав не пускати до нього відвідувачів!

– Авжеж, – незворушно підтвердив лікар Чілтон. – Але я видав розпорядження на власний ризик. – Відтак з усмішкою додав: – Ви не знайомі з цією дівчинкою, але вона краща, ніж пляшка мікстури. Якщо хтось або щось здатне пом'якшити старого Пендлтона, то це вона. Ось чому я її впустив.

– А хто вона така?

Лікар хвильку повагався, а тоді відповів:

– Племінниця однієї з наших найбільш шанованих містян. Її звати Полліанна Віттієр. На жаль, особисто я поки не надто близько знайомий із цією дівчинкою, та чув про неї від багатьох своїх пацієнтів – і лише найкраще!

Фельдшер усміхнувся.

– Це ж треба! І з чого складається чудодійна «мікстура» цієї юної особи?

Лікар знизав плечима:

– Не знаю. Все, що мені переказували: вона безперестанно й невтомно радіє з усього, що сталося або невдовзі станеться. Пацієнти весь час передають мені фрагменти її дивних промов і, наскільки я розумію, їхній лейтмотив – «просто радіти». Одним словом, – продовжив чоловік, виходячи на ганок і знов усміхаючись, – я хотів би мати змогу прописувати їй замість пігулок, і щоб вона продавалася в кожній аптеці. Хоча в такому разі ми із вами залишилися б без роботи. Довелося б продавати галантерею або ж рити канави! – лікар хихикнув і, вмотившись в екіпажі, підібрав поводи.

Тим часом служниця за розпорядженням лікаря провела Полліанну до внутрішніх кімнат.

Шлях лежав через ту саму бібліотеку в кінці коридору і, хоч ішли вони дуже швидко, Полліанна побачила там

суттєві зміни. Книжкові полиці й темно-червоні завіси були на місці, сміття з підлоги прибрали, мотлох на столі розчистили й не лишили ніде ні порошинки. Картка з телефонними номерами висіла на своєму гачку, а латунну підставку під дрова відполірували. Одні з таємничих дверей були прочиненими, і саме до них служниця вела Полліанну. За кілька секунд вони ввійшли до розкішно обставленої спальні, де служниця несміливо оголосила:

– Сер, до вас якась дівчинка з холодцем. Пан лікар наказав її впустити.

Наступної миті Полліанна лишилася наодинці з дуже сердитим чоловіком, який нерухомо лежав на спині у великому ліжку.

– Хіба я не заборонив... – почав було він, але побачив Полліанну. – А, це ти... – сказав він уже м'якше, хоч і не надто привітно.

Полліанна підійшла до ліжка й усміхнулася:

– Так, сер. Я така рада, що мене до вас пропустили! Спочатку та пані хотіла просто забрати холодець, і я була злякалася, що зовсім вас не побачу. Та потім прийшов лікар і дозволив зайти. Це так люб'язно з його боку!

Попри свою буркотливість, чоловік не зміг стримати кривувату посмішку, але сказав лише «гм!»

– Я принесла вам трохи холодцю, – продовжила Полліанна, – з телячої ніжки. Сподіваюся, ви такий любите? – в її голосі прозвучала запитальна нотка.

– Ніколи не куштував, – усмішка швидко зісковзнула з обличчя містера Пендлтона, натомість повернулася звична гримаса.

На коротку мить вигляд Полліанни засвідчив про її розчарування, та воно теж швидко минуло.

– Не куштували? – гостя поставила миску на тумбочку. – Тоді ви не можете сказати, що ви його не любите, а це вже добре. Я рада, що ви його досі не куштували. Якби ви знали...

– Так-так, я дещо знаю. А саме те, що зараз я лежу на спині в ліжку й лежатиму тут, мабуть, до судного дня!

Полліанна була приголомшеною.

– О ні! Точно не до судного дня! Це ж коли архангел Гавриїл засурмить у сурму, так? Звісно, цей день може настати раніше, ніж ми очікуємо, – так говорить Біблія. Але я так не думаю. Тобто, звісно, я вірю Біблії. Просто я не думаю, що судний день прийде набагато раніше, бо інакше він уже б міг прийти, але...

Джон Пендлтон раптом розсміявся – і дуже голосно. Фельдшер, що цієї миті прочинив двері, почув сміх і поспішно (й дуже тихо) відступив назад – точнісінько як пекар, наляканий тим, що його бісквіт осяде через подих холодного повітря, квапливо зачиняє дверцята духовки.

– Здається, ти трохи заплуталася, – зауважив Джон Пендлтон.

Дівчинка розсміялася.

– Можливо. Та ось що хочу сказати: зламана нога – це ненадовго. Принаймні не на все життя, як хвороба місіс Сноу. І точно не до судного дня. Тож, гадаю, цьому можна порадіти.

– Надзвичайно радий, – похмуро відказав чоловік.

– І ви зламали лише одну ногу, а не дві. Можна порадіти, що не дві.

– Це ж треба, як мені пощастило, – іронічно відказав чоловік, здіймаючи брови. – З такої точки зору можна порадіти, що я не стонога й не зламав кілька десятків ніг!

Полліанна хихикнула.

– Як це дотепно! – похвалила вона містера Пендлтона. – Так, я бачила стоногу, в неї справді сила-силенна ніг. І ще можна порадіти...

– Так-так, – перервав її чоловік голосом, до якого знову повернулося роздратування. – Я можу порадіти, що зі мною поруч добрі люди – фельдшер, лікар і та нещасна жінка на кухні!

– Ну, так, сер. Уявіть, якби їх не було, а ви б лежали тут, прикутий до ліжка!

– Ось про що йде мова! – пробуркотів містер Пендлтон. – Я лежу тут, прикутий до ліжка! А ти хочеш, щоб я радів цій старій курці, яка перекладає все у моєму домі й називає це «домогосподарством», і чоловікові, який їй сприяє у цьому і називає це «медичною допомогою»; не кажучи вже про лікаря, який їх обох підбурює, а крім них іще інших людей, і очікує, що я всім добре заплачу!

На личку Полліанни відобразилося співчуття.

– Так, розумію. Щодо грошей, це дуже прикро – адже ви так довго й старанно їх заощаджували.

– Що, перепрошую?

– Заощаджували – їли лише квасолю та рибні тюфтельки. До речі, ви любите квасолю? Чи краще б їли індичку, якби не шістдесят центів?

– Послухай, дитино, про що ти говориш?

Полліанна осяйно всміхнулася.

– Ну як, про гроші ж! Ви зрікаєтеся себе і заощаджуєте гроші на служіння язичникам. Не дивуйтеся, мені Ненсі сказала. Містере Пендлтон, із цього я теж зрозуміла, що всередині ви не сердитий.

У чоловіка аж щелепа впала.

– Ненсі сказала тобі, що я заощаджую гроші на служіння язичникам?! По-перше, хто така Ненсі?

– Наша Ненсі. Вона працює в тітоньки Поллі.

– Тітонька Поллі, он як! А вона хто така?

– Міс Поллі Гаррінгтон. Я з нею живу.

Чоловік аж пересмикнувся.

– Міс... Поллі... Гаррінгтон! Ти з нею живеш?!

– Так, я її племінниця. Вона взяла мене на виховання з поваги до моєї покійної матері, – голос Полліанни задріжав. – Мама й тітонька Поллі були сестрами. Після того як мій тато... пішов до мами і решти родичів на небо, тут у мене нікого не лишилося, крім «Жіночої допомоги», тож тітка мене взяла.

Чоловік нічого не відповів. Його обличчя так зблідло, що Полліанна аж злякалася. Вона схопилася на ноги.

– Мабуть, мені вже краще піти, – невпевнено сказала вона. – Сподіваюся, холодець буде вам до смаку.

Та чоловік зненацька повернувся до неї й розплющив очі. В темній глибині Полліанна побачила прихильність і зацікавлення, що стало для неї несподіванкою.

– Отже, ти племінниця міс Поллі, – тихо промовив він.

– Так, сер.

Очі містера Пендлтона і далі її вивчали, аж поки Полліанна, відчувши незрозумілий неспокій, зрештою пробелькотала:

– Я так розумію, ви її... знаєте...

Вуста містера Пендлтона склались у замріяну усмішку.

– О, так. Я її знаю. – Він помовчав, а потім, із тією ж усмішкою, знову заговорив. – Але ж ти не хочеш сказати, що... невже це міс Поллі Гаррінгтон передала мені холодець? – його слова текли плавно й повільно.

Полліанна була збентеженою.

– Н-ні, сер. Не вона. Вона веліла мені подбати, щоб ви в жодному разі не вирішили, що холодець від неї. Але я...

– Я так і думав, – відрубав чоловік відвертаючись. Полліанна, збентежившись іще більше, вислизнула з кімнати.

Біля під'їзду вона побачила, що лікар досі тут зі своїм екіпажем. Фельдшер вийшов на сходи його провести.

– Міс Полліанно, чи зробите мені приємність відвезти вас додому? – запитав лікар із широкою усмішкою. – Я почав було їхати, а потім подумав, чому б не зачекати.

– Дякую, сер! Рада, що ви зачекали. Так люблю їздити в екіпажі! – просяла Полліанна. Лікар простягнув руку, щоб допомогти їй вилізти нагору.

– Справді? – усміхнувся лікар і кивком попрощався із фельдшером. – Наскільки я чув, ви дуже багато чого любите, чи не так? – додав він, підганяючи коня.

Полліанна розсміялася.

– Не знаю. Можливо, – визнала дівчинка. – Люблю все, що є життям. А от решту не дуже люблю – шити, читати вголос і все таке інше. Це хіба життя?

– Ні? А що ж воно таке?

– Тітонька Поллі вважає, що це навчання життя, – зітхнула Полліанна з сумною усмішкою.

Зворотна усмішка лікаря мала в собі щось дивне.

– Он як! Уявляю, як вона це каже.

– Угу, – кивнула Полліанна. – Та я дивлюся на це зовсім інакше. Не думаю, що життю треба вчитися. Принаймні мені.

Лікар протяжно зітхнув.

– Боюся, що деяким із нас треба, дитино, – промовив він і відтак на певний час замовк. Полліанна, крадькома

поглядаючи на нього, переповнилася співчуттям – чоловік видавався дуже сумним. Їй захотілося якось його розрадити, тому вона боязко сказала:

– Лікарю Чілтон, мені здається, що лікар – найрадісніша професія, яка тільки може бути.

Лікар мало не підскочив від несподіванки.

– Найрадісніша професія?! Але ж я скрізь бачу страждання, куди б не пішов! – вигукнув він.

Полліанна кивнула.

– Так, але ж ви допомагаєте його полегшувати, хіба не так? А це приносить радість. Тому ви маєте бути найщасливішим з усіх людей!

Очі лікаря зненацька наповнилися слізьми. Містер Чілтон провадив життя самітника: не мав ні дружини, ні дому, крім двокімнатної найманої квартири, яка також слугувала за приймальню. Він був щиро відданим своїй роботі. Дивлячись зараз в осяйні очі Полліанни, чоловік відчув, ніби йому на голову з любов'ю поклали руку благословення. Відтепер – він твердо зрозумів – марудний день або нічна втома завжди супроводжуватимуться цією новою радістю, що зійшла на нього через очі Полліанни.

– Нехай благословить тебе Бог, дитино, – затинаючись промовив він. А трохи згодом додав із тією ясною усмішкою, яку знали й любили його пацієнти: – Гадаю, ця «мікстура» потрібна лікареві не менше, ніж хворому.

Полліанна сушила голову над тим, що б це означало, аж поки дорогу не перебіг бурундук, перебравши її увагу на себе.

Лікар підвіз Полліанну до самісінького будинку, всміхнувся Ненсі, яка підмітала парадний ганок, і швидко поїхав далі.

– Як же добре ми поговорили з лікарем! – поділилася враженнями Полліанна, піднімаючись сходами. – Він такий милий, Ненсі!

– Та невже?

– Так. Я сказала, що вважаю його професію найрадіснішою у світі.

– Та ну! Провідувати хворих, а ще й тих, хто не хворий, але вважає себе хворим! Як на мене, гірше не буває, – скептично відказала Ненсі.

Полліанна засміялася.

– Він приблизно так і відповів! Але й тоді можна знайти, з чого радіти. Вгадайте, з чого!

Ненсі зосереджено насупилася. Останнім часом вона доволі вправно «грала у радість». Їй подобалося міркувати над «головоломками», як вона називала особливо складні запитання Полліанни.

– О, знаю! – вигукнула вона. – Відповідь протилежна до тієї, яку ви дали місіс Сноу.

– Протилежна? – повторила Полліанна, не розуміючи, куди Ненсі хилить.

– Авжеж. Ви сказали, що вона може радіти, що інші не такі хворі, як вона.

– Так, – кивнула Полліанна.

– А лікар може радіти, що не такий хворий, як інші – тобто, його пацієнти, – тріумфально промовила Ненсі.

Тепер уже Полліанна наморщила чоло.

– Н-ну, можна й так, – визнала вона. – Але я дала йому іншу відповідь. І взагалі, у вашій відповіді щось неправильно. Може, це й не зовсім те саме, як радіти тому, що інші люди хворі, але... Ненсі, ви іноді граєте трохи дивно, – зітхнула дівчинка й зайшла в будинок.

Вона знайшла свою тітоньку у вітальні.

– А хто це тебе привіз, Полліанно? – різкувато поцікавилася вона.

– Лікар Чілтон, тітонько Поллі. Хіба його не знаєте?

– Лікар Чілтон! Що він тут робив?

– Привіз мене додому! До речі, я передала холодець містеру Пендлтону, і він...

Міс Поллі миттєво підняла голову.

– Полліанно, він же не подумав, що холодець від мене?

– Ні-ні, тітонько Поллі. Я йому сказала, що не від вас.

Щоки міс Поллі густо залило червоною фарбою.

– Сказала, що не від мене?!

Полліанна неабияк здивувалася, не розуміючи тітчиного обурення.

– Та ви мені так і наказували, тітонько Поллі!

Міс Поллі зітхнула.

– Полліанно, я сказала, що нічого йому не передаватиму, і попросила тебе подбати, щоб він бува такого не подумав! Але це зовсім інше, ніж прямо йому сказати, що холодець я не передавала, – і вона розгублено відвернулася.

– От халепа. Зовсім не бачу різниці, – зітхнула Полліанна, вішаючи свого капелюшка на один-єдиний гачок, куди міс Поллі наказала їй завжди вішати.

Розділ XVI

Червона троянда й мереживний шаль

Одного дощового дня, приблизно за тиждень після візиту Полліанни до містера Джона Пендлтона, Тімоті відвіз міс Поллі на засідання комітету «Жіночої допомоги», яке відбулося відразу по обіді. Вона повернулась о третій із рум'янцем на щоках і кучериками, які розвіяв вологий вітер, вибивши зі звичайної тугої зачіски.

Полліанна ще ніколи не бачила тітоньку такою.

– О! Тітонько Поллі, ви теж їх маєте! – у захваті вигукнула вона, пританцьовуючи навколо міс Поллі.

– Що маю? Полліанно, ти неможлива!

Полліанна продовжувала кружляти навколо тітки.

– А я й не здогадувалася! Невже можна їх мати так, аби ніхто про це не знав? Може, й у мене з'являться? Перш ніж я піду на небо, тобто, – міркувала вона вголос, смикаючи пальчиками пасма прямого волосся у себе біля вух. – Але якщо і з'являться, темними вони не будуть. З кольором нічого вдієш.

– Полліанно, що ти верзеш? – поцікавилася міс Поллі, поспіхом знявши капелюх і намагаючись пригладити розпатлану зачіску.

– Ні-ні! Прошу, не чіпайте, тітонько Поллі! – радісний тон Полліанни змінився благальним. – Не пригладжуйте їх! Це ж про них я говорю – про ваші темні кучерики. Тітонько Поллі, вони такі гарненькі!

– Пусте! Скажи краще, чого ти хотіла домогтися, пішовши на засідання «Жіночої допомоги» з промовою про того малого жебрака? Якийсь абсурд!

— Я ПРИЄСАД ВАМ ТРОХИ
ХОЛОДИШО З ТЕЛЯЧОЇ ПІЖЖКИ.
СПОДІВАЮСЯ, ВИ ТАКІЙ
ЛЮБИТЕ?

*Керий перусяне
серед на ілюстрації
у башкету лаванду*

— З ТАКОЇ ТОЧКИ ЗОРУ,
МОЖНА ПОРАДИТИ, ЩО Я НЕ
СТОЮГА Й НЕ ЗЛАМАВ
КІЛЬКА ДЕСЯТКІВ РІП

ЛІКАР
ЧІЛТОН

МІСТЕР ЧІЛТОН ПРОВАДАВ ЖИТТЯ САМТІНКА: НЕ МАВ НІ АРИЖИНИ НІ ДОМУ, КРИМ
АВОКІНАТНОЇ НАЙМАНОЇ КВАРТИРИ, ЯКА ТАКОЖ СЛУЖИВАЛА ЗА ПРИЙМАЛЬНЮ.

*Це виглядає, як
найбільш містер
Пендранк*

– Нічого це не пусте! – заперечила Полліанна, звертаючи увагу лише на початок тітчиної репліки. – Ви й самі не знаєте, як вам пасує така вільна зачіска! Тітонько Поллі, будь ласочка, дозвольте мені зачесати вас, як місіс Сноу, і прикрасити зачіску квіткою! Так хочеться на вас подивитися! Ви будете гарнішою за неї!

– Полліанно! – Міс Поллі говорила дуже суворо – і це тому, що від слів Полліанни на неї нахлинула дивна радість. Коли востаннє ще хтось «хотів на неї подивитися» чи зробити її гарною? – Полліанно, ти не відповіла на моє запитання. Навіщо ти пішла до «Жіночої допомоги» з тією абсурдною промовою?

– Так, згідна, вийшло не дуже. Та я не знала, що вийде абсурд, поки не почула й не зрозуміла, що їхній звіт їм важливіший за Джиммі. Тоді я написала моїй «Жіночій допомозі» на Заході, адже Джиммі від них так далеко. Я подумала, може, він буде їм замість маленького індіанця, так само як... Тітонько Поллі! А я теж була для вас маленькою індіанкою? Іще, тітонько Поллі, ви ж дозволяєте зробити вам зачіску?

Тітонька Поллі піднесла руку до горла – явна ознака того, що на неї знову наповзала безпорадність.

– Але ж, Полліанно, коли сьогодні сказали, що ти до них приходила, мені було так соромно! Я...

Полліанна почала ледь помітно пританцьовувати.

– Ура! Ура! Ви не сказали, що не дозволяєте зробити зачіску! – тріумфально проголосила вона. – А значить, правильна відповідь навпаки – як із тим холодцем для містера Пендлтона, якого ви не передавали, але й не хотіли, щоб я казала, що ви його не передавали. Чекайте тут! Збігаю за гребінцем!

– Але ж, Полліанно! – намагалася заперечити міс Поллі, захекано біжучи за нею з кімнати й угору сходами.

– О, теж піднялися сюди? – Полліанна зустріла її біля дверей тітчиної спальні. – Так навіть краще! Ось, я взяла гребінець. Сідайте тут. Яка ж я рада, що ви погодилися!

– Полліанно, а може не...

Міс Поллі не закінчила речення. Собі на подив, вона вже сиділа на стільчику перед туалетним столиком, неспроможна опиратися. Десять жвавих, але напрочуд ніжних пальчиків уже розпускали її волосся, і воно лоскотало вуха.

– Ого! Яке ж у вас гарнюще волосся! – захоплювалася Полліанна. – Його набагато більше, ніж у місіс Сноу. Але вам і потрібно більше, бо ж ви не хвора, а ще буваєте буваєте на людях, де його видно. Уявляю, як усі зрадіють, коли побачать – і здивуються, адже ви так довго його ховали. Ох, тітонько Поллі, я зроблю вас такою красунею, що ніхто очей не відведе!

– Полліанно! – пролунав із-під розкиданого волосся тихий, але глибоко схвильований голос. – Сама не розумію, як я дозволила тобі цю дурну справу...

– Та ну, тітонько Поллі! Гадаю, треба радіти, що вас роздивлятимуться! Хіба ж вам самій не подобається розглядати щось гарне? Я, наприклад, набагато щасливіша, коли бачу красивих людей. Бо інших мені стає шкода.

– Але ж... але ж...

– І ще я обожнюю робити зачіски, – задоволено воркотала Полліанна. – Я часто розчісувала пані з «Жіночої допомоги», але жодна з них не мала такого гарного волосся, як ви. Хоча місіс Вайт мала досить непогане, і вона мала пречудовий вигляд того дня, коли я вбрала її в... ой,

тітонько Поллі, я щось згадала! Але поки це секрет, тому не питайте! Ваша зачіска майже готова, а я вийду на хвилинку. Будь ласка, пообіцяйте, що ви не рухатиметесь, а тим більше підглядатимете, доки я не повернуся! Дуже прошу! – з цими словами вона вибігла з кімнати.

Міс Поллі промовчала, але, звісно, подумала, що відразу ж ліквідує всі плоди роботи маленьких пальчиків і збере волосся в тугий пучок. Що ж до «підглядання», то їй це не цікавить, отже...

І тут міс Поллі випадково вгледіла себе у дзеркалі на туалетному столику. Те, що вона там побачила, змусило її щічки спалахнути, а побачивши цей рум'янець, вона зашарілася ще більше.

Перед нею була жінка – не молода, так, – але жвава, радісна і трохи зачудована. На щоках розлився прегарний рум'янець. Очі блищали. Волосся – темне й досі вогке від вологого повітря на вулиці – невимушено спадало хвилями навколо чола й текло над вухами до потилиці, де було легко призібране; ці хвилі, разом із окремими вільними кучериками, їй надзвичайно пасували.

Міс Поллі була настільки враженою тим, що побачила у дзеркалі, що геть забула про свій намір переробити зачіску, аж поки Полліанна не повернулася до кімнати, – і, перш ніж тітонька поворухнулася, накинула щось їй на очі й зав'язала на вузлик ззаду.

– Полліанно, Полліанно! Що ти робиш? – закричала міс Поллі.

Дівчинка хихикнула.

– Я вам якраз не скажу, тітонько Поллі! Я боялася, що станете підглядати, тому й пов'язала вам на очі хусточку. Посидьте спокійно. Всього хвилинку, а тоді все побачите!

– Полліанно, негайно це зніми, – запротестувала міс Поллі, намагаючись підвестися. – Та що ж це таке, дитино?! Що ти робиш? – вкрай розгубилася вона, відчувши, як її плечі огортає щось дивовижно м'яке.

А Полліанна тільки сміялася собі далі. Тремтливими пальцями вона драпірувала навколо тітоньчиних плечей прекрасний мереживний шаль, трохи пожовклий від довгих років зберігання та пропахлий лавандою. Дівчинка побачила цей шаль минулого тижня, коли Ненсі прибирала на горищі, й подумала: чому б не вбрати тітоньку нарядно, як колись місіс Вайт із «Жіночої допомоги» там, на Заході?

Завершивши роботу, Полліанна оглянула її задоволеним поглядом, але дійшла висновку, що необхідна ще одна деталь. Вона взяла тітоньку за руку й повела до відпочинкової кімнати, звідки, як бачила раніше, можна було сягнути рукою до пізніх троянд, що цвіли перед вікном.

– Полліанно, що ти робиш? Куди ти мене ведеш? – опиралася тітонька Поллі, проте марно. – Полліанно, я не хочу...

– У відпочинкову кімнату лише на хвилю! Все майже готово! – задихалася Полліанна. Спритним рухом вона зірвала троянду й устромила її в м'яке волосся над лівим вухом міс Поллі. – Ось! – урочисто проголосила вона, розв'язала вузлик та зірвала з очей пов'язку. – Тітонько Поллі, не сумніваюся, що ви зрадієте, як себе побачите!

Якусь мить міс Поллі приголомшено роздивлялася навколо та на свої оздоби, а потім несподівано зойкнула й побігла до своєї спальні. Полліанна, простеживши за наляканим поглядом тітоньки, побачила у відкрите вікно екіпаж, що саме під'їжджав до будинку. Вона відразу

впізнала чоловіка, який тримав поводи, перекинула через підвіконня й радісно гукнула:

– Лікарю Чілтон, лікарю Чілтон! Ви до мене? Я тут!

– Так, – поважно всміхнувся лікар. – Чи не могли б ви спуститися? Зробіть ласку!

У спальні Полліанна побачила розчервонілу й розгнівану тітоньку; вона квапливо виймала булавки, на яких тримався шаль.

– Полліанно, як ти могла? – простогнала вона. – Так мене вирядити й виставити напоказ!

Полліанна скрушно зупинилася.

– Але ж... вам було так гарно, тітонько Поллі, так до лиця...

– «Гарно», ще б пак! – обурилася жінка, відкидаючи шаль і запускаючи тремтячі пальці у волосся.

– О, тітонько Поллі, благаю вас, пожалійте принаймні зачіску!

– Оцю? Нізащо! – і міс Поллі затигла волосся в тугий вузол, пригладжуючи, аж поки останній завиток не розпрямився під її пальцями.

– Ех! А вам було так гарно... – Полліанна мало не плакала, йдучи до дверей.

Лікар чекав на неї перед будинком, не сходячи з екіпажа.

– Я прописав вас одному своєму пацієнту, і він попросив доставити ці ліки, – проголосив чоловік. – Поїдете зі мною?

– Тобто до аптеки? – дещо непевно уточнила Полліанна. – Я вже колись ходила до аптеки, коли мене просили пані з «Жіночої допомоги».

Лікар з усмішкою захитав головою.

– Не зовсім. Я говорю про містера Джона Пендлтона. Він хотів вас сьогодні побачити, якщо будете люб'язні та погодитесь. Дощ уже скінчився, тож я приїхав за вами. Поїдете? Я вас відвезу, а потім доставляю назад до шостої.

– Я б залюбки! – вигукнула Полліанна. – Спитаю міс Поллі!

За кілька хвилин вона повернулася з капелюшком, але невесела.

– Невже тітонька не хотіла вас відпустити? – трохи розгублено запитав лікар, підганяючи коня.

– Н-навпаки, – зітхнула Полліанна. – Надто сильно хотіла.

– Надто сильно?!

Дівчинка знову зітхнула.

– Так. Мабуть, вона не хотіла мене бачити. Ось як вона сказала: «Так-так, біжи вже хутенько! Треба було раніше піти!»

Лікар усміхнувся, але тільки губами – його очі лишилися дуже серйозними. Він трохи помовчав, а тоді, вагаючись, запитав:

– А це... це була ваша тітонька? У вікні поруч із вами, коли я щойно приїхав?

Полліанна глибоко вдихнула.

– Звісно. Гадаю, тому вона й незадоволена. Розумієте, я накинула їй на плечі гарний мереживний шаль, який знайшла на горищі, зробила зачіску з трояндою. Вона була такою гарною, ви помітили?

Лікар відповів не відразу, а коли відповів, то так тихо, що Полліанна ледь розчула.

– Так, Полліанно, я... саме про це подумав. Яка вона гарна.

– Справді!? Я така рада! Я їй перекажу, – задоволено кивнула дівчинка.

Їй на подив, лікар налякано зойкнув.

– Ні! У жодному разі. Полліанно, будь ласка, нічого їй не кажіть.

– Але чому, лікарю Чілтон? Чому не казати? Хіба вам було неприємно побачити її такою?

– Це їй може бути неприємно.

Полліанна задумалася.

– Так, ваша правда, – зітхнула дівчинка. – Згадала: вона втекла, коли вас помітила. А потім іще бідкалася, що ви побачили її такою «вирядженою».

– Я так і подумав, – пошепки відказав лікар.

– А я все одно не розумію чому, – не здавалася Полліанна. – Вона ж мала пречудовий вигляд.

Лікар більше нічого не сказав. Він мовчав, аж поки не під'їхали до будинку із сірого каменю, де зі зламанною ногою лежав Джон Пендлтон.

Розділ XVII

«Як у книжці»

Цього дня Джон Пендлтон привітав Полліанну щирою усмішкою.

– Полліанно, а ти вмієш прощати, інакше б сьогодні до мене не прийшла.

– Містере Пендлтон, не розумію чому. Мені за радість вас провідати.

– Ну, але я був із тобою не надто чемним – і тоді, коли ти так люб'язно принесла холодець, і тоді, коли знайшла мене зі зламаною ногою. До речі, здається, я тобі так і не подякував. Якщо про це згадати, то, думаю, навіть ти погодишся, що мене є за що вибачати.

Полліанна ніяково переступила з ноги на ногу.

– Але ж я така рада, що вас знайшла! Хоча, звісно, не рада, що ви зламали ногу, – поспішно додала вона.

Джон Пендлтон усміхнувся.

– Розумію. Твій язик тебе часом випереджає, так, Полліанно? Та я дійсно тобі вдячний і вважаю, що це було дуже сміливо – допомогти мені. Також дякую за холодець, – додав чоловік уже не так серйозно.

– До речі, він прийшовся вам до смаку? – поцікавилася Полліанна.

– Дуже. Але ж сьогодні ти не принесла нічого такого, чого тітонька Поллі не передавала? – запитав він із дивною усмішкою.

Його гостя була спантеличеною.

– Н-ні, сер.

Вона завагалась, а тоді, зашарівшись, вимовила:

– Пробачте, містере Пендлтон, я не хотіла бути нечемною, коли сказала, що тітонька Поллі не передавала той холодець.

Відповіді не було. Джон Пендлтон уже не усміхався. Він дивився прямо перед собою, але, схоже, не на реальні предмети, а крізь них, кудись далі. Потім чоловік глибоко зітхнув й обернувся до Полліанни. Коли він заговорив, то знов із колишнім роздратуванням.

– Охо-хо, та ж це нікуди не годиться! Я покликав тебе не для того, щоб перед тобою фіглярувати. Послухай! Знайди в бібліотеці – великій кімнаті з телефоном, ну, ти знаєш, – різьблену дерев'яну скриньку. Вона має бути на нижній полиці у великій шафі із зашклюденими дверцятами, в куточку біля каміна – якщо та нестерпна жінка її кудись не переклала, наводячи свій так званий «порядок»! Як знайдеш, неси сюди. Вона доволі важка, але, припускаю, ти впораєшся.

– О, я дуже сильна! – запевнила Полліанна, бадьоро підхопившись на ноги. За хвилину вона вже повернулася зі скринькою.

Наступні півгодини минули для Полліанни надзвичайно цікаво. У скриньці було повно скарбів – екзотичних цяцьок, які містер Пендлтон назбирав за роки мандрів. Про кожен була цікава історія – хоч про китайські різьблені шахи витонченої ручної роботи, хоч про нефритового бовванчика з Індії.

Після історії про того бовванчика Полліанна раптом зітхнула:

– Ех, напевно, і справді краще взяти на виховання маленького індійця, який має цю ляльку за Бога, ніж Джиммі Біна, який знає, що Бог живе на небі. І все ж мені б

так хотілося, щоб вони взяли й Джиммі, крім тих маленьких індіанців.

Джон Пендлтон, схоже, її не почув, бо знову дивився поперед себе невидючим поглядом. Однак невдовзі він здригнувся, озирнувся навколо та взяв у руки наступну річ зі скриньки.

Візит минув чудово. Насамкінець Полліанна раптом помітила, що вони говорять уже не тільки про цяцьки зі скриньки, а й про неї, Ненсі, тітоньку Поллі та їхнє щоденне життя. У цій розмові вони навіть торкнулися її колишнього життя вдома на далекому Заході.

Дівчинка збиралась іти, й чоловік сказав іще дещо – вкрай проникливо як на суворого містера Пендлтона:

– Дитино, ти приходи до мене частіше! Добре? Мені самотньо, і мені ти потрібна. Є ще одна причина, яку я також тобі назву. Минулого разу, дізнавшись, хто ти така, я спершу вирішив більше з тобою не бачитися. Бо нагадала про певні події, які я впродовж довгих років намагався забути. Тож я сказав собі, що ніколи тебе не запрошуватиму. Лікар щодня питав, чи тебе не привезти, а я відмовлявся. Та з часом зрозумів, що дуже хочу тебе бачити – так сильно, що, не бачачи, лише згадую дедалі більше все те, що волів забути. Тож тепер я сподіваюся, що ти приходитимеш якомога частіше. Добре, дитино?

– Авжеж, містере Пендлтон, – відповіла Полліанна. Її очі сповнилися співчуттям до цього дивного чоловіка із сумним обличчям. – Із превеликим задоволенням!

– Дякую, – лагідно мовив Джон Пендлтон.

Того ж дня після вечері Полліанна разом із Ненсі сиділа на ганку чорного ходу й переповідала все про різьблену скриньку містера Пендлтона й чудернацькі в ній речі.

– Це ж треба! – дивувалася Ненсі. – Він сам показав вам усі ті цяцьки, ще й розказав! І це сердитий містер Пендлтон, який ніколи ні з ким не говорить!

– Він не сердитий, Ненсі! Це тільки зовні так здається, – запевнила її Полліанна з відданістю новому другу. – Не розумію, чому всі вважають його таким поганим. Якби люди його знали, то так би не думали. Навіть тітонька Поллі недолюблює його. Не хотіла передавати холодець, а коли й погодилася, то так хвилювалася, щоб він про це не дізнався!

– Ну, міс Поллі йому нічого не винна, – знизала плечима Ненсі. – Та мене дивує, чому він вас так полюбив, міс Полліанно. Не ображайтеся, просто він не з тих, хто любить дітей. Аж ніяк.

Полліанна радісно всміхнулася.

– Та чомусь полюбив, – кивнула вона. – Таке враження, що він сам того не хотів і навіть дуже опирався. От, наприклад, сьогодні зізнався, що певний час не хотів мене бачити, бо я нагадувала про те, що він намагався забути. А потім...

– Чекайте! – схвильовано перервала Ненсі. – Ви йому нагадували про те, що намагався забути? Він так сказав?

– Ага. Та потім...

– І про що ж саме? – домагалася Ненсі.

– Цього він не сказав.

– Ось вона – таємниця! – інтригуючим голосом прошепотіла Ненсі. – Ось чому ви припали йому до душі. О, міс Полліанно! Це як у книжці, кажу вам, я їх багато прочитала. «Таємниця леді Мод», «Загублений спадкоємець», «Невидимий упродовж років» – всюди були подібні таємниці. Ну й ну! Подумати тільки – просто під носом

ПЕРЕД НЕЮ БУЛА ЖІНКА -
НЕ МОЛОДА, ТАК - АЛЕ ЖВАВА,
РАДІСНА І ПРОХІ ЗАЧУЛО ВАНА

- Я ЧАСТО
РОЗЧІСУВАЛА ПАНИ
З «ЖІНОЧОЇ
ДОПОМОГОЇ» АЛЕ
ЖОДИ З НІЇХ НЕ
МАЛА ТАКОГО
ГАРНОГО ВОЛОССЯ,
ЯК ВІ

Міро Жіна вигадало багато себе у дзеркалі на туалетному століку в постоївці.

У РОЗМОВІ ВОЇН НАВІТЬ
ГОРКНУЛИСЯ ПІ КОЛИШНЬОГО
ЖИТТЯ ВА ОМА НА АДЕКОМУ
ЗАХОДІ

У СКРИНЬЦІ БУЛО ПОВНО СКАРБІВ -
ЕКЗОТИЧНИХ ЦЯЩОК, ЯКІ МІСТЕР
ПЕНДЛТОН НАЗБИРАВ ЗА РОКУ
МАНДРІВ

Перо ласки було унікальним подарунком - він був виготовлений з рідкісних металів і був зроблений з рідкісних металів. Він був зроблений з рідкісних металів.

жива книжка, а я їй гадки не маю. Ну ж бо, перекажіть мені все-все, що він говорив, міс Полліанно, дорогенька! Тепер не дивно, що ви йому сподобалися, не дивно...

– Але не відразу! – вигукнула Полліанна. – Я першою почала заводити з ним розмови. Він навіть не знав, хто я така, поки не віднесла холодець і не запевнила, що то не від тітоньки Поллі, й...

Зненацька Ненсі скочила на ноги та сплеснула в долоні.

– Міс Полліанно, я знаю-знаю-знаю! Все сходиться! – служниця була на сьомому небі від захвату. Підстрибнувши декілька разів, вона знову вмостилася біля Полліанни. – Ану, відповідайте мені як на сповіді! – закликала вона дівчинку. – Коли містер Пендлтон не хотів вас бачити? Коли дізнався, що міс Поллі – ваша тітонька?

– Так. Я це сказала на попередній зустрічі, бо сьогодні він мені зізнався.

– Я ж так і думала! – тріумфально проголосила Ненсі. – А міс Поллі не хотіла передавати холодець від себе?

– Не хотіла.

– І ви йому сказали, що то не від неї?

– Так, але ж я...

– А він почав дивно поводитись і бурмотіти щось незрозуміле, коли дізнався, що ви – її племінниця. Так воно було?

– Ну, т-так... Він справді поведився трохи дивно після того холодцю, – визнала Полліанна, зосереджено пригадуючи.

Ненсі протяжно зітхнула.

– Так і є. Я все правильно зрозуміла. Тепер слухайте. Містер Джон Пендлтон та міс Поллі Гаррінгтон кохали

одне одного! – голосно провістила служниця, не забувши спершу озирнутися через плече.

– Та ну, Ненсі, не може бути! Він їй не подобається, – заперечила Полліанна.

Ненсі кинула на дівчинку іронічний погляд.

– Звісно ж, не подобається! Як у книжці: між закоханими мусить бути конфлікт!

Полліанна досі не вірила, тож Ненсі, ще раз перевівши подих, заходилася пояснювати.

– Дивіться самі. Незадовго до вашого приїзду містер Том обмовився, що колись міс Поллі кохала. Я йому не повірила: та невже, міс Поллі?! Однак він запевняв, що це правда і що той чоловік досі мешкає в нашому місті. Та лише тепер я все зрозуміла. Це Джон Пендлтон! Хіба його життя – не суцільна таємниця? Хіба він не замкнувся сам-один у своєму величезному будинку, ні з ким не спілкуючись? Хіба він не повівся дивно, дізнавшись, що міс Поллі – ваша тітонька? Ще й зізнався потім, що ви нагадуєте йому щось таке, про що хотів забути? Та тут кожному ясно, що йдеться про міс Поллі! А ще й оця заборона передавати холодець від її імені! Міс Полліанно, все ясно як божий день!

– Ой... – тільки й вимовила Полліанна, витріщивши очі. – Але ж, Ненсі, якщо вони кохали одне одного й посьварилися, то мали б уже з радістю помиритися! Всі ці роки вони жили на самоті, то хіба вони не були б раді помиритися?

Ненсі зневажливо пхикнула.

– Ви, мабуть, мало що знаєте про закоханих, міс Полліанно. Ясна річ, ви ще замалі для цього. Та якщо є у світі бодай хтось, кого не зворушить ваша «гра в радість», то

це колишні закохані, які розсварилися. Так воно буває. Хіба він не злий, як собака... І хіба вона...

Ненсі різко затнулася, згадавши, до кого й про кого вона говорить. Утім, вона відразу ж розсміялася.

– Але ж, міс Полліанно, ото був би цирк, якби ви таки навчили їх грати у вашу гру, щоб вони з радістю помирилися! Ото б на них усі витріщалися – міс Поллі та містер Пендлтон! Але навряд чи це станеться, навряд...

Полліанна нічого не відповіла, але була дуже серйозною, заходячи в будинок за кілька хвилин після розмови.

Розділ XVIII

Призми

Спливали теплі серпневі дні. Полліанна часто навідувалася до будинку на Пендлтонському пагорбі. Утім, вона не відчувала успіху від своїх візитів. Не те, щоб містер Пендлтон не хотів її бачити – ні, він часто за нею посилав, проте її присутність не робила його щасливішим, принаймні так здавалося Полліанні.

Чоловік багато говорив, нема де правди діти, і показував багато дивних та прекрасних речей – книжок, фотографій і сувенірів. Хворий і далі голосно нарікав на свою безпорадність і обурювався через правила та порядки, заведені непрошеними помічниками. Щоправда, містер Пендлтон із прихильністю слухав розповіді Полліанни, і дівчинка говорила й говорила – це вона любила. Але її бентежило, що, підводячи погляд, нерідко бачила, як він лежить на подушці блідий і з болем в очах. Дівчинка не могла зрозуміти – невже її розповіді так на нього діють? Що ж до того, щоб навчити його «гри у радість», Полліанна ніяк не могла вловити момент, аби зацікавити грою. Вона двічі починала розповідати про свою гру, та жодного разу не просунулася далі зав'язки, – Джон Пендлтон різко переводив розмову на інше.

Полліанна вже не сумнівалася, що він колись кохав її тітоньку Поллі; любляче й вірне серце дівчинки щосили бажало принести щастя у їхнє життя, що видавалося сумним і самотнім.

Утім, Полліанна геть не розуміла, як саме це зробити. Вона розповідала містеру Пендлтону про свою тітоньку,

і він слухав – коли ввічливо, коли роздратовано, а часом із загадковою усмішкою на зазвичай стулених устах. Вона також розповідала тітоньці про містера Пендлтона, чи радше намагалася розповісти, бо тітонька рідко коли слухала. Вона завжди знаходила щось інше, про що воліла поговорити. Щоправда, тітонька поводитася так само й тоді, коли Полліанна говорила про інших людей – наприклад, про лікаря Чілтона. Останнє можна було пояснити тим випадком, що лікар Чілтон побачив її тоді з трояндою у волоссі й мереживним шалем на плечах. І все одно тітонька Поллі була надто упередженою щодо лікаря Чілтона, як виявилось одного дня, коли Полліанна сильно застудилась і мусила сидіти вдома.

– Якщо тобі до вечора не покращає, то викличу лікаря, – вирішила тітонька Поллі.

– Справді? Тоді мені неодмінно погіршає! – пожартувала Полліанна. – Так хочеться, щоб до мене завітав лікар Чілтон!

Полліанні на подив, тітонька відразу змінилася в лиці.

– Не він, Полліанно, – суворо заперечила вона. – Наш сімейний лікар – не містер Чілтон, а містер Воррен. До нього ми й звернемось, якщо тобі погіршає.

Однак Полліанні не погіршало, тож лікаря викликати не довелося.

– Це мене дуже радує, – зізналася Полліанна тітоньці того вечора. – Звичайно, мені подобається лікар Воррен, але лікар Чілтон подобається ще більше, і боюся, він би образився, якби до мене покликали когось іншого. Хіба він винний, що випадково побачив вас того дня, коли я так гарно вас убрала, тітонько Поллі? – задумливо промовила дівчинка.

– Годі, Полліанно. Не бажаю обговорювати лікаря Чілтона та його почуття, – рішуче відрізала міс Поллі.

Полліанна сумно, але пильно глянула на неї, а тоді випалила:

– О, тітонько Поллі, вам так гарно з таким рум'янцем, як-от зараз. Однак не вистачає красивої зачіски. Якби ви дозволили... Куди ж ви, тітонько? – міс Поллі була вже у протилежному кінці коридору.

Серпень добігав кінця, коли якось рано-вранці Полліанна завітала до містера Пендлтона та побачила, що на його подушці стрибають яскраві смужки – блакитна, золота, зелена, а по краях – червона і фіолетова. Вона так і завмерла на місці, зачудована цим видовищем.

– О, містере Пендлтон, це ж маленька веселка! До вас власною персоною завітала веселка! – вигукнула вона, м'яко плескаючи в долоні. – Ох, ох! Яка ж краса! Та як вона сюди потрапила? – поцікавилася дівчинка.

Натомість чоловік похмуро посміхнувся: того ранку його все дратувало.

– Гадаю, вона потрапила сюди через скошені краї скляного термометра у вікні, – втомлено відповів він. – Сонце не мало б на нього падати, але вранці буває.

– Але ж це так гарно, містере Пендлтон! І це просто від сонця? Отакої! Якби я мала такий термометр, то цілий день перевішувала б його слідом за сонцем!

– І багато б користі було від такого термометра? – засміявся чоловік. – Як гадаєш, чи показував би він правильну температуру, якби цілий день висів на сонці?

– Байдуже! – прошепотіла Полліанна, не зводячи очей із кольорових смужок на подушці. – Кому потрібна температура, якщо живеш поруч із веселкою!

Містер Пендлтон знову розсміявся. Він із цікавістю вдивлявся в захоплене личко Полліанни, коли раптом його осяяла ідея. Чоловік покалатав дзвоником, що стояв у нього під рукою.

– Норо, – звернувся він до служниці, коли та з'явилася у дверях, – принесіть-но мені один із великих латунних канделябрів із полиці над каміном у вітальні.

– Так, сер, – дещо здивовано пробурмотіла жінка. За хвилину вона повернулася, і кімната наповнилася мелодійним передзвоном. Досі не розуміючи сенсу свого доручення, жінка піднесла до ліжка вказаний канделябр. Старомодну на вигляд латунну ногу оперізували кришталеві підвіски-призми – вони дзеленчали, коли канделябр рухали.

– Дякую. Поставте його тут, на табуреті, – вказав чоловік. – А тепер візьміть мотузку й почепіть її на гачки обабіч того вікна – туди, куди кріпляться шнури для штор. Нехай вона тягнеться через вікно. Це все. Спасибі, – промовив він, коли жінка виконала всі вказівки.

Служниця вийшла з кімнати, а містер Пендлтон перевів усміхнений погляд на спантеличену Полліанну.

– А тепер, Полліанно, принеси мені канделябр.

Міцно вхопивши канделябр обома руками, дівчинка піднесла його до господаря. За декілька секунд чоловік уже знімав із нього підвіски – одну за одною, допоки вся дюжина не лежала рядочком на його ліжку.

– Тепер, дорогенька, пропоную їх узяти й підвісити на ту мотузку, яку Нора почепила через вікно. Якщо так хочеш жити з веселкою – чому б це не влаштувати?

Щойно Полліанна прикріпила перші три підвіски до мотузки, що простяглася крізь залите сонцем вікно, як

почала здогадуватися, що з того вийде. Вона так зраділа, що ледь стримувала тремтіння в пальцях, вішаючи решту маленьких призм. Нарешті вона впоралась із завданням, зробила крок назад – і захоплено зойкнула.

У кімнаті, раніше такій похмурій, хоч і розкішно обставленій, тепер було неначе в казці. Скрізь танцювали сонячні зайчики – червоні й зелені, пурпурові й помаранчеві, блакитні й золоті. Стіни, підлога, меблі, навіть ліжко – все зайнялося кольоровими блискітками.

– Ох, як це чудово, – прошепотіла Полліанна, а тоді раптом розсміялася. – Здається, саме сонечко грає в радість, чи не так? – вигукнула, забувши, що містер Пендлтон не зрозуміє, що вона має на увазі. – Як би я хотіла й собі мати такі підвіски! То я б подарувала їх тітоньці Поллі, й місіс Сноу, й усім-усім-усім! Тоді б вони точно навчилися моєї гри! Я гадаю, що навіть тітонька Поллі зраділа б, побачивши біля себе таку веселку, й одразу б побігла грюкати дверима! Хіба ж ні?

Містер Пендлтон розсміявся.

– Наскільки пам'ятаю твою тітоньку, Полліанно, кількох сонячних зайчиків буде замало, щоб вона побігла грюкати дверима від радості. А що за гру ти згадувала?

Полліанна спершу здивувалася, а відтак набрала повітря в легені.

– Точно! Зовсім забула. Ви ж не знаєте про гру!

– Ну, то розкажи мені.

Цього разу Полліанна розповіла йому все – починаючи з милиць замість ляльки й до самого кінця. Говорячи, вона не дивилася на містера Пендлтона, бо не зводила захоплених очей із танцюючих іскорок від призм-підвісок у залитому сонцем вікні.

– Оце й усе, – закінчила вона. – Тепер ви розумієте, що я мала на увазі, коли казала, що й сонечко грає в радість.

На мить запала тиша, а потім із ліжка пролунав тихий розчулений голос:

– Розумію. Та, як на мене, найкраща призма – це ти, Полліанно.

– Але ж, містере Пендлтон, я не сяю червоними та зеленими іскорками, коли на мене падає сонячне світло!

– Хіба ні? – усміхнувся чоловік.

Полліанна, зазирнувши в обличчя господаря, здивовано помітила в його очах сльози.

– Ні, – відповіла дівчинка, а за хвилинку із сумом додала: – Боюся, містере Пендлтон, що від сонячного світла в мене лише ластовиння більшає. Принаймні так каже тітонька Поллі.

Чоловік знову засміявся, а Полліанна знову уважно на нього подивилася: надто вже цей сміх був схожим на плач.

Розділ ХІХ

Про несподіване

У вересні Полліанна пішла до школи. Вона склала іспит для визначення рівня підготовки й показала прекрасні результати для свого віку, тож її зарахували до класу однопілітків – дівчаток і хлопчиків.

Школа дещо здивувала Полліанну, а Полліанна натомість здивувала школу надмірно. Однак зовсім швидко між ними встановилися найкращі стосунки. Полліанна навіть зізналася тітоньці, що готова віднести школу до «справжнього життя» попри те, що спочатку мала щодо цього сумніви.

Хоча дівчинку й захопила нова діяльність, вона не забувала і старих друзів. Авжеж, тепер вона не могла приділяти їм стільки часу, як раніше, та завжди намагалася викроїти годинку. Напевно, найобділенішим почувався Джон Пендлтон.

Одного суботнього дня чоловік вирішив про це поговорити.

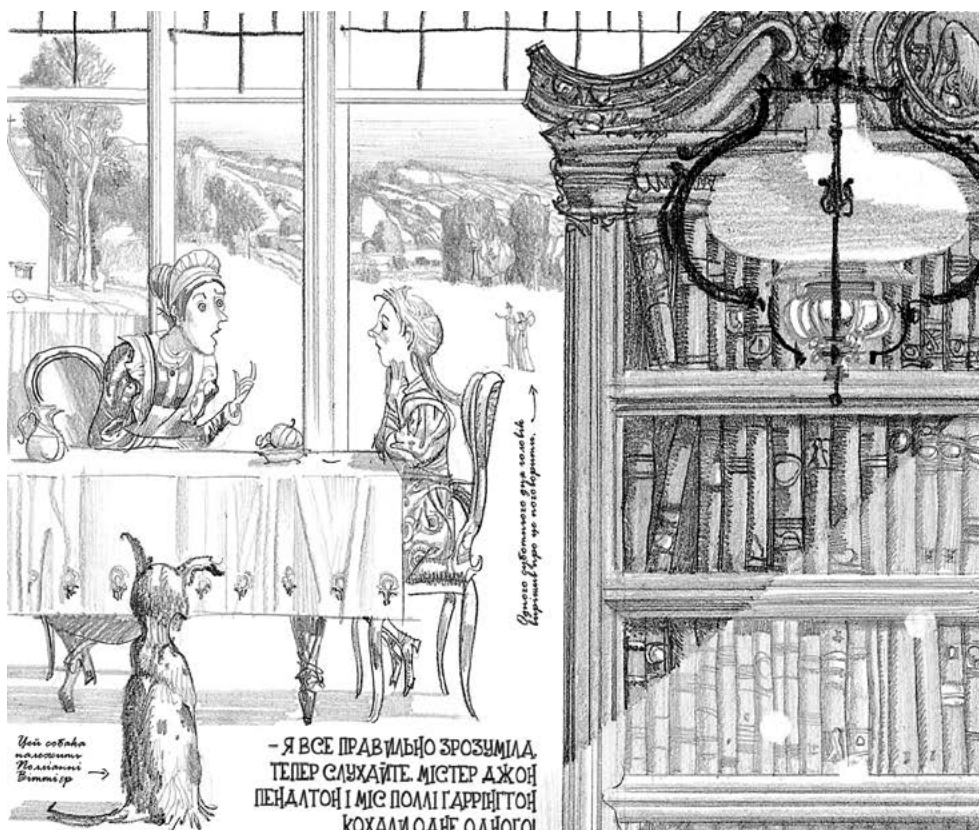
– Слухай, Полліанно, може, ти до мене переїдеш? – запитав він дещо нетерпляче. – Останнім часом я тебе майже не бачу.

Полліанна засміялася – який же ж він кумедний, цей містер Пендлтон!

– Так ви ж не любите, коли поруч товчуться люди! – нашішкувато відповіла дівчинка.

Чоловік криво посміхнувся.

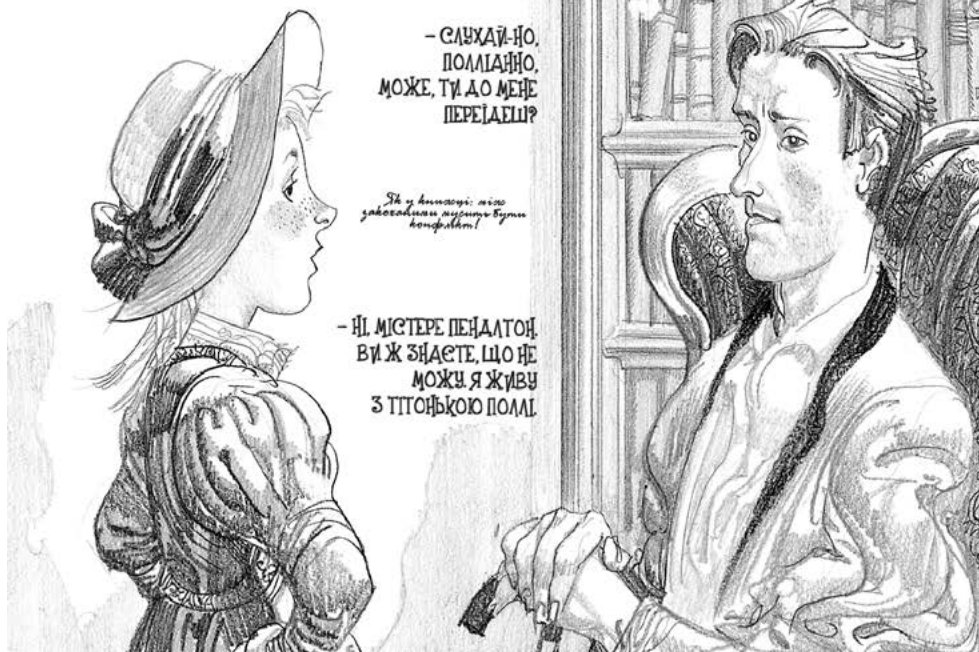
– Це ж було до того, як ти навчила мене своєї чудової гри. Тепер усім серцем радію, коли мені допомагають! –

Цей собака належить Валентин Витто, гр

Вона розуміє що вона вартує за поборити.

— Я ВСЕ ПРАВИЛЬНО ЗРОЗУМІЛА,
ТЕПЕР СЛУХАЙТЕ, МІСТЕР АЖОН
ПЕНДАЛТОН І МІС ПОЛІ ГАРРІНГТОН
КОХАЛИ ОДНЕ ОДНОГО!

— СЛУХАЙ-НО,
ПОЛІДАННО,
МОЖЕ, ТУ ДО МЕНЕ
ПЕРЕДАЄШ?

Як у Англії, тіло закоханіх мусить бути конфідент!

— НІ, МІСТЕРЕ ПЕНДАЛТОН,
ВІ Ж ЗНАЄТЕ, ЩО НЕ
МОЖУ Я ЖИВУ
З ПІТОНЬКОЮ ПОЛІ!

іронічно відказав чоловік. – Почекай, незабаром встану на ноги, тоді покажу всім, хто тут ходить! – він схопив одну з милиць, що стояли біля ліжка, і жартома замахнувся на дівчинку. Того дня вони сиділи в бібліотеці.

– Але ж насправді ви не радієте з усього гарного, а тільки кажете, ніби радієте, – насупилася Полліанна, дивлячись на собаку, який дрімав біля каміна. – Ви й самі знаєте, що ніколи не граєте по-чесному, еге ж, містере Пендлтон?

Обличчя чоловіка несподівано зробилося серйозним.

– Тому й хочу, щоб ти, дитино, допомогла мені грати по-чесному. То переїдеш?

Полліанна здивовано поглянула на нього.

– Містере Пендлтон, це хіба не жарт?

– Ні. Хочу, щоб ти переїхала. Згідна?

Полліанна збентежилася.

– Ні, містере Пендлтон, не можу. Ви ж знаєте, що не можу. Я живу з тітонькою Поллі.

По обличчю чоловіка пробіг якийсь імпульс, значення якого Полліанна не змогла вловити. Він майже сердито хитнув головою.

– Але ж ти їй не належиш. Що як вона сама дозволить тобі переїхати до мене? – містер Пендлтон заговорив лагідніше. – Якщо вона дозволить, ти погодишся?

Полліанна задумливо зморщила лобика.

– Але ж тітонька Поллі дуже добре до мене ставиться, – повільно мовила дівчинка. – Вона взяла мене до себе, коли не лишилося нікого, крім «Жіночої допомоги», і...

На обличчі Джона Пендлтона знову промайнув той самий болісний імпульс, але цього разу він заговорив тихо й дуже сумно:

– Полліанно, багато років тому я неймовірно кохав одну жінку. Сподівався, що одного дня я приведу її в цей будинок, і уявляв, як ми житимемо тут душа в душу довгі-довгі роки.

– Звісно, – співчутливо кивнула Полліанна з очима, сповненими жалю.

– Але... її сюди не привів. Неважливо чому. Не привів, і по всьому. Але відтоді ця купа сірого каміння – лише будинок, але не дім. Аби будинок став домом, потрібні жіночі руки та серце або ж дитячий сміх, а я не мав ні того, ні іншого, Полліанно. То ти переїдеш?

Полліанна скочила на ноги. На її личку сяяла ідея.

– Містере Пендлтон, тобто, ви шкодуєте, що весь цей час у вашому будинку не було жіночої руки та серця?

– Ну, т-так, Полліанно.

– О, я така рада! Тоді все чудово, – дівчинка зітхнула з полегшенням. – Беріть нас обох, і все владнається.

– Взяти... вас... обох? – ошелешено повторив чоловік. На личко Полліанни лягла тінь сумніву.

– Так, звісно, ви ще не завоювали серце тітоньки Поллі, але неодмінно завоюєте, якщо скажете їй усе те, що казали мені. Тоді ми переїдемо з нею вдвох.

Очі чоловіка сповнилися жахом.

– Міс Поллі переїде – сюди?!

Полліанна здивувалася.

– Може, ви краще хочете туди? – уточнила вона. – Її будинок не такий гарний, але він ближче до...

– Полліанно, про що ти взагалі говориш? – запитав чоловік, цього разу дуже лагідно.

– Про те, де ми житимемо, – відповіла Полліанна, дивуючись, що тут незрозумілого. – Спочатку я подумала,

що ви хочете жити з нами тут. Адже ви сказали, що всі ці роки цьому будинку не вистачало руки й серця тітоньки Поллі, тож...

Чоловік захрипів і підняв руку, вочевидь, збираючись щось сказати, та наступної миті рука безвольно впала на бильце крісла.

– До вас лікар, сер, – повідомила у дверях служниця.
Полліанна підвелася.

Джон Пендлтон гарячково повернувся до дівчинки.

– Полліанно, заради всього святого, не кажи тітоньці, про що я тебе просив... поки що, – гаряче прошепотів він. Полліанна розпливлась у сонцесяйній усмішці.

– Звісно, ні! Хіба я не розумію, що ви самі хочете їй це сказати! – весело кинула вона через плече.

Джон Пендлтон безсило відкинувся на спинку крісла.

– Що з вами? – запитав лікар кілька хвилин по тому, дивуючись прискореному пульсу пацієнта.

На вустах Джона Пендлтона затремтіла усмішка.

– Схоже, прийняв забагато прописаної вами «мікстури», – відповів він зі смішком, побачивши, як лікар поглядом проводжає постать Полліанни.

Розділ XX

Ще більше несподіваного

У неділю вранці Полліанна зазвичай ходила до церкви та недільної школи, а по обіді гуляла з Ненсі. Саме це вона і планувала робити наступного дня після суботнього візиту до містера Джона Пендлтона. Та коли вона йшла додому з недільної школи, у своєму екіпажі її наздогнав лікар Чілтон, спинивши коня просто перед нею.

– Дозвольте підвезти вас додому, Полліанно, – запропонував чоловік. – Хочу з вами переговорити. Власне, саме їхав до вас із цим наміром. – Полліанна кивнула і зручно вмостилася біля нього. – Містер Пендлтон просив переказати, щоб ви сьогодні неодмінно до нього навідалися. За його словами, це надзвичайно важливо.

Полліанна радісно кивнула.

– Так-так, я знаю. Навідаюся.

Лікар глянув на неї із сумнівом.

– Але не знаю, чи я вам це дозволю, – промовив він із блиском в очах. – Учора ви його більше схвилювали, ніж заспокоїли, мила панночко.

Полліанна засміялася.

– Та ні, я не винна! Це все тітонька Поллі.

Лікар аж підскочив.

– Ваша тітонька? – здивувався він.

Полліанна погойдувалася на місці в радісному хвилюванні.

– Так! Це так мило й так цікаво – як у книжці. Зараз вам усе розповім, – випалила вона, миттєво прийнявши рішення довіритися лікареві. – Щоправда, він просив не

розповідати, та, гадаю, вам можна. Головне – не розповідати їй.

– Їй?

– Так – тітоньці Поллі. Ясна річ, він хоче розповісти все сам, без моєї допомоги. Ох, ці закохані!

– Закохані?! – на цьому вигуку лікаря його кінь різко рвонув уперед, мабуть, господар раптово смикнув повід.

– Авжеж, – радісно закивала Полліанна. – Отже, слухайте історію. Я й сама нічого не знала, поки Ненсі не розповіла. Виявляється, багато років тому тітонька мала кохання, проте вона з коханим розсварилася. Спочатку Ненсі не знала, хто він, але ми це з'ясували. Це містер Пендлтон!

Лікар чомусь видихнув із полегшенням. Рука, що тримала повід, безвольно впала на коліно.

– А, ні... Цього я не знав, – тихо промовив він.

Полліанна квапилася все розповісти – вони вже майже доїхали до обійстя Гаррінгтонів.

– Так, яка ж я рада! Послухайте лише, як це з'ясувалося. Містер Пендлтон попросив мене переїхати до нього, але, звісно, я не можу покинути тітоньку Поллі – вона завжди до мене така добра. Так я йому і сказала. Тоді він розповів, що колись хотів мати у своєму домі жіночі руки та серце – й досі хоче, зрозуміла я. Ось тут я й зраділа! Звичайно, якщо він цього хоче, то помириться з тітонькою Поллі, й ми з нею разом переїдемо до нього, ну, або він до нас. Тільки тітонька Поллі ще нічого не знає, і ми з містером Пендлтоном іще не все обговорили. Певно, тому він і запрошує мене сьогодні.

Лікар випростався. По його вустах ковзнула дивна усмішка.

– Так. Не сумніваюся, що містер Пендлтон... справді хоче вас побачити, Полліанно, – кивнув він, зупиняючи коня біля під'їзду.

– О, дивіться, тітонька Поллі у вікні! – вигукнула Полліанна, а за мить виправилася: – Ні, нікого немає... Мабуть, здалося.

– Немає... вже немає, – промовив лікар, більше не усміхаючись.

Пізніше того ж дня Полліанна прийшла до Джона Пендлтона й побачила його вкрай стурбованим.

– Полліанно, – чоловік одразу перейшов до головного. – Я всю ніч намагався розібратися, чому ти раптом вирішила, що я довгі роки хотів руки та серця твоєї тітоньки Поллі. Чому?

– Як чому? Ну, ви ж колись кохали одне одного. І я дуже зраділа, що ваші почуття досі не змінилися.

– Ми кохали одне одного? Я і твоя тітонька?!

У голосі чоловіка звучало таке щире здивування, що Полліанна розгубилася.

– Ну так, містере Пендлтон. Ненсі так сказала...

Чоловік хихикнув.

– Он як! Боюся, Ненсі помилилася.

– Тобто? Ніякого кохання не було? – в розпачі перепитала Полліанна.

– Між мною та міс Поллі – ніколи!

– І все зовсім не так, як у книжці?

Джон Пендлтон мовчав, сумно милуючись краєвидом за вікном.

– От халепа! А як усе добре йшло, – мало не плакала Полліанна. – Я була б така рада сюди переїхати разом із тітонькою Поллі.

– А тепер не переїдеш? – не обертаючись запитав чоловік.

– Звісно, ні. Тітонька Поллі – моя сім'я.

Тепер чоловік рвучко обернувся.

– Перш ніж твоєю сім'єю стала тітонька Поллі, ти мала матір. Це її руки та серця я прагнув багато років тому.

– Моєї мами?

– Так. Не збирався тобі це розповідати, але, можливо, так на краще.

Обличчя Джона Пендлтона зробилося білим, як крейда. Він почав говорити натужно, ніби вичавлюючи із себе кожне слово. Полліанна слухала, роззявивши рота і не зводячи з чоловіка наляканих очей.

– Я любив твою матір, але вона... мене... не любила. Потім вона вийшла заміж за твого батька й поїхала звідси. Аж до тієї миті я сам не усвідомлював, наскільки вона мені дорога. Весь світ наче почорнів, і моє нещасне життя... не будемо про це. За роки такого життя я зробився злим і огидним дідуганом, якого ніхто не любить, бо його неможливо любити, а мені ж лише трохи за п'ятдесят, Полліанно. А потім одного дня з'явилася ти, дівчинко. Ти, мов ті підвіски, що так тобі сподобалися, осяяла мій страшний світ пурпуровими, золотистими і червоними блискітками. Твоя весела вдача повернула мене до життя. З часом я дізнався, хто ти, і спершу подумав, що тепер не захочу тебе бачити. Боявся, що ти постійно нагадуватимеш про свою матір. Але... далі ти сама знаєш. Я вже не зміг жити без тебе, тож хочу, щоб ти завжди була поруч. Полліанно, хоч тепер ти переїдеш?

– Але ж, містере Пендлтон, я... А як же тітонька... – очі Полліанні застидали сльози.

Чоловік знервовано махнув рукою.

– А про мене не думаєш? Хіба я зможу бодай із чогось радіти без тебе? Полліанно, лише після твоєї появи я почав хоч трохи радіти, що живий. Якби ти жила зі мною, то радів би з усього на світі – й намагався б дарувати радість і тобі, люба. У тебе не лишилося б нездійснених бажань. Усі мої гроші до останнього цента витрачалися б на те, щоб робити тебе щасливою.

Полліанна була приголомшеною.

– Містере Пендлтон, та я б ніколи не дозволила вам витрачати всі гроші на мене! Адже ви берегли їх на служіння язичникам!

Чоловік зашарівся. Він почав було говорити, але Полліанна ще не закінчила.

– До того ж такий заможний чоловік, як ви, й без мене має багато шляхів до радості. Наприклад, коли ви щось комусь даруєте, то й самі неодмінно тішитесь. Згадайте ті призми, які ви подарували нам із місіс Сноу, або золоту підвіску Ненсі на день народження, або...

– Годі, не згадуй про це, – перервав її чоловік. Його обличчя було аж багряним – та й не дивно, адже містер Пендлтон зовсім не славився своєю щедрістю. – Пусте. Такого майже не було, а що було, то лише завдяки тобі. Це ж ти робила людям подарунки, а не я! Так-так, саме ти! – повторив він, бачачи на її обличчі подив і заперечення. – І це доводить, наскільки ти мені потрібна, дитино! – Його голос знову пом'якшився, перетворюючись на благання. – Якщо я колись навчуся «грати в радість», Полліанно, то лише тоді, коли ти гратимеш зі мною.

Дівчинка, розгублена та зажурена, наморщила лоба:

– Тітонька Поллі дуже добре до мене поставилася...

Однак її відповідь Джон Пендлтон різко урвав. На його обличчя повернулася колишня гримаса роздратованості. Він надто звик бути імпульсивним і не приймати заперечень, тож стримуватися було непросто.

– Ясна річ, що добре! Та ручаюся, ти не потрібна їй так сильно, як мені! – вигукнув він.

– Але ж, містере Пендлтон, вона дуже рада, що я...

– Рада! – знову перервав чоловік, якому урвався терпець. – Та міс Поллі взагалі не вміє радіти! Звісно, знаю, вона виконує обов'язок. Вона дуже сумлінно виконує свої обов'язки. Я мав нагоду в цьому переконатися. Зізнаюся чесно, ми з нею не надто приятелювали останні років п'ятнадцять чи двадцять. Та я її знаю. Всі її знають – і вона не з тих, хто вміє радіти, Полліанно! Їй це недоступно. Щодо твого переїзду – просто запитай і побачиш, чи вона заперечуватиме. Ох, дитино, як же я цього хочу! – розпачливо завершив він.

Полліанна підвелася й тужливо зітхнула.

– Добре, я питаюся, – задумливо промовила дівчинка. – Не подумайте, що мені не хочеться жити з вами, містере Пендлтон, але... – вона не закінчила. На мить запала тиша, а тоді Полліанна додала: – Ну, принаймні я рада, що вчора нічого їй не сказала – я ж думала, що ви запросите переїхати нас обох.

Джон Пендлтон похмуро посміхнувся.

– Так, Полліанно, добре, що ти нічого їй не сказала.

– Я нікому не казала – тільки лікарю, але це не рахується.

– Лікарю?! – вигукнув хворий. – Невже лікарю Чілтону?

– Так, йому. Коли він приїхав передати, що ви мене запрошуєте.

– Це ж треба, з усіх людей... – пробурмотів чоловік, відкидаючись на спинку крісла. Але за мить знову виставився й зацікавлено спитав: – І що на це сказав лікар Чілтон?

Полліанна пригадуючи наморщила чоло.

– Гм, не пам'ятаю. Мабуть, нічого. А, згадала – що він тепер не сумнівається, що ви хочете мене побачити.

– Он як! – відповів Джон Пендлтон і раптом засміявся, залишаючи ще одну загадку спантеличеній Полліанні.

Розділ ХХІ

Відповідь на запитання

Вийшовши від Джона Пендлтона та спускаючись із Пендлтонського пагорба, Полліанна бачила, що небо чорніє на очах – вочевидь, збиралася злива. Вона прискорила ходу, але на півдорозі додому зустріла Ненсі з парасолькою. Щоправда, хмари вже частково розсіялися, і загроза зливи минулася.

– Хмари несе на північ, – промовила Ненсі, окинувши небо критичним поглядом. – Я так і думала від початку, та міс Поллі наполягла, щоб я з оцим-от пішла вам назустріч. Вона за вас хвилювалася!

– Угу, – розсіяно пробурмотіла Полліанна, теж розглядаючи хмари.

Ненсі гмикнула.

– Здається, ви мене не слухаєте, – зауважила служниця. – Я сказала, що тітонька за вас хвилювалася!

– Ох, – зітхнула Полліанна, раптом згадавши, про що незабаром вона має запитати тітоньку. – Шкода. Не хотіла її хвилювати.

– Як на мене, то я рада, – відказала Ненсі. – Так-так!

Полліанна недовіриливо витріщилася на служницю.

– Рада, що тітонька Поллі за мене хвилювалася? Ненсі, це не за правилами гри – радіти такому! – обурилася вона.

– А я й не грала у вашу гру, – відрізала Ненсі. – Навіть не думала. Ви, мабуть, не розумієте значення цього факту – міс Поллі за вас хвилювалася.

– Що ж тут неясно? Хвилюватися дуже неприємно, – наполягала Полліанна. – Яке ще може бути значення?

Ненсі мотнула головою.

– Я поясню яке. Таке, що вона стає схожою на людину, а не лише виконує свій обов'язок із ранку до ночі.

– Але ж, Ненсі, – заперечила шокована Полліанна, – тітонька завжди виконує свій обов'язок. Вона дуже сумлінно до цього ставиться! – сама того не усвідомлюючи, дівчинка повторила те, що тридцятьма хвилинами раніше почула від Джона Пендлтона.

Ненсі розсміялася.

– Безперечно, ваша правда. Їй це важливо. Але зараз вона цим не обмежується. Ваш приїзд дещо змінив.

Обличчя Полліанни перемінилося. Її брови зійшлись у стурбовану хвилю.

– Тоді саме вас і запитаю, Ненсі, – зітхнула вона. – Як гадаєте, тітоньці Поллі подобається, що я в неї живу? Чи була б вона проти, якби я жила деінде?

Ненсі кинула погляд на зосереджене личко дівчинки. Правду кажучи, вона давно з острахом чекала на це запитання. Вона нерідко міркувала, яку відповідь зможе дати, так щоб і не збрехати, і водночас не завдати Полліанні жорстокої рани. Та зараз – зараз! – у світлі нових підозр, які підтвердилися фактом передачі парасольки, – Ненсі навіть зраділа цьому запитанню. Вона не сумнівалася, що з чистим сумлінням зможе заспокоїти серце цієї дитини, таке зголодніле за любов'ю.

– Чи подобається міс Поллі, що ви в неї живете? Чи сумувала б вона, якби вас не було?! – обурено закричала служниця. – А хіба не про це я щойно говорила? Хіба не вона наказала мені мерщій бігти до вас із парасолькою, щойно на небі завиднілася крихітна хмаринка? Хіба не вона звеліла перенести вниз ваші речі, щоб ви могли жити

в гарненькій кімнаті, як і хотіли? Міс Полліанно, невже ви забули, як вона спочатку не терпіла...

Ненсі зрозуміла, що збилася з правильного курсу, їй удача, ніби закашлялася.

– І ще є купа майже невловимих ознак, – продовжила вона. – Усі ті дрібниці, які свідчать, що ви пом'якшили та розтопили її серце – кіт, собака, те, як вона тепер звертається до мене, і багато іншого. Міс Полліанно, та я не можу передати, як сильно вона б сумувала, якби ви кудись поділися! – Ненсі говорила з неабияким запалом – частково, щоб заглушити те небезпечне зізнання, яке мало не зірвалося з її язика. І все ж вона не була готова до тієї шаленої радості, яка освітила личко Полліанни.

– О, Ненсі, я така рада – рада – рада! Не уявляєте, яка ж я рада, що тітонька Поллі мене любить!

«Тепер я її точно не полишу, – думала Полліанна, піднімаючись до кімнати за кілька хвилин по тому. – Я завжди знала, що хочу жити з тітонькою Поллі, та, мабуть, не знала, як сильно я хочу, щоб і вона хотіла жити зі мною!»

Дівчинка розуміла, що повідомити Джона Пендлтона про своє рішення буде непросто, і з жахом уявляла, як воно буде. Полліанна була дуже прив'язаною до містера Пендлтона і дуже його жаліла – бо він і сам себе жалів. Їй було шкода, що він усе своє життя прожив самотньо та нещасливо, і особливо прикро, що причиною цього була її мати. Дівчинка уявляла, яким стане великий сирій будинок, коли його господар одужає і далі житиме один – мовчазні кімнати, засмічена підлога, безлад на столі. Її серденько розривалося від співчуття до цього самотнього чоловіка. Їй так хотілося, аби знайшовся хтось, хто...

Раптом вона скочила на ноги з радісним вигуком:

– Придумала!

Щойно в неї з'явився вільний час, вона знову побігла на пагорб до Джона Пендлтона – й невдовзі вже сиділа у бібліотеці поруч із господарем. Його довгі худі руки бездіяльно лежали на бильцях крісла, а вірний пес умос- тився біля ніг.

– То що, Полліанно, буде мені «гра у радість» до кінця моїх днів? – лагідно поцікавився чоловік.

– Авжеж! – вигукнула Полліанна. – Я придумала, що вам треба зробити, і це буде найрадісніший вчинок у вашому житті!

– Перевезти сюди твої речі? – запитав Джон Пендлтон, нервово затинаючись.

– Н-ні, але...

– Полліанно, але ж ти мені не відмовиш!... – перервав її палкий голос.

– Я мушу, містере Пендлтон... Чесне слово! Тітонька Поллі...

– Вона тебе не відпускає?

– Я... я її не питала... – видушила із себе дівчинка.

– Полліанно!

Дівчинка відвела очі. Вона не могла витримати цей ображений і скорботний погляд свого доброго друга.

– То ти її навіть не спитала?

– Я не змогла, сер, чесно, – пробурмотіла Полліанна. – Розумієте, я дізналася її відповідь, не питаючи. Тітонька Поллі хоче, щоб я жила з нею, і я сама теж цього хочу, – сміливо зізналася вона. – Не уявляєте, наскільки тітонька добра до мене. І мені здається, що вона вже починає радіти... багатьом різним речам. А ви ж знаєте, що

раніше вона цього не вміла. Ви ж самі так казали. О, містере Пендлтон, я не можу її зараз залишити!

Запала довга тиша, яку порушувало тільки потріскування дров у каміні. Нарешті чоловік заговорив.

– Зрозуміло, Полліанно. Ти не можеш залишити її зараз, – повторив він. – Більше я тебе не проситиму, – останнє слово прозвучало майже нечутно, та Полліанна його вловила.

– Зачекайте, ви ж іще не про все дізналися, – нагадала вона чоловікові. – Я вигадала спосіб, як повернути вам радість. Серйозно!

– Немає такого способу, Полліанно.

– А от і є! Це з ваших власних слів. Ви казали, що ваш будинок стане домом тільки тоді, коли в ньому будуть жіночі руки або дитячий сміх. Оце я вам можу організувати – дитячий сміх. Не мій, але іншої дитини.

– Мені не потрібна інша дитина, – обурився чоловік.

– Але ж ви ще не знаєте, про кого я! Як дізнаєтеся, то зрозумієте, що потрібна! Ви ж такий добрий і милий! Згадайте лише про підвіски, і про гроші для язичників, і...

– Полліанно! – розгнівано перервав її чоловік. – Забудьмо цю маячню раз і назавжди! Я вже з десятків разів намагався тобі сказати: немає ніяких грошей для язичників. Немає й не було. За все своє життя я не надіслав їм ані цента. Отак!

Він підвів підборіддя, готовий витримати те, на що очікував, – глибоко розчарований погляд Полліанни. Але, йому на подив, у її очах він не побачив ні розчарування, ні горя. Лише радісне здивування.

– Ой, як чудово! – сплеснула дівчинка в долоні. – Я така рада! Тобто, не подумайте, – зашарівшись, виправилася

вона, – звісно, мені шкода язичників. Але я рада, що вас не цікавлять маленькі індійці, бо всіх інших лише вони й цікавлять. А вам, я бачу, цікавіший Джиммі Бін. Тепер я не сумніваюся, що ви його візьмете!

– Кого?!

– Джиммі Біна! Це й буде той самий «дитячий сміх» – а він точно сміятиметься від радості. Минулого тижня мусила йому повідомити, що навіть моя «Жіноча допомога» на Заході відмовилася його взяти, і він дуже засмутився. Але тепер Джиммі дуже зрадіє, коли почує новину!

– Не зрадіє. Бо нема ніякої новини! – рішуче обрубав чоловік. – Полліанно, це нісенітниця!

– Тобто? Невже ви його не візьмете?

– Саме так. Не візьму.

– Але ж вам потрібна дитина в домі, – пробурмотіла Полліанна, мало не плачучи. – З Джиммі ви точно не будете самотнім.

– Не сумніваюся, – відповів Джон Пендлтон. – Та я надам перевагу самотності.

І тут Полліанна вперше за багато тижнів згадала, що колись казала їй Ненсі. Вона зухвало задерла підборіддя й випалила:

– Невже живий хлопчик не кращий за мертвий скелет у шафі?

– Який іще скелет?!

– А такий! Ненсі мені казала, що ви тримаєте скелет десь у шафі.

– Отакої! – зненацька чоловік відкинув голову і розреготався. Він реготав так голосно, що Полліанна рознервувалася і почала плакати. Побачивши це, Джон Пендлтон припинив сміятися і випрямився у кріслі.

- НЕ СУМНІВАЮСЯ,
ЩО МІСТЕР
ПЕНДЛТОН
СПРАВАІ ХОЧЕ
ВАС
ПОБАЧИТИ

*Це улюблений портрет мати
Пендлтонів*

- Я ЛЮБИВ ТВОЮ МАТР,
АЛЕ ВОЇНА... МЕНЕ... НЕ
ЛЮБИЛА ПОТІМ ВОЇНА
ВИЙША ЗАМІЖ ЗА ТВОГО
БАТЬКА І ПОЇХАЛА ЗВІСАТИ

- ЯК ГАДАЄТЕ, ТІПОНЬЦІ
ПОЛІ ПОДОБАЄТЬСЯ,
ЩО Я В НЕЇ ЖИВУ? ЧИ
БУЛА Б ВОЇНА ПРОТІ
ЯКБИЯ ЖІНКА АДИНА?

*Синдромом
ізу Англії
сьогодні називають,
коли жінка
збирається
збиратися з дітьми*

– Полліанно, мабуть, твоя правда. Власне, ти й сама не знаєш, наскільки ти маєш рацію, – сказав він дуже лагідно. – Я згідний, що живий хлопчик набагато кращий, ніж... гм... «скелет у шафі». На жаль, люди не завжди готові на обмін, ми любимо триматися за свої «скелети». Розкажи-но мені більше про того хлопчика.

І Полліанна розказала. Чи то сміх розрядив напружену атмосферу, чи сумна історія Джиммі Біна в переказі Полліанни зачепила й без того вже розм'якшену душу – хоч би як, того вечора Полліанна пішла додому не без надії. Наступної суботи її було запрошено до кам'яного будинку разом із Джиммі Біном.

– Я така рада! Не сумніваюся, що він вам сподобається, – мовила на прощання Полліанна. – Так хочеться, щоб Джиммі мав дім... і людину, яка про нього дбатиме.

Розділ XXII

Проповіді та дрова

Того ж дня, коли Полліанна розповіла Джону Пендл-тону про Джиммі Біна, преподобний Пол Форд видерся на Пендлтонський пагорб для лісової прогулянки. Він сподівався, що спокійна краса Божого творіння стишить бурю, яку здійняли людські сини.

У преподобного Пола Форда боліла душа. Весь минулий рік справи його парафії щомісяця тільки гіршали, й тепер здавалося, куди не глянь, скрізь були лише сварки, наклепи, заздрощі та колотнечі. Преподобний перепробував усі методи впливу на парафіян: умовляв, благав, докоряв, звинувачував, часом просто ігнорував – і завжди молився, палко та з вірою. Однак сьогодні він змушений визнати, що становище речей не покращилося, а навпаки – погіршало.

Два його диякони були на ножах через якусь дурницю, яку можуть пригадати лише ті, хто зазвичай присвячує пліткам довгі години. Три найактивніші жінки вийшли із «Жіночої допомоги» через неістотні чутки, роздмухані злими язиками в полум'я скандалу. Хор розколовся, бо майже всі сольні номери діставалися одному солісту, улюбленцю регента. Навіть у молодіжному «Товаристві християнської праці» кваснули дріжджі сум'яття через відверту критику на адресу двох його керівників. Що ж до недільної школи, то заяви про звільнення від директора та двох учителів якраз і стали тієї останньою краплею, через яку змучений пастор вирушив до лісу для міркування й молитви.

Під зеленою кроною дерев преподобний Форд вирішив називати речі своїми іменами. Криза настала, визнав він. Потрібно щось робити, й невідкладно. Церква загрузла в болоті. Дедалі менше людей приходило на недільні служіння, молитовні зібрання протягом тижня, місіонерські чаювання, навіть на кликані вечери та свята. Так, у церкві ще лишилося кілька сумлінних працівників, але й вони часто ставили перед собою протилежні цілі. А до того ж ці працівники почувалися вкрай незручно під прицілом критичних поглядів і в межах досяжності язиків, що не мали інших справ, окрім усіх обговорювати.

Пастор Форд добре розумів, що через усе це страждає не лише він сам як служитель Божий, страждають церква, місто і навіть християнська віра. І стражданням не буде кінця, допоки...

Щось треба робити, і невідкладно. Але що?

Пастор неспішно витяг із кишені нотатки, які підготував до своєї наступної проповіді, й, наморщивши лоба, проглянув. Надавши обличчю суворого виразу, він почав декламувати ті вірші, на які збирався проповідувати, вголос і виразно:

«Горе ж вам, книжники та фарисеї, лицеміри, що перед людьми зачинаєте Царство Небесне, – бо й самі ви не входите, ані тих, хто хоче ввійти, увійти не пускаєте!»

«Горе ж вам, книжники та фарисеї, лицеміри, що вдовині хати поїдаєте, і напоказ молитесь довго, – через те осуд тяжчий ви приймете!»

«Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, що даєте десятину із м'яти, і ганусу й кмину, але найважливіше в Законі покинули: суд, милосердя та віру; це треба робити, і того не кидати».

Це були гіркі слова. У зеленій лісовій залі низький голос пастора звучав особливо разюче. Навіть пташки та білки, здавалося, шанобливо припинили. Пастор ясно уявляв, як прозвучать ці слова найближчої неділі, коли він виголосить їх у священній тиші церковної зали перед своїми парафіянами.

«Своїми» парафіянами! Це ж його родина! Чи зможе він? Чи наважиться? А чи насмілиться уникнути цих страшних слів? Вони справді страшні, навіть не враховуючи того, що він скаже далі вже від свого імені. Пастор так багато і ревно про це молився. Він гаряче благав Бога допомогти та вказати шлях. Пастор прагнув – о, як палко він прагнув! – тепер, цього кризового моменту, зробити правильний крок. Та чи був цей крок правильним?

Пастор поволі згорнув папери й засунув назад до кишені. Потім, із зітханням, що мало не переходило у плач, він сів під великим деревом і затулив обличчя руками.

У такій позі його знайшла Полліанна, повертаючись від містера Пендлтона додому. Дівчинка з криком підбігла до чоловіка.

– Ой, містере Форд! Сподіваюся, ви не зламали ногу чи щось іще? – перелякано запитала вона.

Пастор прибрав руки і поглянув на дівчинку. Він щосили намагався видавити із себе усмішку.

– Ні, дорогенька. Все гаразд. Я просто... відпочиваю.

– Он як, – із полегшенням зітхнула Полліанна й відступила трохи назад. – Це добре. Розумієте, нещодавно я знайшла тут містера Пендлтона, який тоді зламав ногу. Щоправда, він лежав. А ви сидите.

– Так, сиджу. І я нічого не зламав, принаймні такого, що може вилікувати лікар.

Останні слова він вимовив дуже тихо, але Полліанна почула. Вона перемінилася на лиці. В очах засвітилося співчуття.

– Розумію. Вас щось гризе. В тата теж так часто бувало. Напевно, це трапляється у всіх пасторів, адже в них така відповідальна робота.

Пастор Форд поглянув на неї здивовано.

– А твій тато був пастором, Полліанно?

– Так, сер. А ви не знали? Я думала, це всім відомо. Він одружився із сестрою тітоньки Поллі, тобто з моєю мамою.

– А, зрозумів. Я тут не надто давно, тому й не знаю всіх сімейних історій.

– Звичайно, сер. Ясно, що ні, сер, – усміхнулася Полліанна.

Запала довга пауза. Пастор і далі сидів під деревом та, схоже, забув про присутність Полліанни. Він дістав із кишені якісь папери й розгорнув, але навіть на них не дивився. Натомість він пильно вдивлявся в якийсь опалий листок, що неподалік лежав на землі. Листок був зовсім негарним – сірим і прогнилим. Полліанні чомусь стало дуже шкода пастора.

– Сьогодні прекрасна погода... – невпевнено, але з надією почала вона.

Кілька секунд ніхто не відповідав, потім пастор стрепенувся й озвався.

– Що? А, так... погода хороша...

– Зовсім не холодно, хоча вже жовтень, – зауважила Полліанна. – Містер Пендлтон хоч і розпалив камін, але потім сказав, що то не для тепла, а просто щоб дивитися на полум'я. Я теж люблю дивитися на полум'я. А ви?

Цього разу відповіді так і не прозвучало, хоча Полліанна довго чекала, перш ніж вирішила зайти з іншого боку.

– А вам подобається працювати пастором?

Цього разу преподобний Форд рвучко підвів голову.

– Чи мені це подобається? Яке дивне запитання! А чому це тебе цікавить, люба?

– Просто так. Подивилася на вас – і згадала тата. Він теж іноді мав такий вигляд.

– Справді? – чемно відказав пастор, однак його погляд знов ухопився за зів'ялий листок.

– Так. І тоді я теж його запитувала, чи радий він бути пастором – як-от вас зараз.

Чоловік під деревом сумно всміхнувся.

– І що відповідав твій тато?

– Що дуже радий, звісно. Але зазвичай він додавав, що не лишався б пастором ні миті, якби не радісні вірші.

– Які-які вірші? – очі пастора відклеїлися від листка та з цікавістю зупинилися на веселому личку Полліанни.

– Ну, так їх тато називав, – засміялася дівчинка. – Звісно, в Біблії вони так не називаються. Це всі ті вірші, де є слова «радійте», чи «веселіться в Господі», чи «співайте з радістю», ну й таке інше. Цих віршів дуже багато! Одного разу, коли татові було особливо тяжко, він їх усі перерахував. Вийшло вісімсот штук.

– Вісімсот!

– Так. Вісімсот віршів, де заповідано радіти й веселитися. Їх татко й назвав «радісними віршами».

– Он як, – пастор мав якийсь дивний вигляд. Його погляд упав на верхній аркуш зі стосика в його руці: «Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри». – Отже, твоєму татові ті радісні вірші подобалися, – пробурмотів він.

– Ще б пак! – щосили кивнула дівчинка. – Тато розповідав, що йому відразу стало легше, коли їх уперше порухував. Якщо Бог не полінувався вісімсот разів закликати нас радіти, напевно, Він не проти, щоб ми хоч іноді це робили. Тато ще соромився, що раніше цього не розумів і не радів стільки, скільки б міг. Але коли вже усвідомив, то завжди тішився цими віршами. Особливо, коли щось ішло не так, наприклад, у «Жіночій допомозі» починалися чвари... тобто, розбіжності в поглядах, – поспішно виправилася Полліанна. – Ці вірші наштовхнули його на те, щоб вигадати нашу гру. Тобто, все почалося з моїх милиць, але ідея прийшла від радісних віршів.

– Про яку гру ти говориш? – зацікавився пастор.

– Про ту, в якій треба шукати причини для радості. Як я сказала, все почалося з милиць, які нам прислали... – і Полліанна знову переказала цю історію, цього разу чоловіку з чуйними очима, який уважно їй слухав і серцем розумів кожне слово.

Невдовзі Полліанна з пастором зійшли з пагорба, тримаючись за руки. Личко Полліанни сяяло. Полліанна любила поговорити, тож їй випала така нагода: пастор із цікавістю слухав усе, що вона розповідала про гру, про батька і про свій старий дім.

Біля підніжжя їхні шляхи розійшлися. Полліанна пішла в один бік, пастор – в інший.

Того ж вечора преподобний Пол Форд сидів у своєму кабінеті, глибоко замислившись. Перед ним на столі лежало кілька списаних аркушів паперу – нотатки до проповіді. Поруч лежали чисті аркуші – тут були нотатки до нової проповіді, й над ними зависла рука з олівцем. Утім, пастор не думав ні про написане раніше, ні про те, що

мав намір написати. У своїй уяві він був далеко-далеко: в маленькому західному містечку поруч з іншим пастором-місіонером. Бідний, хворий, занепокоєний і майже сам-один у цьому світі, той пастор гортав Біблію, сторінку за сторінкою, досліджуючи, скільки разів Господь велів йому «радіти й веселитися».

Незабаром, протяжно зітхнувши, пастор Форд мотнув головою, повернувся з далекого західного містечка й поправив аркуші в себе під рукою.

«Євангеліє від Матвія, двадцять третій розділ, вірші 13, 14 і 23», – написав він, а відтак нетерпляче відкинув олівець і простягнув руку до журналу, який його дружина лишила на столі кількома хвилинами раніше. Його втомлені очі безцільно блукали текстом, аж поки увагу не привернуло таке оповідання:

«Одного ранку хлопець, на ім'я Том, відмовився принести дрова на прохання матері. Батько, який про це знав, покликав його та сказав: «Томе, я не сумніваюся, що ти з радістю підеш і принесеш матері дрова». І Том зробив це без жодного заперечення. Чому? Тому що батько ясно показав: він очікує, що Том учинить правильно. А уявіть, що батько сказав би: «Томе, я чув, як ти говорив із матір'ю, і мені за тебе соромно! Негайно піди та принеси дрова!» Закладаюся, що дров би й досі не було».

Пастор читав далі, перестрибуючи через рядки й захоплюючи очима окремі абзаци:

«Люди потребують підтримки й заохочення. Їхню силу до опору треба не ламати, а зміцнювати та використовувати... Замість того щоб завжди зосереджуватися на недоліках людини, розкажіть про її чесноти. Спробуйте витягти її з колії поганих звичок. Покажіть, якою вона

могла б бути, її справжню сутність, яку можна розкрити й розвинути. Уплив прекрасної, дбайливої, широї особистості важко переоцінити; одна така людина може змінити місто... Люди випромінюють те, що в їхніх головах і серцях. У добрих і послужливих людей сусіди теж невдовзі стануть такими. Хто ж свариться та критикує, тому й сусіди платитимуть тією ж монетою, ще й з лихвою!.. Чекаючи на погане, ви його отримуєте. Знаючи, що знайдете щось гарне, – неодмінно знайдете. Скажіть своєму Тому, що точно знаєте: він із радістю принесе дрова. От побачите, він зробить це швидко й охоче!»

Пастор відклав папір і підвів очі. За секунду він скочив на ноги й почав гарячково міряти кроками кімнату. Зрештою, він перевів подих і знов упав у крісло.

– Так і зроблю, і нехай допоможе мені Бог! – тихо промовив він. – Скажу всім своїм «Томам», що точно знаю: вони з радістю «принесуть дрова». Я дам їм роботу, яка так їх захопить, що вони не матимуть ні часу, ні бажання дивитися, чи добре «носять дрова» інші парафіяни!

Він узяв свої старі нотатки, розірвав навпіл і підкинув у повітря, так що з одного боку від крісла впали слова «Горе вам», а з іншого – «книжники та фарисеї, лицеміри». Його олівець весело забігав по чистому аркушу, спершу закресливши заголовок «Євангеліє від Матвія, двадцять третій розділ, вірші 13, 14 і 23».

Отже, наступної неділі преподобний Том Форд звернувся у своїй проповіді до найкращого, що тільки мали всі його слухачі – чоловіки, жінки, діти; а в основі проповіді лежав один із восьмисот «радісних віршів» Полліанни: «Веселіться у Господі, і тіштеся, праведні, і співайте із радістю, всі щиросерді!»

Розділ XXIII

Нещасний випадок

Одного дня, на прохання місіс Сноу, Полліанна навідалася до приймальні лікаря Чілтона, щоб запитати назву ліків, яку місіс Сноу забула. Дівчинка ще ніколи там не була.

– Уявіть, я вперше прийшла до вас додому! Це ж ваш дім, правда? – перепитала вона, з цікавістю озируючись навколо.

Лікар сумно усміхнувся.

– Щось на кшталт того, – відповів він, роблячи нотатки на аркушику паперу. – Мабуть, це жалюгідна подоба дому, Полліанно. Стіни, підлога, стеля – але не справжній дім.

Полліанна з мудрим виглядом закивала. Її очі світилися розумінням і співчуттям.

– Знаю-знаю. Аби будинок став домом, потрібні жіночі руки та серце або дитячий сміх, – сказала вона.

– Перепрошую? – лікар різко повернувся до дівчинки.

– Це мені містер Пендлтон сказав, – пояснила Полліанна, – тобто про жіночі руки й дитячий сміх. Може, вам теж вони потрібні, лікарю Чілтон? Чи, можливо, візьмете Джиммі Біна, якщо містер Пендлтон відмовиться?

Лікар Чілтон стримано засміявся.

– Містер Пендлтон сказав, що без жіночих рук і серця дому не буває? – перепитав він, ухиляючись від відповіді на останні запитання.

– Так. Він теж має будинок, але не дім, сказав він. То й вам вони потрібні?

– Ви про що, міс Полліанно? – лікар знову перевів погляд на свій стіл.

– Про жіночі руки та серце. До речі, я зовсім забула, – Полліанна раптом зашарілася. – Мушу вам дещо сказати. Колись давно містер Пендлтон любив не тітоньку Поллі, а... іншу жінку. Тому ми з тітонькою до нього не переїжджаємо. Пам'ятаєте, я вам казала, що це була вона? То я помилилася. Сподіваюся, ви цього нікому не переказували? – занепокоєно уточнила дівчинка.

– Ні, Полліанно, нікому, – заспокоїв лікар Чілтон дещо дивним тоном.

– От і добре, – з полегшенням зітхнула Полліанна. – Розумієте, я сказала лише вам, а містер Пендлтон якось дивно відреагував, коли я зізналася, що вам сказала.

– Справді? – лікар ледь помітно усміхнувся.

– Так. Ну, звісно, він не хотів би, щоб про це дізналося багато людей, бо це ж неправда. То як щодо вас, лікарю Чілтон? Чому ви не знайдете собі жіночі руки й серце?

На мить запала тиша, а відтак лікар серйозним голосом відповів:

– Їх не завжди віддають – навіть якщо просити, дитино.

Полліанна замислилася.

– Але ж я впевнена, що вам би віддали! – заперечила вона.

Наголос на слові «вам» не міг не потішити лікаря.

– Дякую, – усміхнувся він, звівши брови. І додав, знову серйозно: – Однак боюся, що не всі представниці вашої прекрасної статі з вами солідарні. Принаймні одна з них виявилася не такою поступливою.

Осмисливши слова лікаря, Полліанна від подиву роззявила рота:

- ЧОМУ ВИ НЕ ЗНАЙДАТЕ СОБИ ЖІНОЧІ РІККИ
І СЕРЦЕ, ЛІКАРЮ ЧИЛОН?

ПРЕДОБНИЙ
ТОМ ФОРД ЗВЕР-
НЕСЯ У СВОЙ
ПРОПОВІДІ ДО
ЩО ТІЛЬКИ
МАЛИ ВСІ
ВОГО СЛУХАЧІ

- ЗАВЖДИ ТАКО АСОДБАВ,
ЩО НЕ МИЛІВСЯ БІЛАГОРОМ
ІН ХВАЛИМ ЯКІН НЕ РАІСНІ
ВРІДІ

Висловлюючись
власною мовою
і своїм стилем
і своїм стилем
і своїм стилем

– Лікарю Чілтон, хочете сказати, що... колись просили руки й серця, як і містер Пендлтон, а вам відмовили?

Лікар скочив на ноги.

– Послухайте, міс Полліанно, це вже неважливо. Не переймайтеся чужими проблемами. Краще повертайтеся до місіс Сноу – я записав тут назву ліків і те, як їх приймати. Ще якісь запитання?

Полліанна похитала головою.

– Ні, сер. Дякую, сер, – пробурмотіла дівчинка, прямуючи до дверей. Утім, вона ще раз озвалася з крихітного передпокою, раптом пожвавішавши:

– Хоч би як, я рада, що це не моя мама вам відмовила, лікарю Чілтон! До побачення!

Нещастя сталося останнього жовтневого дня. Полліанна, поспішаючи додому зі школи, переходила дорогу на нібито безпечній відстані перед автомобілем, який стрімко наближався.

Потім ніхто не міг пояснити, що саме сталося. Також ніхто не міг пояснити, чому це сталося та хто в цьому винний. Однак о п'ятій годині непритомну Полліанну занесли до її кімнати, яку вона так полюбила. З дівчиною лишилися міс Поллі та Ненсі, які обережно її роздягли й поклали в ліжку; міс Поллі була білою, як крейда, а Ненсі вголос плакала. Тим часом із міста вже поспішав на іншому швидкісному автомобілі лікар Воррен, якого викликали телефоном.

– Бачили б ви обличчя її тітоньки! – Ненсі, схлипуючи, розповідала про події старому Тому в саду, коли лікар приїхав і зачинився з потерпілою в кімнаті. – Якби ж ви тільки бачили, то зрозуміли, що то не обов'язок її гризе! Коли людина виконує обов'язок, її руки не тремтять і очі

не дивляться так, ніби стримують самого янгола смерті!
Аж ніяк, містере Том!

– Вона... сильно постраждала? – голос садівника тремтів.

– Не знаю, – схлипувала Ненсі. – Вона лежала така бліда й нерухома, наче мертва, та міс Поллі сказала, що вона жива. А міс Поллі точно знала, бо прислухалася до кожного її подиху й удару серця.

– Невже не ясно, що саме він зробив? Отой... той... як би його назвати...

Губи Ненсі трохи розслабилися.

– Та назвіть вже якимось, містере Том! Не скупіться на слова. Бісова залізьяка! Та як вона сміла переїхати нашу дівчинку! Завжди ненавиділа ці смердючі бляшанки!

– Що в неї постраждало?

– Не знаю, не знаю, – голосила Ненсі. – Є невеличка подряпина на її світлій голівоньці, але не страшна, так сказала міс Поллі. Вона боїться, що в нашої Полліанни буде... паразит!

– Паразит?! – здивувався садівник.

– Ну, що вона не зможе рухатися.

В очах старого Тома блимнула слабка іскорка.

– Ти хотіла сказати «параліч», Ненсі, – поправив він дівчину. – Паразит – це той, хто збив її на своєму автомобілі! Але сумніваюся, що міс Поллі стала б обзиватися.

– Га? Що? Не знаю, не знаю, – бурмотала Ненсі, повертаючись у бік будинку. – Просто місця собі не знаходжу, поки від лікаря нічого не чути. Шкода, що немає прання: я б зараз узялася за величезну купу білизни і терла б, і терла... – стогнала вона, заламуючи руки.

Утім, навіть коли лікар пішов, у Ненсі не з'явилося особливих новин для старого Тома. Всі кістки, схоже,

були цілими, й подряпина справді виявилася нестрашною; але лікар тримався дуже серйозно, хитав головою й повторював: «Час покаже». Провівши лікаря, міс Поллі мала вигляд іще більш збентежений, а обличчя ще біліше, ніж раніше. Потерпіла не прийшла до тями, але ліжко для неї облаштували якомога комфортніше. Послали по медсестру, яка мала залишитися на ніч. Це все, що могла доповісти Ненсі. Зі сльозами на очах вона розвернулася й пішла до будинку.

Лише наступного дня, десь перед обідом, Полліанна свідомо розплющила очі й побачила, де вона.

– Тітонько Поллі, що сталося? Уже день? А чому це я в ліжку? – закричала вона. – Ой, тітонько Поллі, я не можу встати! – застогнала вона, падаючи на подушку після невдалої спроби підвестися.

– Не треба, люба, не вставай... поки що, – поспішила до неї міс Поллі.

– Що сталося? Чому я не можу встати?

Міс Поллі поглядом переадресувала це болюче запитання молодій жінці в білій шапочці, яка стояла біля вікна, де Полліанна не могла її бачити.

Жінка кивнула. «Скажіть їй правду», – прочитала міс Поллі по губах.

Міс Поллі прокашлялась та спробувала проковтнути клубок у горлі, який заважав їй говорити.

– Учора ввечері тебе збив автомобіль. Та зараз про це не думай. Тітонька хоче, щоб ти як слід відпочила й відіспалась.

– Збив автомобіль?! Точно! Я кудись бігла, – Полліанна поклала руку собі на чоло. – А чому в мене... прибране волосся... і голова болить?

– Не зважай, люба. Просто відпочивай.

– Але ж, тітонько Поллі, я почуваюся так дивно... і так кепсько! Щось дивне з моїми ногами... я їх зовсім не відчуваю!

Міс Поллі кинула благальний погляд на медсестру, а тоді підвелася й відступила вбік. Медсестра підійшла до ліжка.

– Зараз я вам усе поясню, – бадьоро почала вона. – Настав час нам познайомитися, тому дозвольте представитись. Мене звати міс Гант, і я допомагатиму вашій тітоньці доглядати за вами. І насамперед я попрошу вас проковтнути ці білі пігулки.

Полліанна дивилася на неї ошелешено.

– Але ж я не хочу, щоб за мною доглядали, принаймні довго! Хочу встати на ноги якомога скоріше. Мені треба ходити до школи – завтра вже можна йти?

Від вікна, де стояла міс Поллі, донісся придушений стогін.

– Завтра? – осяйно всміхнулася медсестра. – Боюся, завтра ще буде зарано, міс Полліанно. Наразі ковтніть ці пігулки, будь ласка. Побачимо, як вони подіють.

– Добре, – не без сумніву в голосі погодилася Полліанна. – Але післязавтра мені неодмінно треба до школи! У нас буде іспит, розумієте?

Вона ще щось говорила про школу, про автомобіль і про те, як болить голова, та невдовзі – завдяки білим пігулкам – її голос стих. Полліанна знову заснула.

Розділ XXIV

ДЖОН ПЕНДЛТОН

Полліанна не пішла до школи ні завтра, ні післязавтра. Однак вона цього не усвідомлювала, бо майже весь час спала – крім коротеньких пробуджень, за які вона встигала лише озвучити кількадесят запитань. Так було приблизно з тиждень, а потім температура спала, більше полегшав, і до дівчинки повернулася повна свідомість. Тоді заново розповіли їй про все, що сталося.

– Отже, в мене травма, а не хвороба, – з полегшенням зітхнула вона. – Це радує!

– Р-радує, Полліанно? – перепитала її тітонька, яка сиділа біля ліжка.

– Так, краще зламати ноги, як містер Пендлтон, ніж мати хворобу на все життя, як місіс Сноу. Ноги зростаються, а серйозні хвороби не минають.

Міс Поллі – яка нічого не казала Полліанні про зламані ноги – раптом підвелася й пішла в протилежний кінець кімнати до туалетного столика. Там вона почала перебирати предмет за предметом – брала до рук і ставила на місце. Від притаманних їй зосередженості та цілеспрямованості, схоже, нічого не залишилося. Утім, її обличчя не було розгубленим, воно було білим і вкрай напруженим.

На ліжку Полліанна роздивлялася танцюючі кольорові смужки, що падали на стелю через призми, підвішені на вікні.

– Також рада, що не віспа, – задоволено пробурмотіла дівчинка. – Це було б іще гірше, ніж ластовиння. І рада,

що не коклюш – він був, це страшно. Рада, що не апендицит і не кір, бо вони заразні – тобто, лише кір – і тоді вам би не дозволили тут зі мною бути.

– Тебе... багато що радує, люба, – залопотіла тітонька Поллі, тримаючись за горло, ніби їй тиснув комір.

Полліанна тихо засміялася.

– Так і є. Дивлюся на веселку – і постійно згадую нові й нові причини для радості. Як же я люблю веселки! Я така рада, що містер Пендлтон подарував ці призми! Навіть не встигаю вам розповісти, що мене радує. Не знаю, я вже майже рада своїй травмі.

– Полліанно!

Дівчинка знову тихо засміялась – і глянула на тітоньку ясними очима:

– От наприклад, відколи це трапилося, ви вже безліч разів назвали мене «люба», а раніше так не називали. Мені дуже подобається, коли називають «любою» – рідні люди, маю на увазі. Дехто із «Жіночої допомоги» так мене називав, і це було мило, але не так мило, коли це каже рідна людина, як-от ви. О, тітонько Поллі, яка ж я рада, що ви – моя рідна людина!

Тітонька Поллі не відповіла. Вона знову трималася рукою за горло, а її очі були повні сліз. Не повертаючись до Полліанни, вона вийшла з кімнати, перестрівши у дверях медсестру, яка щойно з'явилася.

Того ж дня по обіді Ненсі, із широко розплющеними очима, прибігла до старого Тома, який чистив упряж у стайні.

– Містере Том, містере Том, вгадайте, що відбувається! – захекано випалила вона. – Та ви й за сто років не вгадаєте!

– Тоді не буду навіть пробувати, – похмуро відповів старий, – тим більше що жити мені лишилося років із десять. Кажі сама, Ненсі.

– Ну, добре, слухайте. Як ви вважаєте, хто зараз у вітальні разом із нашою пані? Хто, скажіть?!

Старий Том знизав плечима:

– Звідки мені знати?

– Ну, то я знаю – і вам скажу. Джон Пендлтон!

– Та ну! Жартуєш, дівчино?

– Анітрішки! Я сама йому відчинила й бачила, як він заходив на своїх милицях. А його екіпаж зараз стоїть біля під'їзду й чекає, поки він поговорить із міс Поллі. Так, ніби це не старий шкарбун, який ніколи ні з ким не розмовляє! Уявіть лише, містере Том, – він приїхав до неї?

– Ну, ти перебільшуєш. Не така то вже й дивина, – трохи сердито відгукнувся садівник.

Ненсі кинула на нього багатозначний погляд.

– Кому, як не вам, знати, що дивина! – відказала вона.

– Тобто?

– Ой, не робіть вигляд, ніби ви такий нетямущий! – удавано обурилася служниця. – Це ж ви мене навели на слід!

– Ненсі, ти про що?

Ненсі зиркнула через відчинені двері стайні на будинок і підійшла до старого на крок ближче.

– Слухайте, це ви мені сказали, що міс Поллі колись кохала. Я тоді склала два і два – й отримала чотири. От тільки виявилось, що відповідь – п'ять. І таке буває!

Старий Том збайдужіло махнув рукою й узявся до роботи.

– Хочеш мені щось сказати, то кажи прямо! – заявив він. – Я не дуже тямлю в арифметиці.

Ненсі засміялася.

– Добре, поясню. Я дещо почула і зробила висновок, що міс Поллі мала роман із містером Пендлтоном.

– З містером Пендлтоном?! – старий Том аж випростався.

– Так. Знаю-знаю, що нічого такого не було. Містер Пендлтон любив маму нашої благословенної дитини, тому він і хотів... добре, це неважливо, – зам'ялася вона, згадавши, що обіцяла Полліанні нікому не розповідати, як містер Пендлтон запрошував дівчинку переїхати до нього. – Ну, але я ще порозпитувала й дізналася, що вони з міс Поллі вже багато років посварені та що вона його зненавиділа через якісь дурні плітки, що ходили про них, коли їй було років вісімнадцять чи двадцять.

– Звісно, пам'ятаю, – кивнув старий Том. – Це було через три або чотири роки після того, як міс Дженні дала йому відкоша та поїхала з тим іншим хлопцем. Міс Поллі, безумовно, про це знала і співчувала містеру Пендлтону. Тому вона старалася бути з ним люб'язною. Можливо, трохи перестаралася, бо надто вже не терпіла того пастора, який забрав її сестру. Хоч би як, а зліязики знайшлися. Хтось почав патякати, ніби вона за ним упадає.

– Щоб міс Поллі та й упадала за чоловіком! – фиркнула Ненсі.

– От-от. Але ж чутки пішли, – ділився старий Том, – а якій дівчині це сподобається? Приблизно тоді в неї з'явився справжній кавалер, але з ним теж не склалося. Після того вона замкнулась у своїй мушлі й більше ні

з ким не хотіла знатися. Таке враження, ніби її серце скам'яніло.

– Це мені вже розповіли, – підтакнула Ненсі. – Тому я так і здивувалася, побачивши його у дверях – вони ж багато років не розмовляли! Та я його впустила й пішла доповісти.

– А вона що? – старий Том був заінтригований.

– Спершу нічого. Я була вже подумала, що вона не розчула, і збиралася повторити, однак тоді вона тихо промовила: «Перекажи містеру Пендлтону, що я зараз вийду». Ну, я й переказала. А тоді бігом сюди, щоб вам розповісти, – закінчила Ненсі, вкотре глянувши в бік будинку.

– Гм! – мугикнув собі під ніс старий Том і знову взявся до роботи.

У парадній вітальні будинку Гаррінгтонів містеру Джону Пендлтону довелося чекати лише кілька хвилин – невдовзі за дверима почулися квапливі кроки міс Поллі. Чоловік зробив спробу підвестися, але вона жестом його зупинила. Не подавши руки, міс Поллі пройшла в кімнату з крижаним виразом обличчя.

– Я хочу дізнатися, як Полліанна, – почав він дещо безцеремонно.

– Дякую. Приблизно так, як і було, – відповіла міс Поллі.

– Власне, це мене й цікавить. Це як? – цього разу його голос трохи задрижав.

Обличчя міс Поллі скривилося від болю.

– Якби я знала, то сказала!

– Тобто, ви не знаєте?

– Не знаю.

– А що каже лікар?

– Схоже, лікар Воррен також розгублений. Він зараз листується з одним відомим професором із Нью-Йорка. Домовилися, що той приїде нас проконсультувати.

– Але ж які в Полліанни пошкодження?

– Подряпина на голові, один-два синці та... травма хребта, через яку вона, схоже, паралізована нижче від попереку.

Чоловік ледве придушив крик. Трохи помовчавши, він хрипко спитав:

– І... як це сприймає сама Полліанна?

– Вона не знає про... про справжній стан речей. А я не знаходжу сил їй розповісти.

– Але ж вона мусить про щось здогадуватися!

Міс Поллі взялася рукою за горло – останнім часом цей жест став для неї звичним.

– Як вам сказати... Вона знає, що не може рухатись, але думає, що це зламані ноги. Вона з цього ще й уму-дряється радіти: каже, що краще зламані ноги, як у вас, ніж довічна хвороба, як у місіс Сноу, бо ноги зростаються, а хвороба не минає. Вона весь час говорить одне й те саме... Я вже зовсім не витримую!

Крізь пелену сліз у власних очах містер Пендлтон бачив її видовжене обличчя, викривлене тяжкими переживаннями. Думки мимоволі повернулися до того, що сказала Полліанна, коли востаннє благав переїхати: «Я просто не можу залишити її зараз!»

Саме через цей спогад він вирішив запитати – якомога лагідніше:

– Міс Гаррінгтон, чи вам відомо, як сильно я вмовляв Полліанну переїхати до мене?

– Полліанну? До вас?!

Чоловік зіщулювався від її обуреного тону, але тримався максимально зважено та чемно:

– Так. Я хотів її в дочерити – законно, ясна річ. І зробити спадкоємицею.

Жінка напроти нього трохи пом'якшала. Вона добре усвідомлювала, які прекрасні перспективи відкрив би перед Полліанною цей крок. Цікаво, чи Полліанна це розуміє, чи вона ще надто мала й надто безкорислива, аби спокуситися грошима та статусом?

– Я люблю Полліанну, – повів далі Пендлтон. – Люблю заради неї самої та заради її матері. Я був готовий віддати Полліанні всю ту любов, яку беріг нерозтраченою двадцять п'ять років.

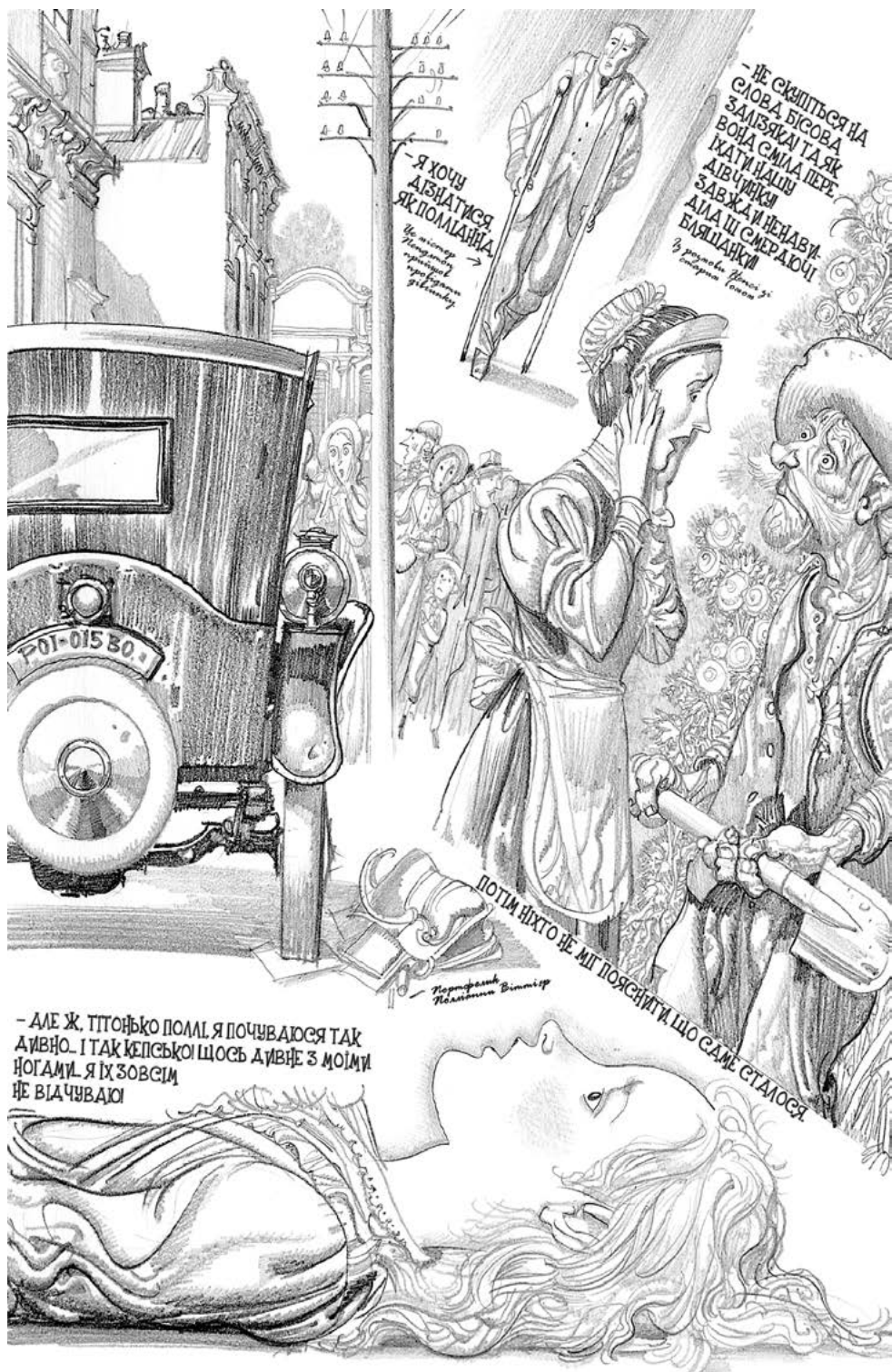
Любов. Міс Поллі раптом згадала, що спонукало її взяти до себе цю дівчинку, а потім згадала слова, які сьогодні вранці почула від Полліанни: «Мені дуже подобається, коли називають «любою» рідні люди». І цій зголоднілій за любов'ю дівчинці пропонували всі палкі почуття, накопичені за двадцять п'ять років! Міс Поллі думала про все це з важким серцем. Та їй стало навіть важче, коли вона усвідомила ще одну річ: яким страшним тепер ввижається їй власне майбутнє без Полліанни.

– І що? – запитала вона. Попри удавано жорсткий тон, чоловік зрозумів, що міс Поллі зараз задіяла всю свою витримку. Він сумно всміхнувся.

– Полліанна відмовилася, – відповів він.

– Чому?

– Не схотіла від вас іти. Сказала, що ви до неї дуже добрі. Захотіла лишитися з вами, а ще сказала, що їй

ЯК ПОМАЛІ
ДІЗНА
ВІД
ЯК
ВІС
П

- НЕ СКАЙТЕСЯ НА
СЛОВА БІСОВА
ЗАЛІЗЯКА ТА ЯК
ВОДА СМІЛА ПЕРЕ
ІХАТИ НАШУ
ДІВЧУЙКУ
ЗАВЖАК НЕ НАВІ
АМА Ш СМЕРЯЮЧІ
БІЛІДАНКІ
З ринку. Жовт. 5.
Винник

ПОТИМ НІХТО НЕ МІГ ПОСЯСНУТИ ШО САМЕ СТАЛОСЯ

- АЛЕ Ж ПТОЇЖКО ПОМАЛІ Я ПОЧУВАЮСЯ ТАК
ДАВНО... І ТАК КЕПСЬКОІ ШОСЬ ДАВНІЕ З МОЇМИ
НОГАМИ... Я ІХ ЗОВСІМ
НЕ ВІДЧУВАЮ

Винник
Винник

здається, що ви теж цього хочете, – промовив містер Пендлтон і підвівся, підтягнувшись на милицях.

Він навмисне не глянув на міс Поллі й рішуче попрямував до дверей. Але наступної ж миті за його спиною почулися швидкі кроки, а його руки торкнулася її тремтяча долоня.

– Коли приїде професор і ми дізнаємося щось... певне... про Полліанну, я надішлю вам звістку, – сказала вона тремтячим голосом. – До побачення, і дякую, що прийшли. Полліанна зрадіє.

Розділ XXV

Гра в очікування

Наступного дня після візиту Джона Пендлтона міс Поллі вирішила підготувати Полліанну до того, що їй знадобиться огляд професора.

– Полліанно, люба, – лагідно почала вона. – Ми вирішили, що тебе потрібно показати ще одному лікарю, крім лікаря Воррена. Можливо, він підкаже, що треба зробити для твого швидшого одужання.

Личко Полліанни просяяло.

– Лікар Чілтон! О, я дуже хочу побачити лікаря Чілтона, тітонько Поллі! Завжди хотіла, але боялася, що ви не схочете, ну, після того як він вас тоді побачив у кімнаті для відпочинку. Тому я нічого не казала. Але я така рада, що ви готові його запросити!

Обличчя тітоньки Поллі сполотніло, почервоніло, потім знову сполотніло. Та коли вона заговорила, то щосили старалася, щоб її голос звучав бадьоро й невимушено.

– Ні, моя люба! Я маю на увазі не його, а нового лікаря – відомого професора з Нью-Йорка, який добре розуміється на... таких травмах, як твоя.

Полліанна посмутнішала.

– Не думаю, що він знає бодай половину того, що знає лікар Чілтон...

– Я впевнена, що знає, люба.

– Але ж лікар Чілтон вилікував зламану ногу містера Пендлтона, тітонько Поллі. Якщо тільки ви не категорично проти, мені хочеться побачити лікаря Чілтона! Дуже хочеться!

Обличчя міс Поллі взялося плямами. Кілька секунд вона мовчала, а потім відказала, хоч і лагідно, але з нотками колишньої суворості:

– Проти, Полліанно, категорично проти. Заради тебе я зроблю все, майже все, люба. Але я маю... певні вагомі причини не викликати його до тебе. І повір, він справді не знає про твою... проблему стільки, скільки знає цей видатний лікар, який завтра приїде з Нью-Йорка.

Полліанна все ще не здавалася.

– Але ж, тітонько Поллі, якщо ви любите лікаря Чілтона...

– Що, Полліанно?! – скрикнула тепер уже багряна міс Поллі.

– Ну, уявіть собі: якщо ви любите лікаря Чілтона, а того іншого лікаря не любите, то це впливає на лікування, – зітхнула Полліанна. – А я дуже люблю лікаря Чілтона.

Тітоньці Поллі відлягло. До кімнати ввійшла медсестра, міс Поллі відразу ж підвелася.

– Вибач, Полліанно, – сухувато відказала вона, – але я візьму це рішення на себе. До того ж усе вже узгоджено. Лікар із Нью-Йорка прибуде завтра.

Утім, сталося так, що «завтра» він не приїхав. Останньої секунди лікар сповістив телеграмою про «несподівану затримку», пов'язану з тим, що сам він раптово захворів. З огляду на це, Полліанна знову почала просити тітоньку запросити лікаря Чілтона, «адже тепер це буде так просто!»

Як і раніше, міс Поллі хитала головою та казала «ні, люба» – рішуче й категорично. Утім, вона завжди схвилювано запевняла «любу Полліанну», що для її втіхи зробить що завгодно, крім хіба що цього.

День за днем минали в очікуванні, і справді було очевидно: тітонька Поллі робить усе (крім вищезгаданого), щоб розрадити свою племінницю.

– Якби мені хтось це розказав, ніколи б не повірила! – зізналася Ненсі старому Тому одного ранку. – Не буває і хвилини, щоб міс Поллі не кружляла навколо нашого благословенного ягнятка в надії якось її потішити! Знаєте, що вона сьогодні зробила? Запустила до неї kota! Ще якийсь тиждень тому вона б ні за які гроші не пустила Флаффі чи Баффі на другий поверх, а тепер вони стрибають навколо ліжка, мов навіжені, бо це подобається міс Полліанні!

– А коли інших справ немає, міс Поллі пересуває по вікнах ті кришталеві підвіски, щоб на них падало сонце й «танцювали веселки», як каже наша дівчинка. Тімоті вже тричі їздив до оранжереї містера Кобба по свіжі квіти – ну і, звісно, всі квіти з нашого саду давно знесли до Полліанни в кімнату. А кілька днів тому вона всілася перед ліжком Полліанни, медсестра робила їй зачіску, а Полліанна радісно командувала з ліжка. Ні, ну ви можете таке уявити?! І присягаюся, відтепер міс Поллі щодня ходить із такою зачіскою, щоб догодити нашій дівчинці!

Старий Том засміявся.

– Ну, я помітив, що міс Поллі має зовсім непоганий вигляд із тими кучериками навколо лоба, – зауважив він.

– Ще б пак! – підтримала Ненсі. – Нарешті вона стала схожою на людину. Вона ж майже...

– Ну-ну, Ненсі, – перервав старий із півусмішкою. – Хіба я тобі не казав, що вона може бути дуже гарною? І що ти тоді відповіла, пам'ятаєш?

Ненсі знизала плечима.

– Та красунею її все одно не назвеш, але вона дуже змінилася, це правда – з тими стрічками й мереживом, що чіпляє на неї Полліанна.

– А я тобі казав, – кивнув старий Том. – Казав, що вона ще не стара.

Ненсі засміялася.

– Що ж, погоджуся, раніше вона краще маскувалася під стару жінку. Аж поки не приїхала Полліанна. Скажіть, містере Том, то хто ж був її коханим? Ніяк не дізнаюся!

– Справді? – перепитав старий із дивним виразом обличчя. – Ну то й від мене не дізнаєшся.

– Містере Том, ну будь ласочка! – канючила дівчина. – Мені більше нікого запитати.

– Співчуваю. Але все одно не скажу, – всміхнувся старий Том. Відтак усмішка сповзла з обличчя, і він запитав: – Як вона сьогодні, наша мала?

Ненсі похитала головою. Вона теж відразу посерйознішала.

– Усе так само, містере Том. Нічого особливо не змінюється, як на мене. Лежить собі в ліжку, багато спить, трохи говорить, намагається усміхатись і радіти, бо сонце сіло, чи місяць вийшов, чи ще щось таке. Серце так і розривається!

– Так, чув я про цю «гру» – нехай Бог благословить наше дитятко! – кивнув старий Том, кліпаючи очима.

– Вона й вам розповіла про свою гру?

– Так, уже давно, – Том завагався, але продовжив, хоча його губи дрижали. – Одного дня я тут бурчав, що зробився зовсім старим і горбатим. Як думаєш, що сказала ця дівчинка?

– Навіть не знаю. Хіба тут знайдеш із чого радіти?

– Вона знайшла! Ось відповідь: можу радіти, що мені не треба низько нахилитись, аби полоти бур'яни, адже я і так зігнутий!

Ненсі меланхолійно всміхнулася.

– Ну, я їй не здивована. Вона обов'язково щось знайде! Ми з нею граємо в цю гру майже від самого початку. Тоді вона більше не мала з ким грати, хоча хотіла їй тітку навчити.

– Міс Поллі? Отакої!

Ненсі хихикнула.

– Схоже, ваша думка про нашу господиню не так уже їй відрізняється від моєї, – відзначила вона.

Старий Том насторожився.

– Я лише подумав, що ця гра, певно... видалась би міс Поллі дивною, – поважно сказав він.

– Ну, тоді – так. А зараз, може, вже й ні! – відповіла Ненсі. – Тепер я ладна повірити в будь-що про нашу господиню, навіть що вона гратиме в ту гру.

– А невже Полліанна їй досі не розповіла? Здається, вона розповіла всьому місту. Відколи з нею це сталося, всі навколо згадують про «її гру», – зауважив Том.

– Тільки не міс Поллі, – заявила Ненсі. – Міс Полліанна мені давно пояснила, що не може розповісти про гру своїй тітоньці, бо та не дозволяє згадувати батька. А це він вигадав ту гру, тому вона не змогла б про нього не згадувати. Отож міс Поллі так і не дізналася про гру.

– Тепер ясно, – старий повільно кивнув. – Вони завжди зневажали того пастора, вся їхня рідня, адже він забрав від них міс Дженні. Міс Поллі тоді була дуже юною, але ніколи йому не вибачила; вона любила міс Дженні. Усе було дуже складно, – старий зітхнув і відвернувся.

– Ой, це точно... – також зітхнула Ненсі й пішла на кухню.

Ці дні очікування нікому не давалися просто. Медсестра намагалася підбадьорювати хвору, але її очі були неспокійними. Лікар відверто нервував і виявляв нетерпіння. Міс Поллі була небагатослівною, та навіть її нова хвиляста зачіска й мереживо на комірці не могли приховати того, що вона на очах худла та марніла. Що до Полліанни, то вона тріпала за вухо песика, гладила котика, милувалася квітами, їла фрукти й цукерки, що передавали добрі люди, й писала веселі відповіді на численні записки, сповнені любові та співчуття. Але вона теж худла й марніла. Активні рухи рученят лише підкреслювали нерухомість ніжок, колись не менш активних, а нині схованих під ковдрою в бездіяльності.

Полліанна вперто грала у свою гру, розповідаючи Ненсі, як вона радітиме, коли знову піде до школи, навідається до місис Сноу, зазирне в гості до містера Пендлтона та проїдеться в екіпажі лікаря Чілтона. Але дівчинка, схоже, не помічала, що вся ця «радість» стосується лише майбутнього, а не сьогодні. Це помічала Ненсі – й плакала, щойно залишалася на самоті.

Розділ XXVI

Прочинені двері

Лікар Мід, професор із Нью-Йорка, приїхав на тиждень пізніше від того дня, коли його вперше очікували. Це був високий широкоплечий чоловік із добрими сірими очима та бадьорою усмішкою. Полліанні він одразу сподобався, про що вона його й сповістила.

– Ви неймовірно схожі на мого лікаря! – привітно додала вона.

– На вашого лікаря? – професор Мід здивовано поглянув на лікаря Воррена, який розмовляв із медсестрою за кілька метрів від них. Лікар Воррен був невисоким, мав карі очі й гостру темну борідку.

– А, це не мій лікар! – усміхнулася Полліанна, вловивши його думку. – Це лікар тітоньки Поллі. Мій лікар – містер Чілтон.

– Он як! – дивним голосом промовив професор Мід й уважно глянув на міс Поллі, яка зашарілася й поспіхом відвернулася.

– Так, – Полліанна трохи зам'ялася, але з притаманною їй прямою продовжила: – Розумієте, я весь час хотіла запросити лікаря Чілтона, але тітонька запросила вас. Вона сказала, що ви знаєте про зламані ноги більше, ніж він. Якщо це справді так, то я рада. То знаєте?

По обличчю професора промайнула тінь чогось такого, що Полліанна не змогла розпізнати.

– Лише час покаже, люба дівчинко, – лагідно мовив він, а відтак із серйозним обличчям повернувся до лікаря Воррена, який щойно підійшов до ліжка хворої.

Потім усі казали, що в усьому винний кіт. Справді, якби Флаффі не пхнув цікавого носа в незамкнені двері Полліанниної кімнати й не штовхнув їх бешкетною лапкою, двері б не прочинилися безшумно аж на цілих півметра; а якби двері не прочинилися, то Полліанна не почула б слів тітоньки.

Вийшовши з кімнати, два лікарі, медсестра й тітонька Поллі продовжили розмову в коридорі. Та щойно котик із радісним «няв!» стрибнув дівчинці на ліжку, як через прочинені двері ясно донісся трагічний зойк міс Поллі:

– Ні, професоре! Тільки не це! Невже наша дівчинка більше ніколи не зможе ходити?!

Після того почався справжній хаос. Спершу з кімнати пролунав нажаханий голос Полліанни: «Тітонько Поллі! Тітонько Поллі!» Тоді міс Поллі, побачивши прочинені двері та зрозумівши, що дівчинка її почула, тихо застогнала й – уперше в житті – знепритомніла.

Медсестра здавлено крикнула: «Вона все чула!» – й кинулася до Полліанни в кімнату. Два лікарі лишилися з міс Поллі, хоча професор Мід не мав вибору – пані впала прямісінько йому на руки. А лікар Воррен безпорадно стояв поруч. Лише коли Полліанна повторно закричала, а сестра зачинила двері зсередини, чоловіки у відчаї перезирнулись і зрозуміли, що мусять негайно повернути міс Поллі до невтішної дійсності.

Медсестра побачила в кімнаті сумну сцену: білу, мов полотно, Полліанну й сірого котика, який стрибав по ліжку, марно намагаючись привернути увагу господині.

– О, міс Гант, будь ласка, негайно покличете тітоньку Поллі! Благаю!

Медсестра зачинила двері та підійшла до ліжка.

– Вона... вона не може підійти просто зараз... Підійде, шойно зможе... Ви щось хотіли? Дозвольте мені допомогти?

Полліанна похитала головою.

– Мені треба дізнатися, що вона сказала, негайно! Ви це чули? Покличте тітоньку Поллі! Вона щось таке сказала... Нехай скаже, що це неправда, неправда!

Медсестра хотіла відповісти, але не знайшла слів. Вираз її обличчя тільки сильніше налякав Полліанну.

– Міс Гант, бачу, ви чули! Це правда! О ні, не може бути! Я більше ніколи не ходитиму?!

– Тихо, тихо, любя! Заспокойтеся! – вичавила із себе медсестра. – Можливо, лікар не розібрався. Що як він помиляється. Знаєте, всяке буває...

– Але ж тітонька Поллі казала, що він дуже тямущий! Казала, що професор Мід знає все про... зламані ноги, як у мене!

– Так-так, розумію, любя, та всі лікарі часом помиляються. Просто не думайте про це зараз, прошу.

Полліанна сплеснула руками.

– Але я тепер не можу про це не думати, – схлипувала вона. – Про що мені ще думати? Міс Гант? Як же я ходитиму до школи, чи до містера Пендлтона, чи до місіс Сноу, чи до... всіх інших? – вона задихалась і якийсь час хлипала без слів. Раптом стихла і глянула перед собою, жажнувшись ще одній новій думці: – Міс Гант, якщо не ходитиму, як я зможу радіти бодай чомусь?

Міс Гант не знала про гру, проте знала, що пацієнтці треба якомога швидше заспокоїтися. Хоча її серце теж боліло, та її руки знали, що робити, і хутко відшукали в шафі заспокійливе.

– Годі, люба, випийте оце, – лагідно проказала медсестра. – Нам треба відпочити, а тоді побачимо, що можна зробити. Часто виявляється, що насправді все зовсім не так погано.

Полліанна слухняно взяла ліки й запила їх водою зі склянки, яку подала міс Гант.

– Знаю-знаю, татко теж так казав, – бурмотіла Полліанна, розтираючи по обличчю сльози. – Навіть коли все дуже погано, треба розуміти, що могло бути гірше, – казав він. Але ж йому не повідомляли новини про те, що він більше ніколи не ходитиме! Не знаю, що може бути гірше! Що, скажіть?

Міс Гант промовчала, бо розуміла, що спокійна відповідь їй зараз не до снаги.

Розділ XXVII

Два візити

Для сповіщення містера Джона Пендлтона про висновки професора Міда міс Поллі відправила Ненсі. Міс Поллі не забула, що обіцяла поділитися новинами, але не вважала за припустиме ані прийти самій, ані написати лист. Тоді їй і спало на думку доручити візит Ненсі.

У колишні часи Ненсі надзвичайно зраділа б такій рідкісній нагоді – побувати у таємничому будинку й поспілкуватися з його господарем. Але сьогодні їй було надто важко на серці, щоб радіти бодай чомусь. Ті кілька хвилин, які вона чекала на господаря, Ненсі майже не дивилася навколо.

– Я – Ненсі, сер, – шанобливо назвалася вона у відповідь на запитальний погляд господаря, який зайшов до кімнати. – Мене прислала міс Гаррінгтон, щоб передати вам новини про міс Полліанну.

– І?

Попри різкість цього короткого запитання, Ненсі розпізнала в ньому щирю тривогу.

– Новини невтішні, сер, – видушила із себе вона.

– Та невже... – він запнувся й у відчаї схилив голову.

– Так, сер. Професор сказав, що вона... більше ніколи... не ходитиме.

На кілька секунд запала мертва тиша, а потім чоловік надривно прошепотів:

– Бідолашна дівчинка!

Ненсі глянула на нього, та відразу відвела очі. Вона не змогла б уявити, що суворий, завжди невдоволений Джон

Пендлтон може так за когось переживати. За хвилину він знову заговорив – тихо й непевно:

– Це так жорстоко, що вона більше ніколи не танцюватиме на сонечку! Моє веселкове дівча!

Він знову замовчав, ніби про щось згадав, а потім різко запитав:

– Сама вона, звісно, нічого не знає?

– Знає, сер, – простогнала Ненсі, – й від цього всім іще важче! Дізналася випадково – хай йому грець, тому коту! Перепрошую, – вибачилася дівчина. – Розумієте, кіт прочинив двері, й міс Полліанна почула розмову дорослих. Так про це й дізналася.

– Бідолашна... – знову зітхнув чоловік.

– Так, сер. Як її побачити, то жалієш іще більше, – хлипнула Ненсі. – Відколи вона дізналася, я бачила її лише двічі, й обидва рази довго не могла оговтатися. Розумієте, ця жахлива звістка ще така свіжа в її голівоньці! Вона весь час згадує щось нове, чого тепер не зможе робити. Її також турбує, що відтепер нездатна грати в радість... хоча ви, певно, не знаєте про її гру... – затнулася Ненсі.

– У радість? – перепитав чоловік. – Знаю. Вона мені розповіла.

– Справді? Ну, здається, вона майже всім устигла розповісти... Але тепер їй самій не виходить грати, і це її непокоїть. Дівчинка не може знайти геть нічого радісного в тому, що більше ніколи не ходитиме.

– Не дивно! Навіщо й шукати? – майже сердито відказав містер Пендлтон.

Ненсі ніяково переступила з ноги на ногу.

– Я теж спочатку так вважала... а потім подумала, їй було б легше, якби вона щось знайшла. Тож я нагадала...

– Нагадали! Про що? – сердито й нетерпляче перервав Джон Пендлтон.

– Про те, як вона закликала решту людей грати в цю гру – місіс Сноу та інших – і що вона їм говорила. Та бідолашне ягнятко лише плаче і каже, що це зовсім інше. Вона повторює, що легко казати довічно хворій людині, що їй треба радіти, але зовсім нелегко радіти по-справжньому, коли ти і є та довічно хвора людина. Вона вже багато разів промовляла сама до себе, яка вона рада, що інші не хворі, як вона; та весь цей час, як сама зізнається, в її голові крутиться лише думка про те, що вона більше ніколи не ходитиме.

Ненсі зупинилася, але містер Пендлтон нічого не казав, а лише сидів, затуливши обличчя руками.

– Тоді я нагадала її власні слова: гра тим цікавіша, чим складніше в неї грати, – монотонно додала Ненсі. – Та на це вона відповіла, що це зовсім інше, бо часом грати надто складно. Але мені вже треба йти, – раптом підхопилася дівчина.

Біля дверей вона озирнулась і боязко запитала:

– То, мабуть, мені не передавати міс Полліанні, що ви бачились із Джиммі Біном, сер?

– Мабуть, не передавати. Бо я з ним не бачився, – коротко відказав чоловік. – А що?

– Та нічого, сер, просто... розумієте, вона дуже засмутилася ще й тому, що тепер не зможе привести його до вас. Якщо правильно зрозуміла, вона вже якось приводила, але хлопчик не надто добре себе показав – тому вона боїться, раптом вам здалося, що він не зробить ваш будинок домівкою. Так вона сказала. Гадки не маю, що це означає. Може, ви знаєте?

– Так. Я знаю, що це означає.

– Гаразд, сер. Вона хотіла привести його ще раз, щоб побачили, що він – це саме те, чого ви потребуєте. Але тепер не зможе, хай йому грець, тому автомобілю! Перепрошую. До побачення! – І Ненсі стрімко втекла.

Невдовзі все місто Белдінгсвілл уже знало, що видатний професор із Нью-Йорка постановив, що Полліанна Віттієр більше ніколи не ходитиме. Тож, безперечно, місто ще ніколи не було таким розбурханим. Усі знали це кмітливе личко в ластовинні, завжди прикрашене привітною усмішкою, і майже всі чули про «гру», в яку грала Полліанна. Людям було боляче навіть думати, що вони ніколи більше не побачать цю усмішку на вулицях міста, а бадьорий голосок не повідомить про радість, віднайдену в якійсь черговій буденній справі. Здавалося, це неможливо, неймовірно, просто жорстоко.

У кухнях і вітальнях, у дворах над парканами жінки лише про це й говорили та відкрито плакали. На вулицях і в крамницях про це говорили чоловіки – і теж широко плакали, хоча й не так відкрито. І розмов, і сліз лише побільшало, коли навздогін першій звістці про лікарський висновок прилетіла друга: Полліанна, зіткнувшись зі своєю тяжкою долею, надзвичайно журиться, що більше не може грати в свою гру, бо розучилася радіти.

І тоді друзям Полліанни одночасно спала на думку одна й та сама ідея. До господині обійстя Гаррінгтонів, на її превеликий подив, почали навідуватися гості: знайомі й незнайомі, чоловіки, жінки й діти. Міс Поллі навіть не здогадувалася, що її племінниця з усіма ними знайома.

Дехто заходив та нерухомо відсиджував п'ять-десять хвилин у вітальні. Дехто ніяково переминався на ганку,

ВОНА ХИЛА
І МАРІЛА АКТИВНІ
РУКИ РУЧЕНЬТ ЛУШЕ
ПІДКРЕСЛЮВАЛИ
НЕРУХОМІСТЬ НІЖОК,
КОЛИСЬ НЕ МЕНШ
АКТИВНИХ, А НІНІ
СХОВАНИХ ПІ
КОВАРОЮ В
БЕЗДІЯЛЬНОСТІ.

- НІ, ПРОФЕСОРЕ!
ТІЛЬКИ НЕ ЦЕ!
НЕВЖЕ НАША
ДІВЧИНКА БІЛЬШЕ
НІКОЛИ НЕ ЗМОЖЕ
ХОДИТИ!

ЯКБИ АВЕРІ НЕ ПРОЧИТАЛИСЯ,
ПОМІАННА НЕ ПОЧУЛА Б
СЛІВ ТІТОЇЧКИ

Це зробила вівка Поліонни

перекладаючи з руки в руку капелюх або ж сумочку, залежно від статі. Хтось приносив Полліанні книжки, квіти або ласощі. Хтось не ховав сліз, а хтось відвертався й люто сякався в хустинку. Та всі з тривогою розпитували міс Поллі про маленьку пацієнтку й усі просили її щось переказати – і ці слова з часом підштовхнули міс Поллі до дії.

Першим прийшов містер Пендлтон – уже без милиць.

– Не казатиму, як шокувала мене ця звістка, – без церемоній розпочав він. – Невже нічого не можна вдіяти?

Міс Поллі у відчаї розвела руками.

– Авжеж, ми постійно щось робимо. Професор Мід прописав певні ліки й процедури, які, можливо, поліпшать її стан, і лікар Воррен ретельно виконує всі його настанови. Але професор Мід майже не сподівається на одужання.

Джон Пендлтон із блідим обличчям і стисненими губами раптово підвівся, хоча щойно прийшов. Дивлячись на нього, міс Поллі чудово розуміла, чому він більше не може лишатися в її товаристві. Біля дверей він обернувся.

– Хочу дещо передати дівчинці, – промовив він. – Будь ласка, перекажіть Полліанні, що я бачився з Джиммі Біном і забираю його до себе. Гадаю, вона з цього зрадіє, так і перекажіть. Напевно, я його всиновлю.

На коротку мить міс Поллі мало не забула про свої звичні манери.

– Ви хочете всиновити Джиммі?! – вигукнула вона.

Чоловік скинув підборіддя.

– Так. Думаю, Полліанна зрозуміє. Донесіть їй мої сподівання, що це її порадує.

– Гарзд... гарзд, – пробурмотіла міс Поллі.

– Дякую, – Джон Пендлтон уклонився і вийшов.

Міс Поллі приголомшено стояла посеред кімнати й дивилася вслід чоловіку, який щойно пішов. Вона досі не могла повірити власним вухам. Джон Пендлтон збирається всиновити Джиммі Біна? Джон Пендлтон – похмурий і відлюдькуватий багатій, скупердяй і егоїст, якщо люди кажуть правду. І він збирається всиновити маленького хлопчика, ще й якого хлопчика!

Усе ще з подивом на обличчі міс Поллі піднялася до кімнати дівчинки.

– Полліанно, щойно приходив містер Джон Пендлтон і просив тобі дещо переказати. Він каже, що назавжди взяв до себе Джиммі Біна. І вважає, що тебе це порадує.

Сумне личко Полліанни спалахнуло радістю.

– Порадує? Ще б пак! Яка ж я рада! Тітонько Поллі, я так хотіла знайти дім для Джиммі, а це чудовий дім. І за містера Пендлтона я теж рада! Тепер у нього лунатиме дитячий сміх!

– Що?

Полліанна зашарілася. Вона спочатку забула, що так і не розповіла тітоньці про бажання містера Пендлтона забрати її до себе. Ясна річ, тепер вона не хотіла зізнаватися, що зовсім трохи, але міркувала про те, щоб залишити свою любу тітоньку Поллі!

– Ну, дитячий сміх, – пролопотіла Полліанна. – Бачте, містер Пендлтон колись мені сказав, що потрібні жіночі руки та серце або ж дитячий сміх, аби будинок став домішкою. Тож тепер він це матиме.

– А... зрозуміло, – лагідно промовила міс Поллі. Їй і справді стало зрозуміло більше, ніж усвідомлювала Полліанна. Вона відчула, як важко Полліанні нести на

собі тягар сподівань Джона Пендлтона, що вона принесе із собою «дитячий сміх» і перетворить на дім великий сірий будинок. – Зрозуміло... – повторила вона, і їй на очі несподівано навернулися сльози.

Полліанна, побоюючись, що тітонька ставитиме небажані запитання, поквапилася відвести розмову подалі від містера Пендлтона та його будинку.

– Знаєте, і лікар Чілтон вважає так само щодо жіночих рук і дитячого сміху, – зауважила вона.

Міс Поллі ошелешено глянула на неї.

– Лікар Чілтон?! А про нього ти звідки знаєш?

– Він сам мені зізнався. Сказав, що живе в подобі дому, а не у справжньому домі.

Міс Поллі не відповіла.

– Тоді я запитала, чому він їх собі не знайшов – жіночі руки й серце? І мав би собі дім.

– Полліанно! – міс Поллі різко повернулася. Її щоки пашіли.

– Так, запитала, бо він був таким сумним...

– І що ж він відповів? – міс Поллі не стрималася, хоч і спрямувала всі сили на придушення своєї цікавості.

– Спочатку нічого. А потім дуже тихо сказав, що руку й серце не завжди віддають, навіть якщо просити.

Запала тиша. Неприродний рум'янець не сходив зі щік міс Поллі.

Полліанна зітхнула.

– Але він досі кохає одну жінку. Я так би хотіла, щоб вона йому відповіла!

– А це ти звідки знаєш, Полліанно?!

– Бо іншим разом він іще дещо сказав. Дуже тихо, але я почула. Він промовив, що віддав би все на світі за руку

та серце тієї жінки. Тітонько Поллі, що сталося? – міс Поллі схопилася з місця й кинулася до вікна.

– Нічого, люба. Перевішу цю підвіску, щоб на неї падало сонце, – затинаючись відповіла тітонька, обличчя якої так і пашіло.

Розділ XXVIII

Гра і гравці

За кілька днів після другого візиту Джона Пендлтона до будинку Гаррінгтонів завітала Міллі Сноу. Дівчина ще ніколи тут не була. Побачивши міс Поллі, вона засоромилась і зашарілася.

– Я... прийшла запитати вас про здоров'я Полліанни, – пролепетала вона.

– Дуже люб'язно з вашого боку. Її здоров'я, на жаль, без змін. А як ваша матінка? – дещо втомлено запитала міс Поллі.

– Це я й хотіла розповісти, тобто, попросити, щоб ви переказали міс Полліанні, – заторохкотіла дівчина. – Ми вважаємо, що це жахливо – страх як жахливо! – що маленька Полліанна більше не зможе ходити. Після всього, що вона для нас зробила... тобто, для матінки... Навчила її грати у гру й таке інше. Тож, коли ми почули, що тепер вона сама не може грати... бідолашна! Хоча я б на її місці теж не змогла! Так от, ми згадали все, що вона колись казала, і подумали: якби вона тільки знала, як сильно нам допомогла! Можливо, це б допомогло у її випадку, що стосується гри... бо вона могла б порадіти... бодай трохи порадіти... – Міллі безпорадно зупинилась, очевидно, чекаючи, що міс Поллі якось відповість.

Міс Поллі чемно її слухала, але в очах виднілася напруга: вона спромоглася зрозуміти хіба що половину з почутого. Вона завжди вважала Міллі Сноу «дивакуватою», але ж не божевільною – промайнуло в її голові. Та як іще тлумачити цей незрозумілий і нелогічний потік

слів? Нарешті міс Поллі відчула, що треба заповнити паузу, й тихо промовила:

– Перепрошую, Міллі, я не зовсім зрозуміла. Що саме я маю переказати племінниці?

– Отож і я про те саме! Скажіть їй ось що, – гарячково продовжила Міллі. – Нехай вона побачить, як багато для нас зробила. Звісно, частково вона це бачила, бо приходила до нас і знає, що мама змінилася. Але нехай знає, наскільки мама змінилася... Та й я також. Я змінилася, бо теж потроху пробує грати в її гру.

Міс Поллі звела брови. Вона збиралася запитати, яку таку «гру» Міллі має на увазі, та не встигла – дівчина забубоніла далі:

– Знаєте, раніше мамі все було не так. Їй неможливо було догодити. Та й навряд чи можна їй цим дорікнути, зважаючи на обставини... Але тепер вона просить мене розсувати штори й цікавиться всяким різним – своїм виглядом, яка на ній сорочка тощо. А ще вона почала плести різні речі, наприклад, мотузки та дитячі ковдрочки для ярмарків і лікарень. Вона така задоволена й так радіє, що може це робити! І все це заслуга міс Полліанни, адже вона сказала мамі, що їй треба радіти здоровим рукам. Тоді мама відразу почала думати, куди б ті здорові руки докласти. І придумала – почала плести. Ви навіть не уявляєте, як перемінилася її кімната з тією яскравою пряжею і з підвісками на вікні, які подарувала Полліанна... Та в таку кімнату лише зайдеш – і легшає на душі. А раніше я терпіти не могла туди заходити, бо там увесь час був морок, і матінка була такою... такою... нещасною. Отже, перекажіть міс Полліанні, що це все завдяки їй, і ми це розуміємо. І що ми дуже раді, що з нею познайомилися.

Можливо, як вона це почує, то хоч трішечки зрадіє, що й вона з нами познайомилася. Це все... – зітхнула Міллі, підводячись із крісла. – Перекажете?

– Так, звісно, – мугикнула міс Поллі, думаючи про те, яку частину цієї чудернацької промови вона зможе відтворити.

Візити Джона Пендлтона й Міллі Сноу виявилися лише першими з багатьох. І відвідувачі завжди просили щось переказати: часто таке дивне, що міс Поллі дедалі більше ламала голову над його змістом.

Одного дня навідалася мініатюрна вдова місіс Бентон. Міс Поллі добре її знала, але в гості одна до одної вони не ходили. Всі знали місіс Бентон як найсумнішу жінку в місті; вона завжди була вдягненою в чорне. Однак сьогодні на її шиї красувалася блідо-блакитна стрічка, хоча очі були сповнені сліз. Жінка розповіла, як глибоко вразило й засмутило її те, що сталося з Полліанною, а потім сором'язливо запитала, чи можна її побачити.

Міс Поллі заперечно хитнула головою.

– Вибачте, але наразі вона нікого не приймає. Можливо, пізніше.

Місіс Бентон витерла сльози, підвелась і попрощалася. Майже сягнувши вхідних дверей, вона раптом розвернулась і квапливо пройшла назад.

– Міс Гаррінгтон, ви... могли б... дещо переказати? – застигаючись, проговорила вона.

– Звісно, місіс Бентон. Радо.

Жінка досі вагалася, але невдовзі промовила:

– Скажіть, будь ласка, Полліанні, що я приходила в оцьому, – і вона торкнулася блакитної стрічки в себе на шиї. Перехопивши здивований погляд міс Поллі, вона

додала: – Дівчинка давно радила мені вдягати щось... кольорове. Тож я подумала, що вона... буде рада дізнатися, що я... нарешті дослухалася до її поради. Вона ще казала, що Фредді теж буде радий побачити на мені щось кольорове. Ви ж знаєте, що Фредді – це все, що я маю в цьому житті... Всі інші вже... – місіс Бентон похитала головою й опустила очі. – Просто перекажіть це Полліанні. Вона зрозуміє, – із цими словами сумна жінка вийшла, зачинивши за собою двері.

Трохи пізніше того ж дня прийшла ще одна вдова. Принаймні, на ній був жалобний одяг – міс Поллі її зовсім не знала. Цікаво, звідки вона знає Полліанну, тільки й дивувалася міс Поллі. Відвідувачка представилася як «місіс Тарбелл».

– Ми з вами незнайомі, – почала вона, – але знайомі з вашою племінницею Полліанною. Я приїхала влітку й живу в готелі. Щодня я подовгу гуляю, бо це необхідно мені за станом здоров'я. На одній із таких прогулянок я познайомилася з вашою племінницею – яка ж вона мила дівчинка! Не можу й передати, яку важливу роль вона відіграла в моєму житті. Я приїхала сюди в надзвичайно сумний для себе період; її ясне личко та весела вдача нагадали про мою власну донечку, яку я втратила багато років тому. Як же я розхвилювалася, коли почула про нещасний випадок!... А потім, коли дізналася, що бідолашне дитя більше не ходитиме та журиться, бо не може більше радіти, – я просто мусила до вас прийти.

– Ви дуже добра людина, – чемно відгукнулася міс Поллі.

– Ні, це ви добра! – заперечила відвідувачка. – Можна вас попросити дещо їй переказати?

– Авжеж.

– Будь ласка, просто скажіть, що місіс Тарбелл тепер радіє. Знаю, це звучить дивно і незрозуміло. Але, даруйте, я не пояснюватиму, – жінка зімкнула губи, й навколо них відразу залягли сумні зморшки, очі теж уже не всміхалися. – Ваша племінниця зрозуміє, про що йдеться. Відчуваю, що мушу це їй передати. Дякую. І вибачте, якщо мій візит видався недоречним, – наостанок перепросила вона й пішла.

Збита з пантелику, міс Поллі поспішила піднятися до Полліанни.

– Полліанно, ти знайома з місіс Тарбелл?

– Так, тітонько! Я її дуже люблю! Вона хвора та неймовірно сумна. Вона живе у готелі й багато гуляє. Я часто гуляю разом із нею... тобто гуляла, – голос Полліанни надломився, а по щоках стекли дві великі сльози.

Міс Поллі відкашлялася.

– Вона щойно сюди приходила, люба. І просила дещо тобі переказати – без жодних пояснень, – а саме, що місіс Тарбелл тепер радіє.

Полліанна легенько заплескала в долоні.

– Серйозно? Вона таке сказала? О, яка ж я рада!

– Але, Полліанно, що це означає?

– Ну, вона мала на увазі гру, що... – Полліанна затнулася й затулила долонею рота.

– Яку ще гру?

– Ніяку, тітонько Поллі. Розумієте, я не можу вам про неї розповісти, не згадуючи... деякі заборонені теми.

Міс Поллі хотіла як слід розпитати свою племінницю, але, побачивши її розгублене личко, все ж таки утримала язик за зубами.

Утім, невдовзі після візиту місіс Тарбелл стався інший візит, що допоміг міс Поллі розгадати загадку. До неї навідалася молода жінка з неприродно рожевими щоками та штучно вибіленим волоссям. Ця жінка носила височенні підбори й дешеву біжутерію. Її репутація була добре відомою міс Поллі, тож порядна пані була шокованою, коли ця жінка наважилася заявитися в обійстя Гаррінгтонів.

Міс Поллі не подала їй руки, а інстинктивно відступила, побачивши у своїй вітальні.

Жінка миттєво підхопилася на ноги. Її очі були червоними, так ніби вона довго плакала. Вона зухвало поцікавилася, чи можна побачити Полліанну хоч на кілька секунд.

Міс Поллі, звісно, відповіла різким «ні», та благальний погляд відвідувачки спонукав її додати, лагіднішим тоном, що Полліанна поки нікого не приймає.

Жінка завагалась, але потім почала говорити – все ще трохи розв'язно, з викликом зиркаючи на господиню.

– Мене звати місіс Пейсон, місіс Том Пейсон. Мабуть, ви про мене чули, як і більшість добропорядних мешканців цього міста. Можливо, не все, що ви чули, правда. Та я зараз не про це, а про вашу дівчинку. Коли я почула, що сталося, я дуже засмутилася. А минулого тижня ще й дізналася, що вона більше не ходитиме, і... Шкода, що я не можу віддати їй свої здорові, але такі безладні ноги. Вона б на них зробила більше доброго за годину, ніж я за сотню років. Однак такого ніколи не вийде. Наскільки я помітила, ноги не завжди видають тим, хто ними найкраще користується.

Вона зробила паузу і відкашлялась, але й після того її голос звучав хрипкувато.

– Напевно, ви цього не знаєте, але я доволі часто бачила вашу дівчинку. Ми живемо на Пендлтонському пагорбі, їй вона часто проходила повз нашу хатинку – і не тільки проходила. Часом вона заглядала всередину: бавилась із дітьми, говорила зі мною та моїм чоловіком, коли він був удома. Схоже, їй це подобалось, і ми теж їй подобалися. Підозрюю, вона просто не знала, що люди її кола зазвичай не ходять у гості до людей нашого кола. Можливо, якби вони частіше це робили, тоді нашого кола поменшало б, – додала вона з несподіваною гіркотою. – Хоч би як, вона до нас навідувалась, і це їй зовсім не нашкодило, зате нам пішло на користь, і ще й як пішло! Як саме, вона не знає і, сподіваюся, не дізнається, бо тоді б їй довелося довідатися про багато інших речей, про які дівчинці краще не знати.

До чого я це кажу? У нас був складний рік, у багатьох сенсах. Ми з чоловіком були на межі відчаю і ладні майже на все. Ми думали розлучитися й кудись прилаштувати дітей... Якщо чесно, ми гадки не мали, що робити з дітьми. А потім почули про той нещасний випадок, а за ним і звістку, що Полліанна більше не ходитиме. Тоді ми згадали, як вона приходила й сиділа на нашому ганку з дітками: чогось їх навчала, розважала, сміялася – одним словом, раділа. Вона завжди знаходила причини радіти; а потім одного дня розповіла нам про свою гру й запропонувала і нам пограти.

Але цими днями ми почули, що дівчинка місця собі не знаходить, бо не може більше грати – тобто, не бачить причин для радості. Тому я зараз і прийшла – можливо, вона трохи порадіє за нас. Ми вирішили поки не розлучатися і спробувати пограти. Думаю, це її потішить, бо

вона часто засмучувалася, коли чула від нас усілякі неприємні речі. Чи допоможе нам ця гра, поки не знаю... Але сподіваюся, що так. Принаймні ми спробуємо, бо вона так хотіла. Перекажете їй це?

– Так, перекажу, – тихо пообіцяла міс Поллі. А потім, піддаючись несподіваному бажанню, підійшла до гості й подала руку. – Дякую, що до нас прийшли, місіс Пейсон, – широко промовила вона.

Зухвалість зникла. Губи відвідувачки затремтіли. Пробелькотівши щось нерозбірливе, місіс Пейсон стисла подану руку і квапливо розпрощалася.

Щойно за нею зачинилися двері, як міс Поллі кинулася на кухню до Ненсі.

– Ненсі! – гримнула міс Поллі. Її нерви були розхитані низкою дивних та бентежних візитів цими днями. Останньою краплею став сьогоднішній візит, який взагалі не вкладався в її голову. Відколи Полліанна потрапила в аварію, Ненсі не бачила господиню такою сердитою.

– Ненсі, хоч ти мені поясниш, що це за абсурдна «гра», про яку говорить усе місто? Та як вона стосується моєї племінниці? Чому всі – від Міллі Сноу до місіс Пейсон – просять переказати Полліанні, що вони грають у цю гру? Наскільки я чую, половина міста тепер пов'язує блакитні стрічки, або мириться з родичами, або вчиться любити те, що раніше терпіти не могла, – й усе завдяки Полліанні. Я намагалася спитати про це її саму, але мало що зрозуміла, а тиснути на неї зараз не хочу. Але вчора ввечері, коли ви спілкувалися, я запідозрила, що ти теж у курсі. Тож поясни мені, що це означає!

Ніби для того, щоб іще більше спантеличити господиню, Ненсі розридалася.

– Це означає, що... починаючи з червня, це благословенне дитячко дарує радість усьому місту, а тепер усе місто потяглося до неї, щоб і вона бодай трохи зраділа.

– Зраділа? З якої причини?

– Та з будь-якої! Така її гра.

Міс Поллі тупнула ногою.

– І ти туди ж, Ненсі! Яка гра?

Ненсі підвела голову й подивилася господині в очі.

– Я розкажу вам, мем. Це гра, якої навчив Полліанну батько. Одного разу, коли дівчинка мріяла про ляльку, в місіонерській посилці прийшли милиці. Вона, звісно, розплакалась, як зробила б кожна дитина на її місці. Тоді батько і сказав, що не буває таких обставин, у яких не можна було б знайти бодай якусь причину для радості. Значить, можна порадіти й милицям.

– Порадіти милицям?! – міс Поллі ковтнула сльози. Вона думала про безпорадні ноження в ліжку на другому поверсі.

– Саме так, мем. Я теж обурилась. І міс Полліанна обурилась, як вона мені розповідала. Але її батько сказав, чому саме радіти – тому, що милиці їй не потрібні!

– Ох, – схлипнула міс Поллі.

– А після того вони з батьком домовилися, що постійно так робитимуть: знаходитимуть у всьому щось таке, чому можна порадіти. І вона казала, що всі можуть так робити. Бо хіба варто сумувати за лялькою, якої немає, якщо тобі не потрібні милиці? Вони назвали це «грою в радість». І відтоді Полліанна завжди в неї грала. Ось що я знаю про гру.

– Але ж як... як... – міс Поллі не спромоглася закінчити своє запитання.

– І знаєте, мем, це працює! – запевнила Ненсі майже так само завзято, як і сама Полліанна. – Хотіла б я вам розказати, як сильно ця дівчинка допомогла моїй матері й усім рідним. Вона двічі їздила до мене додому. Вона й мене навчила багато чому радіти, великому й малому. Наприклад, я дуже не любила своє ім'я, аж поки вона не сказала, що можна радіти, бо я Ненсі, а не Хефціва. А ще понеділки – колись я теж їх ненавиділа. Полліанна навчила мене радіти понеділкам.

– Радіти понеділкам?

Ненсі розсміялася.

– Знаю, мем, звучить як божевілля. Та зараз я поясню. Наше ягнятко дізналося, що я ненавиджу понеділки, й одного разу заявило таке: «Ненсі, в понеділок, гадаю, ви можете радіти ще більше, ніж у всі інші дні тижня, адже тепер у вас попереду цілий тиждень без понедіків!» І тепер жодного понеділка не минає, щоб я про це не згадувала з великою радістю! Як згадаю, то завжди сміюся; а сміх – то найкращий засіб від усіх бід, чесне слово!

– Але чому вона не розповіла про свою гру мені? – розгублено міркувала міс Поллі. – Чому робила з неї таку таємницю, коли я запитувала?

Ненсі завагалася з відповіддю.

– Даруйте, мем, але ж ви наказали не згадувати про її батька. Тому вона й не могла розповісти, бо то його гра.

Міс Поллі закусила губу.

– Вона хотіла вам розповісти від самого початку, – непевним голосом додала служниця. – Хотіла, щоб їй було з ким грати. Тому я почала грати, щоб скласти компанію нашій дівчинці.

– А... а всі інші? – тепер у міс Поллі задрижав голос.

Вона в сироті була, як і всі інші.
Вона була, як і всі інші.
Вона була, як і всі інші.
Вона була, як і всі інші.
Вона була, як і всі інші.
Вона була, як і всі інші.
Вона була, як і всі інші.
Вона була, як і всі інші.
Вона була, як і всі інші.
Вона була, як і всі інші.

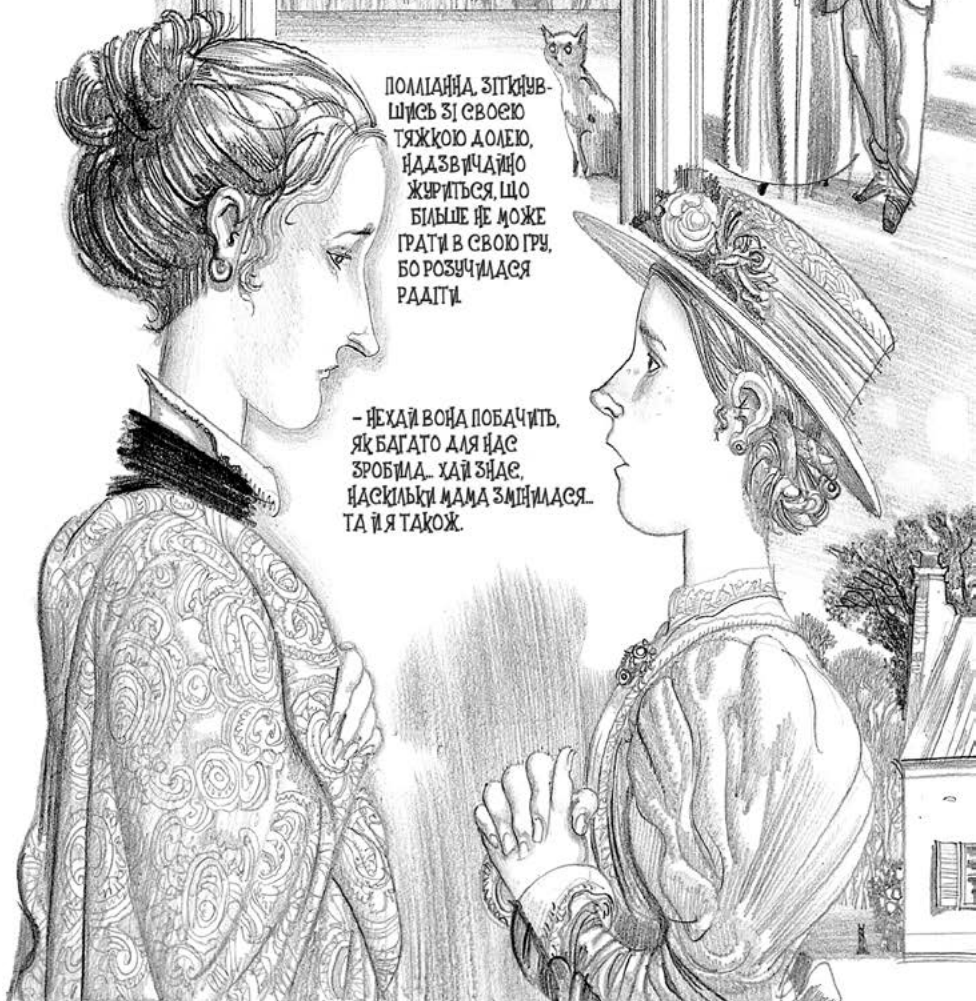

- НЕ ХАЙ ВОНА ПОБАЧИТЬ,
ЯК БАГАТО ДЛЯ НАС
ЗРОБИЛА. ХАЙ ЗНАЄ,
НАС КІЛЬКИ МАМА ЗМІНИЛАСЯ.
ТА Ї Я ТАКОЖ.

ПОМІЯНА, ЗПКИВ-
ШИСЬ ЗІ СВОЄЮ
ТЯЖКОЮ ДОЛЕЮ,
НАДЗВИЧАЙНО
ЖИТИТЬСЯ, ЩО
БІЛШЕ НЕ МОЖЕ
ГРАТИ В СВОЮ ГРУ,
БО РОЗУЧИЛАСЯ
РАДІТИ.

- НЕ ХАЙ ВОНА ПОБАЧИТЬ,
ЯК БАГАТО ДЛЯ НАС
ЗРОБИЛА. ХАЙ ЗНАЄ,
НАС КІЛЬКИ МАМА ЗМІНИЛАСЯ.
ТА Ї Я ТАКОЖ.

– Ну, то тепер, мабуть, уже всі дізналися. Принаймні, куди б я не пішла, всі говорять про цю гру. Багатьом розповіла Полліанна, а вони розповіли іншим. Знаєте, такі речі розходяться дуже швидко. І вона завжди усміхалася, завжди була привітною до всіх – усі бачили, що їй радість справжня. А тепер, коли її збив автомобіль, усі дуже засмучені – особливо дізнавшись, що вона сама розучилася радіти. Тому ці люди приходять сюди й розповідають, як Полліанна навчила їх радіти. Можливо, це їй допоможе, сподіваються вони. Адже вона завжди хотіла, щоб усі разом із нею грали в цю гру.

– Що ж, гравців зараз побільшає, – здавлено відповіла міс Поллі й вибігла з кухні.

Ненсі приголомшено дивилася їй услід.

– Тепер мене вже нічим не здивуєш, – пробурмотіла дівчина собі під ніс. – Це ж треба, міс Поллі – і гра в радість! Тепер я бачила все...

Трохи пізніше, коли медсестра пішла, міс Поллі та Полліанна залишилися наодинці.

– Люба, до тебе сьогодні приходила ще одна відвідувачка, – промовила міс Поллі удавано спокійним голосом. – Пам'ятаєш місіс Пейсон?

– Місіс Пейсон? Так, звісно! Вона живе по дорозі до містера Пендлтона. Вона має гарненьку донечку трьох рочків і синочка, якому майже п'ять. Дуже мила жінка, і чоловік її милий, тільки вони часом забувають бути милими одне до одного. Іноді сваряться... тобто, не в усьому погоджуються. А ще вони бідні... так вони кажуть. Їм навіть місіонерські посилки не приходять, бо містер Пейсон не священик і місіонер, як мій... одним словом, не приходять.

Щічки Полліанни трохи порозовішали. Несподівано цей колір відобразився і на щоках тітоньки.

– Але вона гарно вбирається, хоч вони й бідні, – дещо поспішно продовжила Полліанна. – І має такі красиві каблучки з діамантами, рубінами та смарагдами. Але вона каже, що одна каблучка зайва і вона її викине, коли отримає розлучення. Що таке розлучення, тітонько Поллі? Боюся, це щось не дуже хороше, бо місіс Пейсон була зажуреною, коли про це говорила. Ще вона казала, що після розлучення вони тут більше не житимуть, а містер Пейсон поїде кудись далеко-далеко і діточки, можливо, теж. Але мені здається, що краще ту каблучку лишити, навіть коли є багато інших. А вам? Тітонько Поллі, що таке розлучення?

– Пейсони вже нікуди не збираються, любя, – ухилилася від відповіді міс Поллі. – Вони залишаються усі разом.

– О, яка ж я рада! Значить, вони будуть на місці наступного разу, коли я піду до... ой! – сумно замовкла дівчинка. – Тітонько Поллі, чому я весь час забуваю, що мої ноги більше не ходять, і я ніколи-ніколи більше не піду в гості до містера Пендлтона?

– Годі, годі, – поперхнулася тітонька. – Колись ми неодмінно відвеземо тебе туди. Але послухай, я ще не все тобі розповіла про місіс Пейсон. Вона просила тобі передати, що вони лишатимуться разом і гратимуть у твою гру, як ти й хотіла.

Полліанна усміхнулася крізь сльози.

– Справді? Справді? Я дуже рада!

– Так, місіс Пейсон сподівалася, що ти зрадієш. Для цього вона й розповіла про себе, щоб ти зраділа, Полліанно. Дівчинка підвела очі на тітоньку.

– Тітонько Поллі, ви так говорите, нібито знаєте... Та невже? Ви знаєте про мою гру, тітонько Поллі?!

– Так, люба! – міс Поллі доклала максимум зусиль, аби її голос звучав упевнено та бадьоро. – Ненсі мені розповіла. Прекрасна гра, як на мене. Відтепер я також гратиму з тобою.

– Тітонько Поллі, ви?! Яка ж я рада! Весь час я найбільше хотіла, щоб до гри долучилися саме ви!

Міс Поллі перевела подих. Їй ставало дедалі складніше говорити впевнено і бадьоро, але вона не здавалася.

– Авжеж, люба. Ну й гравців дуже багато! Полліанно, здається, з тобою тепер грає все місто, навіть пастор! Не встигла тобі повідомити, але цього ранку я зустріла на вулиці преподобного Форда. Він просив переказати, що хоче тебе провідати, щойно дозволять приймати гостей, бо має розповісти, як сильно йому допомогли вісімсот радісних віршів. Бачиш, люба, це все – твоя робота! Все місто грає у твою гру, і всі стали щасливішими, бо одна маленька дівчинка навчила їх чудової гри.

Полліанна заплескала в долоні.

– Я така рада! – вигукнула вона. Її личко раптом просяяло: – Тітонько Поллі, я таки маю причину для радості! Я можу радіти, що мої ноги колись ходили, інакше б нічого цього не сталося!

Розділ ХХІХ

Крізь відчинене вікно

Прийшла зима. Один за одним спливали короткі дні – втім, Полліанні вони короткими не здавалися. Вони були довгими, часом сповненими болем. Однак тепер дівчинка навмисне намагалася сприймати все весело й бадьоро. Хіба вона не мусить грати у свою гру, коли навіть тітонька Поллі до неї долучилася? А тітонька Поллі знаходила стільки причин для радості! Це вона вичитала десь історію про двох малолітніх безпритульних, які сховалися від хуртовини під випадково знайденими дверима, але пожаліли незнайомих господарів, що лишилися без дверей. І вона ж переповіла ще одну десь почуту історію – про бабусю, яка мала лише два зуби, але дуже раділа, що їх можна було «звести один з одним».

Полліанна, як місіс Сноу, взялася плести різні речі з яскравої пряжі. Барвисті нитки весело струменіли по її білій ковдрі, й Полліанна – знову-таки, як місіс Сноу, – раділа, що її руки цілком здорові.

Тепер Полліанна іноді приймала гостей, а ще частіше приймала повідомлення від тих, кого не могла побачити особисто. Новини давали їй розуму потрібну поживу – їй завжди було корисно обміркувати щось нове.

Один раз її провідав Джон Пендлтон і двічі – Джиммі Бін. Містер Пендлтон розповів, яким чудовим хлопчиком поступово ставав Джиммі та які він робить успіхи. Джиммі розповів про свій чудовий новий дім і першокласну нову «родину» в особі містера Пендлтона. Обоє сказали, що все це завдяки Полліанні.

– Тепер я ще більше радію, що колись мала здорові ноги! – зізналася Полліанна після цих зустрічей.

За зимою прийшла весна. Всі, хто спостерігав за здоров'ям Полліанни, на жаль, не бачили особливого ефекту від призначеного лікування. Вочевидь, професор Мід не помилився у своїх найгірших прогнозах – Полліанні не судилося більше ходити.

За справами Полліанни уважно стежив увесь Белдінгсвілль. Та був у місті один чоловік, який особливо тривожився і щодня гарячково обмірковував усі новини, які вдавалося отримати зі спальні пацієнтки. З плином днів, коли новини не кращали, а скоріше гіршали, тривога на обличчі чоловіка почала змінюватися то розпачем, то рішучістю. Ці емоції почергово намагалися ним оволодіти. Врешті виграла рішучість – і тоді однієї суботи Джон Пендлтон несподівано побачив перед своїми дверима лікаря Томаса Чілтона.

– Пендлтоне, – різко почав лікар, – я прийшов до вас, бо ви знаєте про мої стосунки з міс Поллі Гаррінгтон більше за будь-кого в цьому місті.

Джон Пендлтон аж здригнувся: він справді дещо знав про стосунки між Поллі Гаррінгтон і Томасом Чілтоном, але ця тема не порушувалася щонайменше п'ятнадцять років.

– Так, – відповів чоловік, намагаючись обрати такий тон, який свідчив би про співчуття, однак не про зайву цікавість. Утім за хвилину він переконався, що не варто хвилюватися: лікар був настільки заклопотаний своєю справою, що мало зважав на реакцію співрозмовника.

– Пендлтоне, я хочу побачити ту дитину. Хочу її обстежити. Ні, я мушу її обстежити.

– А що вам заважає?

– Що мені заважає?! Пендлтоне, ви пречудово знаєте, що я не переступав поріг тієї оселі понад п'ятнадцять років. Ви не знаєте – але я вам скажу! – що заявила мені колись господиня. Ось що: вона ніколи мене не запросить, бо інакше вона вибачається і хоче, щоб усе було, як колись, – тобто, що вона знову згідна зі мною побратися. Тому я ні на мить не припускаю, що вона мене запросить.

– А ви не можете піти без запрошення?

Лікар насупився.

– Навряд чи. Я теж маю гордість, розумієте.

– Але ж ви так тривожитесь, то невже не варто переступити через гордість і забути про сварку...

– Забути про сварку? – гнівно перебив лікар. – Та я зовсім не про цю гордість! Якби мовилося лише про це, то я б пішов туди хоч на колінах або на голові! Аби допомогло! Я маю на увазі професійну гордість. Маємо хвору, а я – лікар. Я ж не можу просто припхатися і сказати: «Ось я! Можна, я її огляну?»

– Чілтоне, а чому ви посварилися? – наполегливо поцікавився містер Пендлтон.

Лікар роздратовано махнув рукою і звівся на ноги.

– Чому, чому? Чому сваряться закохані наприкінці стосунків? – рывкнув він, міряючи кімнату грізними кроками. – Можливо, через товщину місяця, або глибину річки, абощо! Привід геть нікчемний – порівняно з довгими роками страждань, що приходять потім. Мені зараз не до спогадів! Я готовий забути, що та сварка взагалі була, аби тільки побачити дитину, Пендлтоне. Це питання життя і смерті. Чесно скажу, я готовий дати дев'ять шансів із десяти, що Полліанна Віттієр знову ходитиме!

Лікар сказав це голосно та виразно й саме тієї миті, коли проходив біля відчиненого вікна за кріслом Джона Пендлтона. Тож сталося так, що ці слова долетіли до вух маленького хлопчика, який порався на клумбі під вікном.

Джиммі Бін відірвався від дорученої роботи – полоти перші сходи бур'янів – і присів під вікном, нашорошивши вуха.

– Полліанна? Вона ходитиме? – не вірив Джон Пендлтон. – Що ви хочете цим сказати?

– Те, що – наскільки можу судити з відстані кілометру від її ліжка – цей випадок дуже схожий на інший, який нещодавно вилікував мій приятель із медичного університету. Він уже багато років досліджує подібні травми. Я спілкувався з ним про це й уважно вивчав його дослідження. Наскільки я розумію... Але ні, спершу треба оглянути Полліанну!

Джон Пендлтон випростався у кріслі.

– Так, ви мусите її оглянути! А якщо домовитися через лікаря Воррена?

Його співрозмовник похитав головою.

– Боюся, не вийде. Воррен намагався мені допомогти. Він іще від самого початку пропонував міс Гаррінгтон проконсультуватися зі мною, але вона так категорично відмовилася, що він не наважився наполягати, хоча й знав про моє бажання побачити дівчинку. До того ж останнім часом він передав мені кількох інших своїх пацієнтів, і це зв'язує мені руки. Але ж, Пендлтоне, я маю оглянути дівчинку! Подумайте, чим це може для неї обернутися!

– І чим обернеться, якщо ви її не оглянете! – підтакнув містер Пендлтон.

– Отож! Але як? Її тітка ніколи мене не запросить!

– Значить, треба її змусити.

– Як?

– Не знаю.

– Ніхто не знає. Вона надто погордлива і сердита, щоб запросити мене, особливо з огляду на те, що вона колись сказала про значення такого запрошення. Та коли я думаю про дівчинку, приречену на довічну інвалідність, і про те, що міг би їй допомогти, якби не ця дурня, що зветься «гордість» і «професійний етикет», я... – він не договорив, але заходився ще гарячковіше виходжувати по кімнаті, засунувши руки до кишень.

– Якби ж їй усе це пояснити... – міркував Джон Пендлтон.

– Так. Але хто це зробить? – знервовано кинув лікар, розвертаючись від вікна.

– Не знаю, не знаю... – простогнав містер Пендлтон.

Під вікном раптово скочив на ноги Джиммі Бін. До цього моменту він так уважно прислухався до розмови, що мало не забував дихати.

– Ура! Я знаю! – радісно прошепотів собі під носа Джиммі. – Це зроблю я!

Не марнуючи часу, хлопчик виліз зі своєї засідки, навшпиньки обійшов будинок і чимдуж помчав із Пендлтонського пагорба.

Розділ ХХХ

Джиммі береться до справи

– Там до вас Джиммі Бін, мем, – доповіла Ненсі, з’явившись біля дверей. – Хоче з вами поговорити.

– Зі мною? – здивувалася міс Поллі. – Чи, може, з міс Полліанною? Хай зайде до неї на кілька хвилин, якщо хоче.

– Я йому так і сказала, мем. Та він відповів, що потрібні саме ви.

– Добре. Зараз зійду, – міс Поллі підвелася, дещо стривожена.

У вітальні на неї чекав розчервонілий хлопчик із великими круглими очима, який відразу почав говорити.

– Мем, певно, я вчиняю дуже нечемно, та нічого не можу вдіяти. Це заради Полліанни, а для неї я хоч босим по вугіллі ходитиму, або до вас отак заявлюся, або що. І ви, мабуть, теж усе для неї зробите, якщо знатимете, що вона має шанс знову ходити. Тому я й прийшов, бо зараз лише гордість і професійне... е-е-е... професійне як-там-його заважає Полліанні ходити. Тому не сумніваюсь, що ви обов’язково запросите сюди лікаря Чілтона, бо тільки він...

– Щ-що? – перервала його міс Поллі. Остовпіння на її обличчі змінилося обуренням.

Джиммі сумно зітхнув.

– Ну от. Я ж не хотів вас розсердити! Тому й почав із того, що Полліанна може ходити. Сподівався, ви мене почуєте.

– Джиммі, що ти хочеш сказати?

Джиммі знову зітхнув.

– Що хочу, те й кажу. Принаймні намагаюся...

– Ну то кажи, але почни з початку. І постарайся, щоб я тебе зрозуміла. Не заплутуй мене, будь ласка.

Джиммі облизав губи, збираючи думки до купи.

– Добре, з початку. До містера Пендлтона приходив лікар Чілтон, і вони розмовляли в бібліотеці. Поки зрозуміло?

– Так, Джиммі, – ледь чутно відгукнулася міс Поллі.

– Там було відчинене вікно, а я полов бур'яни на клумбі під тим вікном, тому все почув.

– Джиммі! Ти підслуховував!

– Це зараз не головне, і я не навмисно, – виправдався Джиммі. – І взагалі, я радий, що їх почув. І ви зараз теж зрадієте. Бо завдяки цьому Полліанна, можливо, одужає!

– Джиммі, невже це можливо? – міс Поллі схвильовано подалася вперед.

– Я й не сумнівався, що ви зацікавитесь, – задоволено кивнув Джиммі. – Лікар Чілтон знає якогось іншого лікаря десь там, який можевилікувати Полліанну, щоб вона знову ходила. Принаймні він так думає, але спершу повинен її оглянути, щоб сказати напевно. Тож лікар Чілтон дуже хоче сюди прийти, але ви йому не дозволяєте. Так він сказав містеру Пендлтону.

Міс Поллі густо зашарілася.

– Джиммі, я просто не можу... тобто, не могла... адже я не знала!.. – жінка безпорадно заламувала собі руки.

– Отож. Тому я і прийшов. Тепер знаєте, – підтвердив Джиммі. – Вони говорили, що з якоїсь там причини – не розібрав – ви не хочете бачити лікаря Чілтона і сказали про це лікарю Воррену. А лікар Чілтон не може прийти

без запрошення, бо йому заважають гордість і професійне е-ее... оте саме, одним словом. І вони бідкалися, що нема кому вам це пояснити. А я відразу подумав там під вікном: о, то я ж можу пояснити! Тому я зараз тут. Ну як, зрозуміли?

– Так. Але Джиммі, що то за лікар? – гарячково допитувалася міс Поллі. – Де він? Який його фах? Чи вони впевнені, що він може поставити Полліанну на ноги?

– Я не знаю. Вони про це не говорили. Це знайомий лікар Чілтона, він щойно вилікував якусь хвору зі схожою хворобою, повідомив містер Чілтон. Хоч би як, тим лікарем вони зовсім не переймалися. Їх непокоїли ви, бо не пускаєте лікаря Чілтона до Полліанни. Тож тепер ви його пустите, правда? Тепер ви зрозуміли?

Міс Поллі крутила головою туди-сюди і шумно, уривчисто дихала. Джиммі дивився на неї з тривогою, думаючи, що вона от-от розплачеться. Однак вона не розплакалась, а за хвилину сказала надломленим голосом:

– Так. Я пущу... до Полліанни... лікаря Чілтона. А тепер мерщій біжи додому, Джиммі! Я мушу поговорити з лікарем Ворреном. Він уже нагорі біля Полліанни, я бачила, як він під'їхав кілька хвилин тому.

Ще за хвилину збентежена та розчервоніла міс Поллі здивувала лікаря Воррена своїм незвичайним виглядом, а ще більше здивувала, коли затинаючись сказала:

– Лікарю Воррен, колись ви просили мене проконсультуватися з лікарем Чілтоном, а я відмовилася. Так от, я передумала. Тепер дуже хочу, щоб ви запросили його для консультації якомога скоріше. Запросите? Дякую.

Розділ XXXI

Новий дядечко

Коли ж лікар Воррен знову навідався до кімнати, де Полліанна з ліжка спостерігала за танком кольорових смужок на стелі, він прийшов не один. За ним у двері ступив хтось високий і широкоплечий.

– Лікарю Чілтон! О, лікарю Чілтон, яка ж я рада вас бачити!

Побачивши цю неймовірну радість, не одна пара очей наповнилася слізьми.

– Та, звісно, якщо тітонька Поллі не бажає...

– Усе добре, любя! Не переживай, – поспішила до неї тітонька, сама вкрай схвильована. – Я повідомила лікаря Чілтона, що хочу, аби сьогодні він оглянув тебе разом із лікарем Ворреном.

– А, то значить, ви його запросили, – задоволено мугикнула Полліанна.

– Так, любя. Я його запросила. Тобто... – але було вже пізно. В очі до лікаря Чілтона стрибнув щасливий вогник, і міс Поллі це побачила. Густо зашарівшись, вона квапливо вийшла з кімнати.

Біля вікна лікар Воррен про щось захоплено розмовляв із медсестрою. Лікар Чілтон простягнув Полліанні обидві руки.

– Люба дівчинко, ви навіть не уявляєте, скільки радості ви сьогодні подарували... деяким людям, – зворушено промовив він.

Коли посутеніло, до ліжка Полліанни тихенько підійшла тітонька Поллі – розчулена і сама на себе не схожа

від щастя. Медсестра саме вечеряла, тож вони лишилися віч-на-віч.

– Полліанно, люба, ти перша про це дізнаєшся. Лікар Чілтон невдовзі стане твоїм дядечком. І все це завдяки тобі! О, Полліанно, я така щаслива! І така рада, моя люба!

Полліанна заплескала в долоні, однак після першого плеску її ручки зупинились у повітрі.

– Тітонько Поллі, тітонько Поллі! То це вашої руки та серця він прагнув колись давно?! Ви і є тією жінкою? Це ви! Тепер розумію, чому він сказав, що сьогодні я подарувала комусь багато радості! Я така рада! Тітонько Поллі, дивно, але я настільки рада, що вже навіть не засмучуюсь через свої ноги!

Міс Поллі проковтнула клубок у горлі.

– Можливо, одного дня... – вона затнулася.

Наразі тітонька ще не наважилася поділитися тією величезною надією, яку подарував лікар Чілтон. Та навіть того, що вона сказала далі, виявилось достатньо, щоб зачудувати дівчинку:

– Полліанно, наступного тижня на тебе чекає подорож. На зручному ліжечку ти поїдеш автомобілями й потягами за багато кілометрів до одного видатного лікаря, який має спеціальний великий будинок, де допомагає таким, як ти. Це гарний приятель лікаря Чілтона. Побачимо, чим він зможе тобі допомогти!

Розділ XXXII

Лист від Полліанни

Дорогі тітонько Поллі й дядечку Том! Я – ходжу! Ходжу! Ходжу! Сьогодні я сама пройшла від ліжка до вікна – цілих шість кроків! Як це добре знову стати на ноги!

Лікарі стояли навколо й усміхалися, а медсестри поруч із ними плакали. У двері зазірала пані із сусідньої палати, що так само встала на ноги минулого тижня; інша пані, яка сподівається зробити це наступного місяця, лежала на ліжку моєї медсестри і плескала в долоні (ми запросили її розділити мою радість). Навіть чорношкіра Тіллі, яка має підлогу, зазірала крізь вікно й шепотіла «мила дитинко!» – тобто, коли не рюмсала.

Не розумію, чому вони всі плакали. Особисто мені хотілося співати, кричати, галасувати! Еге-ге! Подумати тільки: я – ходжу! Ходжу! Ходжу! І нічого, що провела тут майже десять місяців, я ж навіть не пропустила ваше весілля. Це так на вас схоже, тітонько Поллі: приїхати й одружитися біля мого ліжка, щоб я усе бачила. Хто-хто, а ви вмієте потішити!

Кажуть, мене невдовзі відпустять додому. Прикро, що не можна пройти всю дорогу пішки! Певно, я більше ніколи не захочу їздити транспортом. Адже ходити – це таке щастя! О, я така рада! Я рада всьому на світі! Тепер я навіть рада, що мої ноги тимчасово відмовили, бо ніколи не дізнаєшся, як добре мати ноги, поки їх не втратиш (здорові ноги, маю на увазі). Завтра збираюся пройти вже вісім кроків.

З величезною любов'ю до усіх

ПОЛЛІАННА

ТІТОНЬКО ПОМАІ ТО ЦЕ ВАШОЇ РУКИ
ТА СЕРЦЯ ВІН ПРАГНУВ КОЛИСЬ
ДАВНОМІ ТЕПЕР РОЗУМІЮ, ЧОМУ ВІН
СКАЗАВ, ЩО СЬОГОДНІ Я ПОДАРИ-
ВАЛА КОМУСЬ БАГАТО РАДОСТІ
Я ТАКА РАДА І ТІТОНЬКО ПОМАІ
ДІВНО, АЛЕ Я НАСТІЛЬКИ РАДА,
ЩО ВЖЕ НІВІТЬ НЕ ЗАСМУЧУЮСЬ
ЧЕРЕЗ СВОЇ НОГІ!

Всі
літери
цієї
сторінки
написані
рукою

Дорогі мимомовко Марі
і діденьку Тома!
Я - сьогодні! Ходжу!
Ходжу! Сьогодні я сама
прішлю big лиска до
ліба - чиме шісно
краті! Як це добре
знаю стати на ноги!
Лікарі стовали набого
і уміталися, а
медсестри пори і зими
павали. У діври зачирала
пани і з судинної палати
ша так само встала на
ноги антурого тисова.
Навіно орноавіра Тіли,
ша оне підлоги, зачирала
кріж дитинко! - побно
ша не ртосала.
Не рудуно, голу вои
павали. Особисто
зотілося анівати
зубати! Сі

Всі літери цієї сторінки написані рукою

Дитячий християнський журнал «Стежинка»

Ілюстрований журнал для дітей молодшого та середнього шкільного віку.

Видається з 1990 року.

Виходить дев'ятьма мовами та розповсюджується у 43 країнах світу.

Кожні два місяці в новому номері «Стежинки»:

- історії з Біблії;
- дитячі вірші та пісні;
- кросворди та загадки;
- повчальні історії з життя;
- розповіді про життя в біблійні часи.

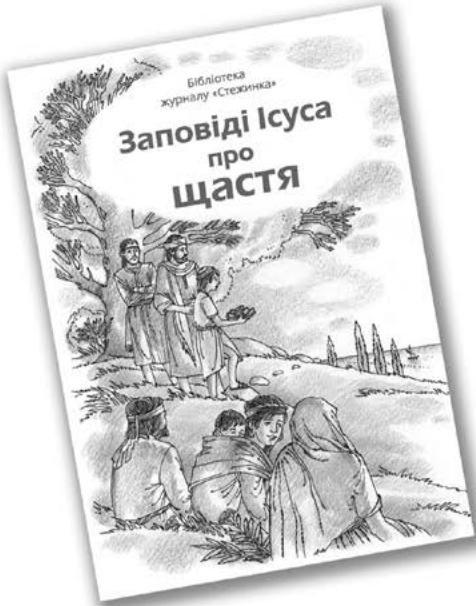

Ознайомитися з продукцією видавництва «Світла на Сході», прочитати онлайн, замовити поштою та передплатити можна на сайті:

www.sns.org.ua

Бібліотека журналу «Стежинка»

- Серія книжок для дітей молодшого та середнього шкільного віку.
- Упорядкована зі статей журналу, пояснювального матеріалу, оповідань і віршів.

Заповіді Ісуса про щастя

Познайомимося з тією частиною Нагірної проповіді, яку називають Заповідями блаженства, що викладена в п'ятому розділі Євангелія від Матвія.

А як сьогодні діють настанови Ісуса? Відповідь знайдеш на сторінках книжки.

Правила життя

Аби люди знали, що є добре, а що – смертельно небезпечно, Господь дав Десять заповідей, які є основним законом нашого життя і добробуту.

У захопливій формі збірка ознайомить читачів із найголовнішими правилами життя.

Елеонор Портер

ПОЛІАННА

Переклад з англійської

Директор *П. Давидюк*

Голова вид. МС «Світло на Сході» *В. Цорн*

Відповідальний за випуск *О. Зенченко*

Художник *А. Міхнушов*

Переклад *Н. Бражнік*

Редактор *В. Новомирова*

Коректор *І. Савченко*

Верстка *М. Давидюка*

Вид. № 02.248. Підписано до друку 28.08.2019.

Папір – 80 г, Lux Cream. Формат 70x100/16.

Гарнітура: Sonet Serif.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. 19,44.

Тираж 7000 пр. Замовлення № 19-1337К.

РО «Українське місіонерське товариство „Світло на Сході“»,

вул. Хорольська, 30, м. Київ, 02090.

Ідентифікаційний код: 14300272.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до

Державного реєстру видавців, виготовлювачів

і розповсюджувачів

видавничої продукції від 15.02.2018, серія ДК, № 6016.

Надруковано в типографії ТОВ «Новий друк»,

вул. Магнітогорська, 1, м. Київ, 02094.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до

Державного реєстру видавців, виготовлювачів

і розповсюджувачів

видавничої продукції від 28.07.2003, серія ДК, № 1447.